

การพัฒนารอบสมรรถนะสำหรับพยาบาลวิชาชีพ
หน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลลานนา
จังหวัดเชียงใหม่

พนมวรรณ บำรุงผล

พยาบาลศาสตรมหาบัณทิต

สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล

ลิขสิทธิ์ © โดย Chiang Mai University
All rights reserved

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
มิถุนายน 2558

การพัฒนากรอบสมรรถนะสำหรับพยาบาลวิชาชีพ
หน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลลานนา
จังหวัดเชียงใหม่

การค้นคว้าแบบอิสระนี้เสนอต่อมหาวิทยาลัยเชียงใหม่เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล

ลิขสิทธิ์ในวิทยานิพนธ์นี้สงวนไว้
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

มิถุนายน 2558

การพัฒนากรอบสมรรถนะสำหรับพยาบาลวิชาชีพ
หน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลลานนา
จังหวัดเชียงใหม่

พนมวรรณ บำรุงผล

การค้นคว้าแบบอิสระนี้ได้รับการพิจารณาอนุมัติให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล

คณะกรรมการสอบ

คณะกรรมการที่ปรึกษา

..... ประธานกรรมการ อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพชรสุนีย์ ทังเจริญกุล) (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กุลวดี อภิชาติบุตร)
..... กรรมการ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กุลวดี อภิชาติบุตร) (อาจารย์ ดร.บุญพิชชา จิตต์ภักดี)
..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.บุญพิชชา จิตต์ภักดี)
..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ผ่องศรี เกียรติเลิศสนา)

15 มิถุนายน 2558

© ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

กิตติกรรมประกาศ

การค้นคว้าแบบอิสระฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีด้วยความกรุณาและความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กฤตวิ อภิชาติบุตร อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และอาจารย์ ดร.บุญพิชชา จิตต์ภักดี อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่กรุณาให้คำปรึกษาและข้อคิดเห็น ช่วยตรวจทานแก้ไขในทุกขั้นตอนของการค้นคว้าแบบอิสระในครั้งนี้ ด้วยความเอาใจใส่ตลอดระยะเวลาของการศึกษา สนับสนุนและให้กำลังใจแก่ผู้ศึกษาด้วยดีมาตลอด ผู้ศึกษาขอกราบขอบพระคุณในความกรุณาของท่านเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ รวมไปถึงคณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระที่กรุณาให้แนวทางที่เป็นประโยชน์ต่อการค้นคว้าแบบอิสระเพื่อให้เกิดความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ผู้ศึกษาขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิที่กรุณาตรวจสอบแก้ไขเครื่องมือและให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์เพื่อนำมาใช้ในการศึกษาครั้งนี้ให้เกิดประสิทธิภาพมากขึ้น ขอกราบขอบพระคุณท่านผู้อำนวยการ ที่อนุญาตให้ดำเนินการศึกษา หัวหน้ากลุ่มการพยาบาล หัวหน้าหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลลานนา จังหวัดเชียงใหม่ ที่คอยเป็นกำลังใจและให้การสนับสนุน จนการศึกษาครั้งนี้จนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ขอขอบคุณกลุ่มตัวอย่างทุกท่านที่ได้ให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาในครั้งนี้เป็นอย่างดี

ท้ายสุดนี้ผู้ศึกษาขอกราบขอบพระคุณบุพการี ครอบครัวอันเป็นที่รัก เพื่อนร่วมสาขาบริหารการพยาบาลทุกท่าน ที่ร่วมให้กำลังใจ ให้การช่วยเหลือสนับสนุนมาโดยตลอด ขอขอบพระคุณผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับทุกท่านทั้งที่กล่าวถึงและไม่ได้อีกว่าถึงในที่นี้ ที่มีส่วนทำให้การค้นคว้าแบบอิสระฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์ ขอให้การค้นคว้าแบบอิสระฉบับนี้เพิ่มคุณค่าและมีประโยชน์สำหรับผู้ที่ต้องการพัฒนาต่อไป

Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

พนมวรรณ บำรุงผล

หัวข้อการค้นคว้าแบบอิสระ	การพัฒนากรอบสมรรถนะสำหรับพยาบาลวิชาชีพหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลลานนา จังหวัดเชียงใหม่
ผู้เขียน	นางสาวพนมวรรณ บำรุงผล
ปริญญา	พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการพยาบาล)
คณะกรรมการที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กุลวดี อภิชาติบุตร อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก อาจารย์ ดร.บุญพิชชา จิตต์ภักดี อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

บทคัดย่อ

การพัฒนากรอบสมรรถนะเป็นกระบวนการที่ได้มาซึ่งสมรรถนะที่แสดงถึงความรู้ ทักษะและคุณลักษณะของพยาบาลวิชาชีพ การศึกษาเชิงพัฒนาครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนากรอบสมรรถนะสำหรับพยาบาลวิชาชีพหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลลานนา จังหวัดเชียงใหม่ โดยประยุกต์ใช้แนวคิดการพัฒนากรอบสมรรถนะของ มาเรียลลี, ทอน โดรา, และ ฮอจ (Marrelli, Tondora & Hoge, 2005) กลุ่มตัวอย่างที่เลือกแบบเจาะจงประกอบด้วยพยาบาลวิชาชีพหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉินจำนวน 6 คน และผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแนวคำถามที่ได้รับการตรวจสอบโดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 คน ขั้นตอนการพัฒนาประกอบด้วย 1) การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง 2) การสัมภาษณ์พยาบาลหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน 3) การพัฒนากรอบสมรรถนะฉบับร่าง และ 4) การหาความตรงตามเนื้อหาของกรอบสมรรถนะฉบับร่าง

ผลการศึกษานี้พบว่ากรอบสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉินประกอบด้วย 34 พฤติกรรมบ่งชี้ความสามารถ โดยแบ่งออกเป็น 5 ด้าน คือ 1) การคัดกรองโรค ประกอบด้วย 4 พฤติกรรมบ่งชี้ความสามารถ 2) การปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยไม่ฉุกเฉิน ประกอบด้วย 2 พฤติกรรมบ่งชี้ความสามารถ 3) การปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยฉุกเฉิน ประกอบด้วย 10 พฤติกรรมบ่งชี้ความสามารถ 4) การปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยฉุกเฉินมาก ประกอบด้วย 8 พฤติกรรมบ่งชี้ความสามารถ และ 5) การจัดการสถานการณ์ฉุกเฉิน ประกอบด้วย 10 พฤติกรรมบ่งชี้ความสามารถ

ผลที่ได้จากการศึกษานี้เป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารทางการแพทย์ในการพัฒนาเครื่องมือ
การประเมินสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลลานนา จังหวัดเชียงใหม่

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

Independent Study Title Development of a Competency Framework for Registered Nurses in an Emergency Unit, Lanna Hospital, Chiang Mai Province

Author Ms. Panomwan Bumrunghol

Degree Master of Nursing Science (Nursing Administration)

Advisory Committee Assistant Professor Dr. Kulwadee Abhicharttibutra Advisor
Lecturer Dr. Bunpitcha Chitpakdee Co-advisor

ABSTRACT

The development of a competency framework is a process used to obtain competencies that demonstrate the knowledge, skills, and attributes of nurses. The purpose of this developmental study was to develop a competency framework for the registered nurses of an emergency unit in Lanna Hospital, Chiang Mai Province, by applying the competency framework development model of Marrelli, Tondora, and Hoge (2005). The samples were chosen by purposive sampling and consisted of six emergency nurses and three experts. The instrument used was an interview guideline validated by three experts. The development process included: 1) reviewing the relevant literature, 2) interviewing emergency nurses, 3) developing a draft of the competency framework, and 4) content validating the draft of the competency framework.

The results of the study revealed that the competency framework of registered nurses in the emergency unit consisted of 34 behavioral indicators which could be divided into five dimensions: 1) screening, which consisted of four behavioral indicators, 2) non-urgent nursing, which consisted of two behavioral indicators, 3) urgent nursing, which consisted of 10 behavioral indicators, 4) emergency nursing, which consisted of eight behavioral indicators, and 5) mass emergency management, which consisted of 10 behavioral indicators.

The results of this study may be useful for nursing managers who wish to develop tools to evaluate the competency of registered nurses in an emergency unit of Lanna Hospital, Chiang Mai Province.

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ก
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
ABSTRACT	ฉ
สารบัญตาราง	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การศึกษา	6
คำถามการศึกษา	6
นิยามศัพท์	6
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
การพยาบาลผู้ป่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน	9
แนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะ	12
การพัฒนากรอบสมรรถนะ	21
สถานการณ์ที่เกี่ยวกับหน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลลานนา จังหวัดเชียงใหม่	28
กรอบแนวคิดในการศึกษา	31
บทที่ 3 วิธีดำเนินการศึกษา	32
ประชากร	32
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	32
การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ	33
การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มประชากร	33
ขั้นตอนและวิธีการรวบรวมข้อมูล	34
การวิเคราะห์ข้อมูล	53

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลและการอภิปรายผล	54
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	54
การอภิปรายผล	59
บทที่ 5 สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ	67
สรุปผลการศึกษา	67
ข้อเสนอแนะในการนำผลการศึกษาไปใช้	68
ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป	68
เอกสารอ้างอิง	69
ภาคผนวก	74
ภาคผนวก ก เอกสารคำชี้แจงข้อมูล	75
ภาคผนวก ข เอกสารรับรองโครงการวิจัย	84
ภาคผนวก ค เอกสารขออนุญาตเก็บข้อมูลประกอบการวิจัยการค้นคว้าแบบอิสระ	85
ภาคผนวก ง เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	86
ภาคผนวก จ รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ	90
ประวัติผู้เขียน	91

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 3-1 สมรรถนะด้านการคัดกรองโรคของพยาบาลวิชาชีพหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลลานนา	36
ตารางที่ 3-2 สมรรถนะด้านการปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยไม่ฉุกเฉินของพยาบาลวิชาชีพ หน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลลานนา	37
ตารางที่ 3-3 สมรรถนะด้านการปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยฉุกเฉินของพยาบาลวิชาชีพ หน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลลานนา	38
ตารางที่ 3-4 สมรรถนะด้านการปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยฉุกเฉินมากของพยาบาลวิชาชีพ หน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลลานนา	41
ตารางที่ 3-5 สมรรถนะด้านการจัดการสถานการณ์ฉุกเฉินของพยาบาลวิชาชีพ หน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลลานนา	44
ตารางที่ 3-6 ผลการประเมินความตรงตามเนื้อหาของพฤติกรรมบ่งชี้ความสามารถ สมรรถนะด้านการคัดกรองโรคของพยาบาลวิชาชีพหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลลานนา (ฉบับร่าง)	47
ตารางที่ 3-7 ผลการประเมินความตรงตามเนื้อหาของพฤติกรรมบ่งชี้ความสามารถ สมรรถนะด้านการปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยไม่ฉุกเฉินของพยาบาลวิชาชีพ หน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลลานนา (ฉบับร่าง)	48
ตารางที่ 3-8 ผลการประเมินความตรงตามเนื้อหาของพฤติกรรมบ่งชี้ความสามารถ สมรรถนะด้านการปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยฉุกเฉินของพยาบาลวิชาชีพ หน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลลานนา (ฉบับร่าง)	49
ตารางที่ 3-9 ผลการประเมินความตรงตามเนื้อหาของพฤติกรรมบ่งชี้ความสามารถ สมรรถนะด้านการปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยฉุกเฉินมากของพยาบาลวิชาชีพ หน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลลานนา (ฉบับร่าง)	51
ตารางที่ 3-10 ผลการประเมินความตรงตามเนื้อหาของพฤติกรรมบ่งชี้ความสามารถ สมรรถนะด้านการจัดการสถานการณ์ฉุกเฉินของพยาบาลวิชาชีพ หน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลลานนา (ฉบับร่าง)	52

สารบัญตาราง (ต่อ)

หน้า

- ตารางที่ 4-1 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของพยาบาลวิชาชีพ ผู้เชี่ยวชาญจำแนกตามอายุ เพศ วุฒิการศึกษา ระยะเวลาที่ปฏิบัติงาน ในหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน และการเข้าร่วมการอบรมหรือสัมมนาเกี่ยวกับ สมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพ

55

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

โรงพยาบาลเอกชนเป็นสถานประกอบการที่ดำเนินการให้บริการการรักษาพยาบาลโดยผู้ประกอบการ หุ้นส่วนหรือบริษัท มีเป้าหมายในการตอบสนองความต้องการแก่ผู้รับบริการอย่างมีคุณภาพ สะดวก รวดเร็ว ปลอดภัย ให้บริการ โดยแพทย์ผู้เชี่ยวชาญและอุปกรณ์เครื่องมือทางการแพทย์ที่ทันสมัย เพื่อให้ผู้รับบริการเกิดความพึงพอใจ เป็นที่ยอมรับและเกิดความเชื่อถือ (สุรเดช ประดิษฐ์บาทุกา, 2555) หน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉินเป็นหน่วยบริการด่านหน้าในโรงพยาบาลเอกชนที่ให้บริการตลอด 24 ชั่วโมง มีลักษณะงานที่ให้บริการแก่ผู้ที่มีปัญหาด้านสุขภาพหรือผู้ป่วยที่บาดเจ็บจากอุบัติเหตุและเจ็บป่วยกระทันหันที่ต้องการการประเมินที่รวดเร็ว แม่นยำและชัดเจน เพื่อการรักษาที่รวดเร็ว เนื่องจากการช่วยเหลือที่ล่าช้าอาจทำให้เกิดภาวะแทรกซ้อนหรือเกิดความพิการและอาจเสียชีวิตได้ ความพร้อมและความสามารถของพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน จึงมีความสำคัญต่อคุณภาพและประสิทธิภาพในการให้บริการ (Budassi, Marvin, & Leduc, 1993) ดังที่ สำนักการพยาบาล กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข (2551) ได้กล่าวว่าพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉินจะต้องมีความรู้ ความสามารถ ความชำนาญพิเศษเฉพาะทาง สามารถทำหัตถการต่างๆ รวมทั้งสามารถจัดการแก้ไขปัญหาและตัดสินใจในการให้บริการแก่ผู้ใช้บริการทั้งในภาวะปกติ ภาวะวิกฤตและฉุกเฉินก่อนพบแพทย์ ดังนั้นความรู้ ทักษะ ความสามารถหรือสมรรถนะของพยาบาลในหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉินจึงมีความสำคัญที่จะช่วยให้งานบริการพยาบาลมีประสิทธิภาพได้

สมรรถนะ (competency) หมายถึง ความสามารถในการปฏิบัติงานของบุคคลที่ประกอบไปด้วยความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะส่วนบุคคล และวัดได้จากผลการปฏิบัติงาน (Marrelli, Tondora, & Hoge, 2005) สมรรถนะของผู้ปฏิบัติงานเป็นปัจจัยในการทำงานที่เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันให้แก่องค์กร การที่องค์กรจะมีคุณภาพมากขึ้นเพียงใดจึงขึ้นอยู่กับสมรรถนะของผู้ปฏิบัติงานเป็นสำคัญ เพราะสมรรถนะเป็นปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญในการสนับสนุนตัวชี้วัดผลการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมาย (เพ็ญจันทร์ แสนประสาน, 2549) นอกจากนี้องค์การยุคใหม่ได้ให้ความสำคัญกับสมรรถนะของคน เนื่องจากจะทำให้เกิดผลลัพธ์ที่ดีที่สุดแก่ผู้รับบริการ โดยเฉพาะองค์กรพยาบาลเป็นองค์กรที่มี

ความสำคัญต่อสังคมในด้านการดูแลสุขภาพ พยาบาลที่อยู่ในองค์กรต้องมีสมรรถนะในการปฏิบัติงาน เพราะปัจจุบันพยาบาลวิชาชีพทุกคนถูกคาดหวังว่าจะต้องเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถของตนตาม การเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี ปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพ บทบาทใหม่และแหล่งปฏิบัติงานใหม่ (Hegge, Power, Hendrickx, & Vinson, 2002) ซึ่งผู้บริหารสามารถนำสมรรถนะมาใช้เป็นปัจจัยในการ บริหารหน่วยงานในด้านการบริหารงานทรัพยากรมนุษย์ และการพัฒนางานบริการ โดยการพัฒนาใน ด้านความรู้ ทักษะหรือสมรรถนะในการทำงานให้ก้าวหน้าทันกับวิทยาการและเทคโนโลยีที่มีการ เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว (บุญใจ ศรีสถิตย์นรากร, 2552; เพ็ญจันทร์ แสนประสาน, 2549) และ เนื่องจากสมรรถนะของผู้ปฏิบัติงานแต่ละวิชาชีพหรือวิชาชีพเดียวกันย่อมไม่เหมือนกัน จากบริบท และสภาพการณ์และตำแหน่งที่แตกต่างกัน (ปิยะชัย จันทรวงศ์ไพศาล, 2549) การที่จะพัฒนา สมรรถนะได้ต้องมีการประเมินสมรรถนะตามกรอบสมรรถนะที่กำหนดไว้ของแต่ละองค์กรจึงจะเกิด ประสิทธิภาพต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในระดับสูงสุด

กรอบสมรรถนะ หมายถึง กลุ่มรายการสมรรถนะที่ทำให้เกิดผลลัพธ์ของการปฏิบัติงาน ซึ่งมิ ความเฉพาะตามลักษณะงานในหน้าที่หรือกระบวนการทำงาน ในการกำหนดกรอบสมรรถนะนั้น ทุกองค์กรและทุกวิชาชีพจึงต้องค้นหาและพัฒนากรอบสมรรถนะที่เฉพาะขององค์กรและวิชาชีพของ ตน เพื่อที่จะได้มาซึ่งกรอบสมรรถนะที่เหมาะสม และสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ตามวิสัยทัศน์ของ องค์กร โดยเฉพาะอย่างยิ่งสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพในแต่ละหน่วยงานนั้นไม่สามารถนำของ หน่วยงานอื่นมาใช้ได้ เพราะ โรงพยาบาลหรือองค์กรแต่ละแห่งมีการกำหนดบทบาทหน้าที่และ สมรรถนะของพยาบาลที่แตกต่างกันขึ้นอยู่กับสิ่งแวดล้อมและบริบทขององค์กร (จิรประภา อัครบวร, 2549) การมีกรอบสมรรถนะที่ดี ถูกต้อง เหมาะสมกับบริบทของงานนั้นๆ จะส่งผลให้สามารถวัด ระดับสมรรถนะของผู้ปฏิบัติงานที่สอดคล้องกับผลลัพธ์ทางการพยาบาลตามที่หน่วยงานกำหนด และ สามารถนำไปเป็นปัจจัยพื้นฐานในการกำหนดแนวทางการพัฒนาบุคลากรพยาบาลของแต่ละ หน่วยงานได้ (เพ็ญจันทร์ แสนประสาน, 2549)

สำหรับแนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการพัฒนากรอบสมรรถนะมีหลายแนวคิด เช่น แนวคิดของ ดรากานิดิส และ เมนท์ซาส (Draganidis & Mentzas, 2006) ซึ่งได้พัฒนากรอบสมรรถนะโดยการ ทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบและวิเคราะห์จากระบบการจัดการสมรรถนะและได้กำหนด ขั้นตอนการพัฒนากรอบสมรรถนะไว้ 9 ขั้นตอนคือ 1) การจัดตั้งทีมงานระบบสมรรถนะ 2) การ กำหนดเกณฑ์ที่ใช้วัดการประเมินผลการปฏิบัติงาน 3) การพัฒนารายการสมรรถนะเบื้องต้น 4) การ ให้ความหมายสมรรถนะแต่ละสมรรถนะพร้อมกำหนดพฤติกรรมบ่งชี้ความสามารถของแต่ละ สมรรถนะ 5) การพัฒนากรอบสมรรถนะแรกเริ่ม 6) การตรวจสอบกรอบสมรรถนะที่ได้ 7) การปรับปรุง

รูปแบบสมรรถนะอย่างละเอียด เพื่อให้ได้กรอบสมรรถนะที่ดี 8) การตรวจสอบความถูกต้อง เหมาะสม ของกรอบสมรรถนะ และ 9) การสรุปกรอบสมรรถนะที่ได้ ส่วน มาเรียลลี และคณะ (Marrelli et al., 2005) ได้นำเสนอแนวคิดของการพัฒนากรอบสมรรถนะสำหรับการให้บริการทางด้านสุขภาพ ประกอบด้วย 7 ขั้นตอนคือ 1) กำหนดวัตถุประสงค์ 2) แสวงหาผู้ให้การสนับสนุน 3) สื่อสารแก่ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง 4) วางแผนวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล 5) ระบุมสมรรถนะและสร้างกรอบสมรรถนะ 6) นำกรอบสมรรถนะไปประยุกต์ใช้ และ 7) ประเมินผลการนำไปใช้และปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง ซึ่งแนวคิดของมาเรียลลี ทอน โครา และซอก เป็นที่นิยม เนื่องจากเป็นกรอบแนวคิดที่จัดทำขึ้นสำหรับองค์กรด้านสุขภาพ มีขั้นตอนชัดเจน ไม่ซับซ้อน การประยุกต์ใช้ 5 ขั้นตอนแรกก็สามารถได้ตัวบ่งชี้สมรรถนะเชิงพฤติกรรมที่นำไปใช้ในการสร้างแบบประเมินสมรรถนะของพยาบาลได้ ซึ่งมีผู้นำแนวคิดทั้ง 5 ขั้นตอนนี้ไปใช้ในการพัฒนากรอบสมรรถนะของพยาบาลมากมาย เช่น สมศรี เซตะวัน (2553) พัฒนากลอบสมรรถนะของพยาบาลผดุงครรภ์วิชาชีพในหน่วยคลอด โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ ธนพร เพชรหาญ (2554) พัฒนากลอบสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพห้องผ่าตัดศุนย์มะเร็งลำปาง นิภา วชิระรัตน์ (2554) พัฒนากลอบสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพในหอผู้ป่วยฟื้นฟูสภาพ โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ เอกกมล ยศบัวพิศ (2554) พัฒนากลอบสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพหน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย และ วัชรวิรรณ เขื่อนเพชร (2555) พัฒนากลอบสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพในหน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่

โรงพยาบาลลานนาเป็นโรงพยาบาลเอกชน ระดับทุติยภูมิ ขนาด 180 เตียง ให้บริการแก่ผู้รับบริการด้านสุขภาพในเขตภาคเหนือตอนบน เพื่อช่วยระบายความแออัดของผู้ป่วยจากโรงพยาบาลรัฐ มีวิสัยทัศน์ในการจะเป็นโรงพยาบาลเอกชนชั้นนำในจังหวัดเชียงใหม่ที่มีคุณภาพมาตรฐาน บริการประทับใจ เพื่อให้ผู้ใช้บริการมีความเชื่อถือ มั่นใจในการเข้ารับการรักษาพยาบาล และเพื่อรองรับความต้องการด้านการบริการที่มีเพิ่มมากขึ้น โรงพยาบาลลานนาได้ตระหนักถึงความสำคัญของการกำหนดสมรรถนะในการปฏิบัติงาน ในปี 2556 จึงจัดอบรมให้ความรู้บุคลากรทุกหน่วยงานและให้ทุกหน่วยงานทบทวนหน้าที่ เพื่อจัดทำสมรรถนะและกำหนดให้กลุ่มงานการพยาบาลต้องมีการพัฒนาสมรรถนะของบุคลากรในกลุ่มงาน โดยโรงพยาบาลลานนาได้กำหนดกรอบโครงสร้างสมรรถนะของบุคลากรออกเป็น 2 ประเภท คือ สมรรถนะหลัก (core competency) และสมรรถนะตามตำแหน่งหน้าที่ (functional competency) เพื่อให้บรรลุตามนโยบายของโรงพยาบาลฝ่ายการพยาบาลซึ่งมุ่งพัฒนาความเป็นเลิศทางการพยาบาล และมุ่งเน้นให้พยาบาลมีความเชี่ยวชาญเฉพาะสาขาการพยาบาลผู้ป่วย ได้กำหนดแผนการพัฒนาสมรรถนะของบุคลากรพยาบาลทุกระดับ และกำหนดนโยบายการประเมินสมรรถนะของบุคลากรทางการพยาบาล ให้สอดคล้องกับแผนพัฒนา

การพยาบาลและการ ผดุงครรภ์แห่งชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2550-2559 ที่กำหนดให้อัศวกรพยาบาล กำหนดสมรรถนะในการปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพและผดุงครรภ์ และให้อัศวกรพยาบาลใน สถานบริการสุขภาพทุกระดับดำเนินการประเมินสมรรถนะและสำรวจความต้องการของบุคลากร ทางการพยาบาลทุกระดับ เพื่อจัดทำแผนพัฒนาสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพทุกระดับอย่างต่อเนื่อง ทั้งระยะสั้นและระยะยาว (สภาการพยาบาล, 2552ข) โดยฝ่ายการพยาบาลได้กำหนดสมรรถนะตาม ตำแหน่งหน้าที่ที่ควรจะมี 3 สมรรถนะ คือ การใช้กระบวนการพยาบาล การควบคุมป้องกันการติดเชื้อ และการปฏิบัติการฟื้นคืนชีพ (ฝ่ายการพยาบาล โรงพยาบาลลานนา, 2557) และแบ่งสมรรถนะของ บุคลากรออกเป็น 5 ระดับ ได้แก่ ระดับ 1 ผู้เริ่มต้น (beginner) ระดับ 2 ชำนาญการ (well-trained) ระดับ 3 ชำนาญการพิเศษ (experienced) ระดับ 4 เชี่ยวชาญ (advanced) และ ระดับ 5 ผู้ทรงคุณวุฒิ (expert) ซึ่งฝ่ายการพยาบาล โรงพยาบาลลานนา ยังไม่มีการกำหนดสมรรถนะเชิงเทคนิคของหน่วย อุบัติเหตุและฉุกเฉินและมอบหมายให้ระดับหน่วยงานกำหนดขึ้นเอง

หน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลลานนา จังหวัดเชียงใหม่ ให้บริการผู้ป่วยอุบัติเหตุและ ฉุกเฉิน จากสถิติปี 2553-2557 มีผู้ป่วยมาใช้บริการจำนวน 9,235 18,211 28,621 38,485 และ 52,987 ราย/ปีตามลำดับผู้รับบริการเฉลี่ย 25, 50, 78, 92 และ 110 ราย/วันตามลำดับ บุคลากรที่ให้บริการใน หน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉินประกอบด้วย พยาบาล จำนวน 11 คน ผู้ช่วยพยาบาล จำนวน 18 คน ในการ พัฒนาสมรรถนะของบุคลากรนั้น หน่วยงานได้มีการพัฒนาสมรรถนะพยาบาลเป็นประจำทุกปี โดย ส่งอบรมเรื่อง โรคหลอดเลือดสมอง (stroke) การดูแลผู้ป่วยโรคกล้ามเนื้อหัวใจตายเฉียบพลัน (acute MI) การดูแลผู้ป่วยที่ได้รับอุบัติเหตุ (trauma) การช่วยฟื้นคืนชีพขั้นสูง (Advance Trauma Life Support: ATLS) เป็นต้น อย่างไรก็ตามหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉินยังไม่มีการพัฒนากรอบสมรรถนะที่ใช้ในการ พัฒนาและประเมินผลบุคลากรอย่างเป็นรูปธรรม โดยในปัจจุบันหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉินได้ใช้แบบ ประเมินผลการปฏิบัติงานที่ฝ่ายการพยาบาลสร้างขึ้นประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ ด้าน ทักษะและด้านทัศนคติ โดยแบบประเมินดังกล่าวถูกใช้ในการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร ในทุกหน่วยงานของฝ่ายการพยาบาล (ฝ่ายการพยาบาล โรงพยาบาลลานนา, 2557)

การให้บริการของหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลลานนา เป็นการให้บริการทั้งผู้ป่วย ฉุกเฉินมาก ผู้ป่วยฉุกเฉิน และผู้ป่วยไม่ฉุกเฉิน โดยทำการคัดกรองโรคและให้การพยาบาลตาม ประเภทของผู้ป่วย นอกจากนี้ยังมีการให้บริการอื่นๆ เช่น มีการซ่อมแผนอุบัติเหตุภัยร่วมกับหน่วยงาน อื่นทั้งภายในและภายนอกโรงพยาบาล และมีการช่วยเหลือผู้เจ็บป่วยฉุกเฉิน ณ จุดเกิดเหตุทั้งจาก สถานการณ์ปกติหรืออุบัติเหตุอุบัติภัยหมู่

อย่างไรก็ตามการให้บริการของหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉินที่ผ่านมาพบปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการให้เลือด การให้ยา การให้สารละลายทางหลอดเลือดดำ การช่วยฟื้นคืนชีพ และปัญหาการขาดความมั่นใจในการปฏิบัติงาน เนื่องจากมีพยาบาลจบใหม่ที่ยังไม่ผ่านการรับรองงาน (ฝ่ายการพยาบาล โรงพยาบาลลานนา, 2551, 2552, 2553, 2554, 2555, 2556, 2557) จากปัญหาในการให้บริการดังกล่าว หน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉินได้นำมาประชุมทบทวน และทำการค้นหาปัจจัยที่เป็นรากเหง้าสาเหตุของการเกิดเหตุการณ์ที่ไม่พึงประสงค์ พบว่าสาเหตุเกิดจากพยาบาลในหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉินยังขาดความรู้ ทักษะในการปฏิบัติการพยาบาล และขาดความสามารถในการตัดสินใจแก้ปัญหาเฉพาะหน้า ได้อย่างรวดเร็วและเหมาะสม (ฝ่ายการพยาบาล โรงพยาบาลลานนา, 2555) ปัญหาดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าบุคลากรหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉินยังไม่ได้รับการประเมิน และพัฒนาสมรรถนะที่เหมาะสม เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้ตามความต้องการขององค์กรและให้บริการที่ปลอดภัยและมีคุณภาพ

จากการทบทวนวรรณกรรมที่ผ่านมา แม้ว่าจะมีผู้พัฒนากรอบสมรรถนะในพยาบาลวิชาชีพ หน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉินมาแล้ว เช่น ณรงค์ คำอ่อน (2548) ซึ่งพัฒนากรอบสมรรถนะที่มีความจำเป็นด้านการปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลกุเวียง จังหวัดขอนแก่น ภัทรมน ทับสูงเนิน และ วาสนิ วิเศษฤทธิ์ (2552) ซึ่งพัฒนากรอบสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในหออภิบาลผู้ป่วยฉุกเฉินโรงพยาบาลของรัฐ เอกกมล ยศบัวพิศ (2554) ซึ่งพัฒนากรอบสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพหน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย และ วัชรวิวัฒน์ เขื่อนเพชร (2555) ซึ่งพัฒนากรอบสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพในหน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ แต่กรอบสมรรถนะเหล่านั้นไม่สามารถนำไปใช้ในโรงพยาบาลลานนาได้ เนื่องจากบริบท ลักษณะงาน การให้บริการเป้าหมายในการให้บริการมีความแตกต่างกัน คือ โรงพยาบาลทั้งหมดที่กล่าวมาเป็นโรงพยาบาลของรัฐ ส่วนโรงพยาบาลลานนาเป็นโรงพยาบาลเอกชนที่มุ่งตอบสนองความคาดหวังของผู้มารับบริการ โดยให้การรักษาโดยใช้เทคโนโลยีทางการแพทย์ที่ทันสมัย มุ่งเน้นพัฒนาคุณภาพบริการให้เกิดความประทับใจและกลับมาใช้บริการ และเน้นผู้ป่วยเป็นศูนย์กลาง (ฝ่ายการพยาบาล โรงพยาบาลลานนา, 2557)

ผู้ศึกษาในฐานะที่เป็นพยาบาลปฏิบัติงานในหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลลานนา จังหวัดเชียงใหม่ เห็นความสำคัญของการพัฒนากรอบสมรรถนะของพยาบาลในหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉินและการดำเนินการตามนโยบายของฝ่ายการพยาบาล จึงสนใจศึกษาการพัฒนากรอบสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพ ในหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลลานนา จังหวัดเชียงใหม่ โดยประยุกต์ใช้แนวคิดการพัฒนากรอบสมรรถนะของ มาเรลลี และคณะ (Marrelli et al., 2005) 5 ขั้นตอน คือ 1) กำหนดวัตถุประสงค์ 2) แสวงหาผู้ให้การสนับสนุน 3) พัฒนาและดำเนินการวางแผนการติดต่อ

สื่อสารและการศึกษา 4) วางแผนวิธีการดำเนินงาน และ 5) ระบุสมรรถนะและสร้างกรอบสมรรถนะ ทั้งนี้เพื่อใช้เป็นกรอบสมรรถนะสำหรับพยาบาลในหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน ในการประเมินสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพ การวางแผนคัดเลือกบุคลากร และการพัฒนาพยาบาลในหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลลานนา จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อให้บริการที่มีคุณภาพและบรรลุตามเป้าหมายของโรงพยาบาลต่อไป

วัตถุประสงค์การศึกษา

เพื่อพัฒนากรอบสมรรถนะสำหรับพยาบาลวิชาชีพหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลลานนา จังหวัดเชียงใหม่

คำถามการศึกษา

กรอบสมรรถนะสำหรับพยาบาลวิชาชีพหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลลานนา จังหวัดเชียงใหม่ ประกอบด้วยอะไรบ้าง

นิยามศัพท์

สมรรถนะ หมายถึง ความสามารถที่จำเป็นต่อการปฏิบัติหน้าที่ของพยาบาลวิชาชีพหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลลานนา จังหวัดเชียงใหม่ ที่ประกอบด้วยความรู้ ทักษะและคุณลักษณะส่วนบุคคล อันจะทำให้สามารถปฏิบัติงานได้บรรลุตามวิสัยทัศน์ พันธกิจ และภารกิจขององค์กรที่ตั้งไว้

กรอบสมรรถนะ หมายถึง รายการสมรรถนะและพฤติกรรมบ่งชี้ความสามารถที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายให้ประสบผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพของพยาบาลวิชาชีพหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลลานนา จังหวัดเชียงใหม่ที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้น

การพัฒนากรอบสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน หมายถึง กระบวนการจัดทำรายการสมรรถนะที่จำเป็นในการปฏิบัติงาน ให้ได้มาซึ่งพฤติกรรมบ่งชี้ที่แสดงถึงความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะของพยาบาลวิชาชีพในหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลลานนา จังหวัดเชียงใหม่ โดยประยุกต์ใช้แนวคิดการพัฒนากรอบสมรรถนะของ มาเรียลลี และคณะ (Marrelli et al., 2005) 5 ขั้นตอนคือ 1) กำหนดวัตถุประสงค์ 2) แสวงหาผู้ให้การสนับสนุน 3) พัฒนาและดำเนินการวางแผนการติดต่อสื่อสารและการศึกษา 4) วางแผนวิธีการดำเนินงาน และ 5) ระบุสมรรถนะและสร้างกรอบสมรรถนะ

พยาบาลวิชาชีพ หมายถึง พยาบาลที่มีคุณวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่าที่ได้รับ
ใบอนุญาตการประกอบวิชาชีพการพยาบาลและผดุงครรภ์ชั้นหนึ่งจากสภาการพยาบาล ปฏิบัติงานใน
หน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลลานนา จังหวัดเชียงใหม่

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเพื่อพัฒนารอบสมรรถนะสำหรับพยาบาลวิชาชีพในหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลลานนา จังหวัดเชียงใหม่ ผู้ศึกษาได้ศึกษาค้นคว้าเอกสาร ตำรา วิชาการ และงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องโดยสรุป ดังนี้

1. การพยาบาลผู้ป่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน
2. แนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะ
 - 2.1 ความหมายของสมรรถนะ
 - 2.2 ประเภทของสมรรถนะ
 - 2.3 ประโยชน์ของสมรรถนะ
 - 2.4 ปัจจัยที่มีผลต่อสมรรถนะ
 - 2.5 สมรรถนะของพยาบาลหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน
3. การพัฒนารอบสมรรถนะ
 - 3.1 ความหมายของกรอบสมรรถนะ
 - 3.2 กระบวนการพัฒนารอบสมรรถนะ
4. สถานการณ์ที่เกี่ยวกับหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลลานนา จังหวัดเชียงใหม่

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

การพยาบาลผู้ป่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน

หน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉินเป็นหน่วยบริการด่านหน้าที่ให้บริการแก่ผู้มารับบริการที่มีภาวะเจ็บป่วยฉุกเฉินและวิกฤต ซึ่งต้องการการประเมินที่แม่นยำและชัดเจน เพื่อให้การบริการรักษาที่รวดเร็ว เพราะอาจทำให้เสียชีวิต เกิดความพิการหรืออาจเกิดภาวะแทรกซ้อนเนื่องจากการช่วยเหลือที่ล่าช้า (Budassi et al., 1993) บุคลากรในหน่วยงานนี้ต้องได้รับการฝึกฝนเพื่อช่วยชีวิตผู้ป่วยได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะในการประเมินสภาพของการบาดเจ็บในภาวะเฉียบพลันตลอดจนการปฏิบัติการช่วยชีวิตในภาวะฉุกเฉินได้อย่างมีประสิทธิภาพ (คารณี จามจรี, 2536) และหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉินจะต้องจัดสิ่งแวดล้อม อาคารสถานที่ตามมาตรฐานการป้องกันและควบคุมการแพร่กระจายสารพิษ สารเคมี สารกัมมันตภาพรังสี และชีวภาพ มีการจัดเตรียมความพร้อมและความเหมาะสมของพื้นที่สำหรับอุบัติเหตุภัยและสาธารณภัย มีการจัดเตรียมเครื่องมือ ยา เวชภัณฑ์ และอุปกรณ์การช่วยชีวิตฉุกเฉินให้พร้อมใช้งานตามมาตรฐานที่กำหนดของหน่วยงาน และการจัดเตรียมรถพยาบาลให้พร้อมใช้งานตามมาตรฐานที่กำหนดของหน่วยงาน (สำนักการพยาบาล กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข, 2551)

ผู้ป่วยที่มารับบริการที่หน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉินสามารถจำแนกได้เป็นผู้ป่วยฉุกเฉินมาก ผู้ป่วยฉุกเฉิน และผู้ป่วยไม่ฉุกเฉิน (สำนักการพยาบาล กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข, 2551) หรือสามารถจำแนกเป็น 5 ประเภท (สถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ, 2558) ดังนี้

1. ผู้ป่วยฉุกเฉินวิกฤต ได้แก่ บุคคลซึ่งได้รับบาดเจ็บหรือมีอาการป่วยกะทันหันซึ่งมีภาวะคุกคามต่อชีวิต หากไม่ได้รับการแพทย์ทันทีเพื่อแก้ไขระบบการหายใจ ระบบไหลเวียนเลือดหรือระบบประสาท ผู้ป่วยจะมีโอกาสเสียชีวิตได้สูงหรือทำให้เกิดการบาดเจ็บหรืออาการรุนแรงขึ้นหรือเกิดภาวะแทรกซ้อนขึ้นได้อย่างฉับไว

2. ผู้ป่วยฉุกเฉินเร่งด่วน ได้แก่ บุคคลซึ่งได้รับบาดเจ็บหรือมีอาการป่วยซึ่งมีภาวะเฉียบพลันมากหรือเจ็บปวดรุนแรงอันอาจจำเป็นต้องได้รับการแพทย์อย่างรีบด่วน มิฉะนั้นทำให้การบาดเจ็บหรืออาการรุนแรงขึ้นหรือเกิดภาวะแทรกซ้อนขึ้น ซึ่งส่งผลให้เสียชีวิตหรือพิการในระยะต่อมาได้

3. ผู้ป่วยฉุกเฉินไม่รุนแรง ได้แก่ บุคคลซึ่งได้รับบาดเจ็บหรือมีอาการป่วยซึ่งมีภาวะเฉียบพลันไม่รุนแรง อาจรอรับการปฏิบัติการแพทย์ได้ในช่วงระยะเวลาหนึ่งหรือเดินทางไปรับบริการสาธารณสุขด้วยตนเองได้ แต่จำเป็นต้องใช้ทรัพยากรและหากปล่อยไว้เกินเวลาอันสมควรแล้วจะทำให้การบาดเจ็บหรืออาการนั้นรุนแรงขึ้นหรือเกิดภาวะแทรกซ้อนขึ้นได้

4. ผู้ป่วยทั่วไป ได้แก่ บุคคลที่เจ็บป่วยแต่ไม่ใช่ผู้ป่วยฉุกเฉิน ซึ่งอาจรอรับหรือเลือกสรรบริการสาธารณสุขในเวลาทำการปกติได้ โดยไม่ก่อให้เกิดอาการที่รุนแรงขึ้นหรือภาวะแทรกซ้อนตามมา

5. ผู้รับบริการสาธารณสุขอื่น ได้แก่ บุคคลซึ่งมารับบริการสาธารณสุขหรือบริการอื่น โดยไม่จำเป็นต้องใช้ทรัพยากร

การพยาบาลผู้ป่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉินเป็นการพยาบาลเฉพาะทางสาขาหนึ่งเป็นการจัดการพยาบาล เพื่อให้การรักษาพยาบาลผู้ป่วยที่อยู่ในภาวะฉุกเฉินและวิกฤตที่ต้องการความช่วยเหลือแก้ไขปัญหอย่างรีบด่วนไม่อาจคาดเดาความรุนแรงของภาวะฉุกเฉินชีวิตที่จะเกิดตามมาได้ในทันที (สุดาพันธ์ รัชฎิรา และ วนิตา ออประเสริฐศักดิ์, 2546) การพยาบาลผู้ป่วยอุบัติเหตุฉุกเฉินจึงต้องครอบคลุมทั้งระบบร่างกายและจิตใจ โดยการประเมินสภาวะความรุนแรงของการเจ็บป่วย ตัดสินใจให้การปฐมพยาบาล การใช้เครื่องมืออุปกรณ์และเวชภัณฑ์ที่จะช่วยชีวิตผู้ป่วย ตลอดจนการเฝ้าระวังอาการเปลี่ยนแปลงของผู้ป่วยเพื่อแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉินที่อาจคุกคามชีวิตของผู้ป่วยได้อย่างทันทั่วทั้งที่ โดยให้การพยาบาล ณ จุดเกิดเหตุและที่โรงพยาบาลแบบผู้ป่วยนอก ตลอดจนรับไว้สังเกตอาการเฉพาะหน้า ณ ห้องฉุกเฉินหรือห้องสังเกตอาการ (สำนักการพยาบาล กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข, 2551) นอกจากนี้การพยาบาลในหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน ยังรวมถึง 1) การประเมินอาการ 2) การวินิจฉัย 3) การกำหนดตัวบ่งชี้ของผลลัพธ์ 4) การวางแผน 5) การปฏิบัติ/ดำเนินการ 6) การประเมินผลการพยาบาล และ 7) การคัดกรอง/คัดแยกโรค โดยปฏิบัติตามแนววิชาชีพอย่างมีประสิทธิภาพ ครอบคลุมมาตรฐานคุณภาพการดูแล การประเมินผลการปฏิบัติงาน การให้ความรู้ กิจกรรมและพฤติกรรมที่มีความเชี่ยวชาญ ถูกต้องตามหลักจริยธรรม การให้ความร่วมมือ มีการวิจัยสนับสนุนและมีการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์ (Emergency Nurses Association, 2000)

สำนักการพยาบาล กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข (2551) ได้กำหนดมาตรฐานการบริการพยาบาลผู้ป่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน ซึ่ง แบ่งเป็น 8 มาตรฐาน ประกอบด้วย

1. การตรวจและบำบัดรักษาทางการพยาบาลบริการการแพทย์ฉุกเฉิน ได้แก่ การคัดกรองผู้ป่วย การปฏิบัติการพยาบาล การประเมินผลการปฏิบัติการพยาบาลและการส่งต่อการรักษา

2. การตรวจและบำบัดรักษาทางการพยาบาลผู้ป่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน ได้แก่ การคัดกรองผู้ป่วยโดยการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อจัดระดับความรุนแรง จำแนกประเภทผู้ป่วย แบ่งเป็น ผู้ป่วยฉุกเฉินมาก ผู้ป่วยฉุกเฉิน และผู้ป่วยไม่ฉุกเฉิน การประเมินอาการผู้ป่วยอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง การปฏิบัติการพยาบาล การประเมินผลการปฏิบัติการพยาบาลและผลลัพธ์การพยาบาล

3. การดูแลต่อเนื่อง การส่งต่อที่เหมาะสมและให้การดูแลผู้ป่วยระหว่างการส่งต่อที่มีประสิทธิภาพ
4. การสร้างเสริมสุขภาพ การให้ความรู้ คำแนะนำเกี่ยวกับการสร้างเสริมสุขภาพ การป้องกัน การบาดเจ็บ การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพที่เหมาะสม การวางแผนการฟื้นฟูสภาพร่างกายและจิตใจผู้ป่วยหรือผู้ใช้บริการ
5. การคุ้มครองภาวะสุขภาพและป้องกันความเสี่ยง การประเมินความเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุหรืออุบัติการณ์ที่ไม่พึงประสงค์ การป้องกันความผิดพลาดในการรักษาพยาบาล การจัดระบบความปลอดภัยแก่ผู้ป่วย การป้องกันสุขภาพและป้องกันความเสี่ยงของบุคลากร
6. การให้ข้อมูลและความรู้ด้านสุขภาพแก่ผู้ป่วย ครอบครัวและชุมชน
7. การพิทักษ์สิทธิผู้ป่วย โดยให้การดูแลผู้ป่วยอย่างมีศักดิ์ศรี เคารพคุณค่าความเป็นมนุษย์ คุ้มครองความเป็นส่วนตัวของผู้ป่วย
8. การบันทึกทางการแพทย์ เพื่อสื่อสารกับทีมสหสาขาวิชาชีพ โดยบันทึกตั้งแต่การประเมินแรกเริ่ม ข้อวินิจฉัยทางการแพทย์หรือปัญหาความต้องการด้านร่างกายและจิตใจ กิจกรรมการพยาบาลและผลลัพธ์ทางการแพทย์

โดยสรุป หน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉินคือหน่วยบริการด่านหน้าที่ต้องให้บริการแก่ผู้ป่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉินประเภทต่างๆ โดยการพยาบาลผู้ป่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉินเป็นการให้บริการเกี่ยวกับการประเมินอาการ การวินิจฉัย การวางแผนการพยาบาล การปฏิบัติการพยาบาล และการประเมินผลการพยาบาล รวมถึงการคัดกรอง/คัดแยก การป้องกันความเสี่ยง การส่งเสริมสุขภาพ และการส่งต่อการรักษา เพื่อให้ได้รับการดูแลที่ต่อเนื่อง

แนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะ

ความหมายของสมรรถนะ

จากการทบทวนวรรณกรรม มีผู้ให้ความหมายของสมรรถนะ (competency) ไว้ดังนี้

เฟย์ และ มิลท์เนอร์ (Fey & Miltner, 2000) ได้กล่าวว่าสมรรถนะเป็นมากกว่าความรู้หรือทักษะที่จำเป็นในการปฏิบัติงานที่มีความเฉพาะเจาะจง สามารถบูรณาการองค์ความรู้ ทักษะและคุณสมบัติส่วนบุคคลในการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้มีประสิทธิภาพ บรรลุตามมาตรฐานที่กำหนดไว้

คูบัวส์, รอทเวล, สเตร์น, และ เคมปี (Dubois, Rothwell, Sterm, & Kemp, 2004) กล่าวว่าสมรรถนะหมายถึง คุณลักษณะที่ทุกคนควรมีและใช้อย่างเหมาะสม เพื่อผลักดันผลการปฏิบัติงานให้บรรลุ เป้าหมาย ซึ่งคุณลักษณะเหล่านี้ ได้แก่ความรู้ ทักษะ บุคลิกภาพ แรงจูงใจทางสังคม ลักษณะนิสัยส่วนบุคคล ตลอดจนรูปแบบและวิธีการคิด ความรู้สึกและการกระทำ

มาเรียลลี และคณะ (Marrelli et al., 2005) กล่าวว่าสมรรถนะเป็นความสามารถของบุคคลที่สามารถวัดได้จากผลการปฏิบัติงาน เพื่อให้การทำงานมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วยความรู้ ทักษะและลักษณะส่วนบุคคล

ดราแกนิดิส และ เมนท์แซส (Draganidis & Mentzas, 2006) กล่าวว่าสมรรถนะ หมายถึง การรวมเอาความรู้ที่อยู่ในตัวตน ซึ่งเกิดจากประสบการณ์ พรสวรรค์หรือสัญชาตญาณ ความรู้ที่ขัดแย้ง พฤติกรรม และทักษะ เพื่อช่วยให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพ

ณรงค์วิทย์ แส่นทอง (2547) กล่าวถึงความหมายของสมรรถนะเป็น 2 ลักษณะ ดังนี้ ลักษณะที่ 1 หมายถึง บุคลิกลักษณะของคนที่สะท้อนให้เห็นถึงความรู้ ทักษะ ทักษะ ทักษะ ทักษะ และอุปนิสัย และ ลักษณะที่ 2 หมายถึง กลุ่มของความรู้ ทักษะและคุณลักษณะบุคคล ซึ่งสะท้อนให้เห็นจากพฤติกรรมการปฏิบัติงานที่สามารถวัดและสังเกตได้

สุกัญญา รัศมีธรรมโชติ (2548) ให้ความหมายว่าสมรรถนะ คือ ความรู้ ทักษะและคุณลักษณะส่วนบุคคลที่ทำให้บุคคลนั้นทำงานในความรับผิดชอบของตนได้ดีกว่าผู้อื่น

ธีรศักดิ์ คงคาสวัสดิ์ (2548) ให้ความหมายสมรรถนะว่า หมายถึง คุณลักษณะ เช่น ความรู้ ความสามารถ ความชำนาญ ทักษะ ทักษะ ทักษะ ความเชื่อ ตลอดจนพฤติกรรมของบุคคลที่จะสามารถปฏิบัติงานให้ประสบความสำเร็จ

ปิยะชัย จันทรวงศ์ไพศาล (2549) ให้ความหมายของสมรรถนะว่า หมายถึง ทักษะ ความรู้ และความสามารถหรือพฤติกรรมของบุคลากรที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน เพื่อให้มั่นใจว่าจะสามารถทำงานจนบรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของงานนั้น

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (2552) ให้ความหมายสมรรถนะว่า สมรรถนะเป็นพฤติกรรมที่เกิดจากความรู้ ทักษะ ความสามารถและคุณลักษณะส่วนบุคคลที่ทำให้บุคคลปฏิบัติงานได้สำเร็จและบรรลุผลขององค์กร

จากความหมายของสมรรถนะสรุปได้ว่า สมรรถนะ หมายถึง ความสามารถของบุคคลที่ประกอบด้วยความรู้ ทักษะ คุณลักษณะส่วนบุคคลที่จำเป็นต่อการปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งของตนหรือตำแหน่งเฉพาะได้เป็นอย่างดี เป็นไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ บรรลุวิสัยทัศน์ พันธกิจ และภารกิจขององค์กร ในการศึกษาครั้งนี้ใช้ความหมายสมรรถนะตามแนวคิดของ มาเรียมลลี และคณะ (Marrelli et al., 2005) ซึ่งสมรรถนะเป็นความสามารถของบุคคลที่จำเป็นต่อการปฏิบัติหน้าที่ที่มีประสิทธิภาพประกอบด้วยความรู้ ทักษะและลักษณะส่วนบุคคล

ประเภทของสมรรถนะ

จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่าประเภทของสมรรถนะ มีดังนี้

มาเรียมลลี และคณะ (Marrelli et al., 2005) แบ่งสมรรถนะออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่

1. สมรรถนะหลัก (core competency) เป็นสมรรถนะสำหรับทุกคนในองค์กร เช่น การสร้างความมั่นใจให้แก่ลูกค้า การควบคุมการติดเชื้อ เป็นต้น
2. สมรรถนะประจำกลุ่มงาน (job family competency) เป็นสมรรถนะสำหรับบุคคลที่ให้บริการตามประเภทของงานบริการในองค์กร เช่น การจัดการผู้ป่วยรายกรณี การฟื้นฟูสุขภาพ
3. สมรรถนะของแต่ละระดับ (level competency) เป็นสมรรถนะภายใต้สมรรถนะประจำกลุ่มงานที่แบ่งเป็นระดับต่างๆ เช่น พฤติกรรมบ่งชี้ของการปฏิบัติทางคลินิกของพยาบาลวิชาชีพจะมีความแตกต่างจากพฤติกรรมบ่งชี้ของผู้ช่วยพยาบาล เป็นต้น

ณรงค์วิทย์ แสันทอง (2547) แบ่งสมรรถนะออกเป็น 3 ประเภทคือ

1. สมรรถนะหลัก (core competency) หมายถึง บุคลิกลักษณะของคนที่สะท้อนให้เห็นถึงความรู้ ทักษะ ทักษะ ทศนคติ ความเชื่อและอุปนิสัยของคนในองค์กรโดยรวมที่จะช่วยสนับสนุนให้องค์กรบรรลุเป้าหมายตามวิสัยทัศน์ได้

2. สมรรถนะประจำกลุ่มงาน (job competency) หมายถึง บุคลิกลักษณะของคนที่สะท้อนให้เห็นถึงความรู้ ทักษะ ทักษะ ทักษะ ทักษะ และความเชื่อและอุปนิสัยที่จะช่วยส่งเสริมให้คนๆ นั้นสามารถสร้างผลงานในการปฏิบัติงานตำแหน่งนั้นๆ ได้สูงกว่ามาตรฐาน

3. สมรรถนะส่วนบุคคล (personal competency) หมายถึง บุคลิกลักษณะของคนที่สะท้อนให้เห็นถึงความรู้ ทักษะ ทักษะ ทักษะ และความเชื่อและอุปนิสัยที่ทำให้บุคคลนั้นมีความสามารถในการทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดได้โดดเด่นกว่าคนทั่วไป ซึ่งเรามักจะเรียกสมรรถนะส่วนบุคคลว่า “ความสามารถพิเศษส่วนบุคคล”

เพ็ญจันทร์ แสนประสาน (2549) โดยแบ่งสมรรถนะออกเป็น 3 ประเภท คือ

1. สมรรถนะหลัก (core competency) เป็นสมรรถนะหลักขององค์กรที่ทุกหน่วยงานต้องถือเป็นรูปแบบเดียวกัน เพื่อให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจขององค์กร
2. สมรรถนะวิชาชีพ (professional competency) เป็นสมรรถนะของแต่ละวิชาชีพ ใช้กำหนดสมรรถนะหรือคุณลักษณะของบุคคลในวิชาชีพ
3. สมรรถนะเชิงเทคนิค (technical competency) เป็นความสามารถในการปฏิบัติงานตามลักษณะเฉพาะ ตามกิจกรรมที่สำคัญและจำเป็นในวิชาชีพ

ปิยะชัย จันทร์วงศ์ไพศาล (2549) จำแนกสมรรถนะเป็น 3 ประเภท ดังนี้

1. สมรรถนะหลัก (core competency) หมายถึง สมรรถนะของทุกตำแหน่งภายในองค์กรต้องมี ซึ่งจะไปสนับสนุนวิสัยทัศน์ พันธกิจและความสามารถหลักขององค์กร
2. สมรรถนะเชิงบริหารจัดการ (professional competency) สามารถแยกออกเป็น 2 ส่วน ส่วนที่หนึ่ง เป็นสมรรถนะร่วมที่ผู้บริหารควรจะต้องมี (key common competency) เช่น ภาวะผู้นำ การวางแผน การคิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ การตัดสินใจและการสื่อสาร เป็นต้นและอีกส่วนหนึ่งเป็นสมรรถนะที่ผู้บริหารในหน่วยงานต่างๆ ควรจะมี (key strategic competency) แตกต่างกันตามแต่กลยุทธ์หลักขององค์กรและกลยุทธ์ของหน่วยงานที่สร้างขึ้น
3. สมรรถนะตามหน้าที่ (functional competency/technical competency) หมายถึง ความสามารถเฉพาะตำแหน่งนั้นๆ โดยมีความรู้ ทักษะและความสามารถเพียงพอในการปฏิบัติงานที่เป็นเทคนิคและวิชาชีพเฉพาะ

จิรประภา อัครบวร (2549) จำแนกสมรรถนะออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่

1. สมรรถนะหลัก (core competency) คือ พฤติกรรมที่ดีที่ทุกคนในองค์กรต้องมี เพื่อแสดงถึงวัฒนธรรมและหลักนิยมขององค์กร
2. สมรรถนะบริหารจัดการ (professional competency) คือ คุณสมบัติความสามารถด้านการบริหารที่บุคลากรในองค์กรทุกคนจำเป็นต้องมีในการทำงาน เพื่อให้งานสำเร็จและสอดคล้องกับแผนกลยุทธ์และวิสัยทัศน์ขององค์กร
3. สมรรถนะเชิงเทคนิค (technical competency) คือ ทักษะด้านวิชาชีพที่จำเป็นในการนำไปปฏิบัติงานให้บรรลุผลสำเร็จ โดยจะแตกต่างกันตามลักษณะงาน โดยสามารถจำแนกได้ 2 ส่วนย่อย ได้แก่ สมรรถนะเชิงเทคนิคหลัก (core technical competency) และสมรรถนะเชิงเทคนิคเฉพาะ (specific technical competency)

ชำรงค์ คงกาสวัสดิ์ (2549) แบ่งสมรรถนะออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่

1. สมรรถนะหลัก (core competency) เป็นคุณลักษณะ สมรรถนะ ความสามารถ คุณสมบัติที่ทุกคนในองค์กรต้องมี
2. สมรรถนะเฉพาะตำแหน่งงาน (functional competency) เป็นคุณลักษณะ สมรรถนะ ความสามารถ คุณสมบัติที่คนที่ทำงานในตำแหน่งต่างๆ จะต้องมี เพื่อให้สามารถทำงานในตำแหน่งนั้นๆ อย่างประสบความสำเร็จ ซึ่งหากตำแหน่งงานต่างกันไปหรือทำงานอยู่คนละหน่วยงานก็จะมีสมรรถนะเฉพาะตำแหน่งงานที่ไม่เหมือนกัน เพราะลักษณะงานที่ทำนั้นแตกต่างกัน

ประเภทของสมรรถนะมีการจำแนกแตกต่างกัน ซึ่งสามารถสรุปได้ ดังนี้ 1) สมรรถนะหลัก (core competency) คือความรู้ ทักษะ ความสามารถที่บุคลากรทุกคนในองค์กรจะต้องมี และสนับสนุนให้การดำเนินงานขององค์กรสามารถบรรลุเป้าหมาย วิสัยทัศน์ พันธกิจที่กำหนดไว้ 2) สมรรถนะในการบริหารจัดการ (professional competency) เป็นสมรรถนะเกี่ยวกับการบริหารจัดการที่ผู้บริหารหรือบุคลากรในองค์กรจะต้องมี เพื่อให้การทำงานประสบความสำเร็จ 3) สมรรถนะประจำกลุ่มงานหรือสมรรถนะตามตำแหน่งงาน (job competency, functional competency, job family competency) เป็นสมรรถนะเฉพาะตำแหน่งงานนั้นๆ หรือวิชาชีพนั้นๆ ในองค์กร 4) สมรรถนะเชิงเทคนิค (technical competency, key competency) เป็นสมรรถนะสำหรับการปฏิบัติงานตามกิจกรรมในแต่ละตำแหน่งงาน และ 5) สมรรถนะส่วนบุคคล (personal competency) เป็นสมรรถนะส่วนบุคคลที่ทำให้บุคคลนั้นแตกต่างจากบุคคลอื่น

ประโยชน์ของสมรรถนะ

สมรรถนะเป็นส่วนสำคัญในการทำงานและเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการที่ต่อเนื่อง เพื่อช่วยให้ผู้บริหารการพยาบาลเกิดความมั่นใจในองค์กรมีการดูแลผู้ป่วยและผู้รับบริการที่มีคุณภาพสูง เนื่องจากการมีสมรรถนะของบุคลากรช่วยลดความผิดพลาดและช่วยปรับปรุงคุณภาพการพยาบาล (Taylor, 2000) การนำแนวคิดเรื่องสมรรถนะมาใช้ในการบริหารงานทรัพยากรบุคคล เชื่อว่าจะทำให้การบริหารทรัพยากรบุคคลมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการคัดเลือก การพัฒนาและการบริหารผลงาน ซึ่งจากการทบทวนวรรณกรรมมีผู้กล่าวถึงประโยชน์ของสมรรถนะไว้ดังนี้

ณรงค์วิทย์ แสนทอง (2547) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของสมรรถนะ ดังนี้

1. ช่วยสนับสนุนวิสัยทัศน์ ภารกิจและกลยุทธ์ขององค์กร สมรรถนะจะช่วยให้การสร้างกรอบแนวคิด พฤติกรรม ความเชื่อ ทศนคติของคนในองค์กรให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันกับวิสัยทัศน์ ภารกิจและกลยุทธ์ขององค์กรให้บรรลุเป้าหมายได้ดีและเร็วยิ่งขึ้น
2. ใช้เป็นกรอบในการสร้างวัฒนธรรมองค์กร กล่าวคือ ช่วยสร้างกรอบการแสดงออกพฤติกรรมของคนในองค์กร โดยรวมให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ช่วยสนับสนุนการดำเนินงานขององค์กรให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ช่วยให้เห็นแนวทางในการพัฒนาบุคลากรในภาพรวมขององค์กรได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้นและช่วยป้องกันไม่ให้เกิดวัฒนธรรมองค์กรตามธรรมชาติที่ไม่พึงประสงค์
3. ใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารงานด้านทรัพยากรมนุษย์ได้แก่
 - 3.1 การคัดเลือกบุคคลเข้างาน
 - 3.2 การพัฒนาฝึกอบรม
 - 3.3 การเลื่อนระดับปรับตำแหน่งงาน
 - 3.4 การโยกย้ายตำแหน่งงาน
 - 3.5 การประเมินผลการปฏิบัติงาน
 - 3.6 การบริหารผลตอบแทน

ธำรงค์ศักดิ์ คงคาสวัสดิ์ (2548) ได้กล่าวถึงการนำสมรรถนะมาใช้ประโยชน์ ดังนี้ 1) การสรรหา/คัดเลือก ให้ตรงกับความต้องการขององค์กรและตำแหน่งงาน 2) การจ่ายค่าตอบแทน/สวัสดิการอย่างเหมาะสม 3) การพัฒนาและการเรียนรู้ ตลอดจนการวางแผนความก้าวหน้าของคนในองค์กร และ 4) การเลื่อนตำแหน่งและโอนย้าย

ปิยะชัย จันทรวงศ์ไพศาล (2549) กล่าวถึงประโยชน์ของสมรรถนะ ดังนี้

1. การสรรหา/คัดเลือก ทำให้มองเห็นภาพรวมของความต้องการในงานแต่ละตำแหน่ง คัดสรรคนให้เหมาะสมกับตำแหน่ง ลดเวลาและค่าใช้จ่ายขององค์กรในการหาพนักงาน
2. การฝึกอบรมและการพัฒนา ทำให้พนักงานหันมาสนใจในการพัฒนาทักษะ ความรู้และคุณสมบัติต่างๆ ที่ทำให้เกิดประสิทธิภาพในงาน ช่วยในการจัดระเบียบพนักงานให้เป็นไปตามภารกิจ และกลยุทธ์ของหน่วยงาน การฝึกอบรมและพัฒนาให้คุ้มค่ากับค่าใช้จ่ายและเวลา สร้างกรอบการทำงานสำหรับการสอนงานและการติดตามผล
3. การประเมินผล ทำให้เกิดความชัดเจนในการติดตามและการวัดผล ช่วยสนับสนุนในการประเมินผลงานและใช้ในการสังเกตพฤติกรรมของพนักงาน
4. การจ่ายผลตอบแทน ทำให้เกิดการพัฒนาตนเองเพื่อให้ได้รับผลตอบแทนที่สูงขึ้นและมีความเป็นธรรมต่อพนักงานที่มีความสามารถตามมาตรฐานขององค์กรกำหนด
5. การบริหารจัดการคนเก่ง ช่วยทำให้เกิดความชัดเจนในความเข้าใจในเรื่องของทักษะ ความรู้และคุณสมบัติของแต่ละตำแหน่ง ช่วยในการเติมความสามารถที่ยังมีไม่เพียงพอของพนักงาน ด้วยการฝึกอบรมและพัฒนาอย่างเหมาะสม ใช้เป็นดัชนีตัวหนึ่งในการบ่งชี้ถึงจำนวนพนักงานที่มีศักยภาพสูงขององค์กร ใช้ในการแบ่งประเภทของพนักงานตามศักยภาพการทำงาน รวมทั้งการบริหารจัดการบุคลากรขององค์กร

สรุป สมรรถนะเป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการทรัพยากรบุคคลที่สนับสนุนให้องค์กรบรรลุเป้าหมาย สมรรถนะมีประโยชน์ต่อองค์กร โดยช่วยสนับสนุนวิสัยทัศน์ ภารกิจและกลยุทธ์ขององค์กร และมีประโยชน์ในการบริหารทรัพยากรบุคคลด้านการสรรหา/คัดเลือกบุคลากรให้ตรงกับความต้องการขององค์กรและความต้องการในงานแต่ละตำแหน่ง การพัฒนา การประเมินผล และการเลื่อนตำแหน่ง

ปัจจัยที่มีผลต่อสมรรถนะ

จากการทบทวนวรรณกรรมปัจจัยที่มีผลกระทบต่อสมรรถนะมีดังนี้

1. ปัจจัยส่วนบุคคล
 - 1.1 อายุ อายุเป็นปัจจัยที่ทำให้บุคคลมีความแตกต่างกันในเรื่องความคิดเห็นและพฤติกรรมรวมถึงการมีผลต่อการรับรู้ความรู้สึกนึกคิดทักษะและความสามารถของบุคคล ดังที่ นารี แซ่อึ้ง (2543) ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลศูนย์กระทรวงสาธารณสุข พบว่าอายุมีความสัมพันธ์ทางบวกระดับต่ำกับสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพอย่างมี

นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนการศึกษาของ เตือนใจ พิทยาวัฒน์ชัย (2548) ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลมหาวิทยาลัย พบว่าอายุมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับต่ำกับสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

1.2 วุฒิการศึกษาการศึกษาทำให้คนมีสติปัญญาในการพิจารณาสิ่งต่างๆ อย่างมีเหตุผลทำให้คนรู้จักวิธีการค้นหาข้อมูลข่าวสารสามารถแปลความหมายตัดสินใจพิจารณาสิ่งต่างๆ ได้ถูกต้องมากขึ้น สำหรับพยาบาลวิชาชีพทุกคนจะต้องเป็นผู้ที่ได้ขึ้นทะเบียนและได้รับใบประกอบวิชาชีพจากสภาการพยาบาลเท่านั้นจึงจะสามารถปฏิบัติงานด้านการพยาบาลได้และพยาบาลวิชาชีพทุกคนเป็นผู้ที่จบการศึกษาจากสถาบันอุดมศึกษาและมีวุฒิการศึกษาไม่น้อยกว่าระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า (สภาการพยาบาล, 2552ก) นอกจากนี้ เตือนใจ พิทยาวัฒน์ชัย (2548) ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลมหาวิทยาลัย พบว่าวุฒิการศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับต่ำกับสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

1.3 ประสบการณ์การปฏิบัติงานประสบการณ์ขึ้นกับระยะเวลาในการทำงานทำให้มีโอกาสเผชิญปัญหาที่มีข้อมูลในการตัดสินใจและเลือกแนวทางในการปฏิบัติงานได้อย่างรวดเร็วและถูกต้องมากขึ้น ซึ่ง นารี แซ่อึ้ง (2543) ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลศูนย์กระทรวงสาธารณสุข พบว่าประสบการณ์การปฏิบัติงานมีความสัมพันธ์ทางบวกระดับต่ำกับสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และการศึกษาของ เตือนใจ พิทยาวัฒน์ชัย (2548) ที่ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลมหาวิทยาลัย พบว่าประสบการณ์การปฏิบัติงานมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับต่ำกับสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

1.4 การได้รับการอบรมเพิ่มเติม การฝึกอบรมเป็นกระบวนการหนึ่งในการพัฒนาสมรรถนะของบุคลากรให้เพิ่มพูนความรู้ ทักษะตลอดจนเปลี่ยนแปลงทัศนคติและพฤติกรรมไปในทางที่ต้องการ เพื่อให้ปฏิบัติหน้าที่ในงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่ง กุลวดี อภิชาติบุตร และ สมใจ สิริระกมล (2548) ศึกษาเกี่ยวกับสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพ พบว่าการได้รับการศึกษาอบรมมีความสัมพันธ์กับสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 เนื่องจากการได้รับการอบรมเพิ่มเติมทางการพยาบาล ทำให้พยาบาลสามารถปฏิบัติหน้าที่ของตนอย่างมีประสิทธิภาพ

2. ปัจจัยด้านสถานการณ์ สถานการณ์เป็นเงื่อนไขของเหตุการณ์หรือลักษณะของสิ่งแวดล้อมนอกตัวบุคคลที่มีผลต่อการแสดงความสามารถในการปฏิบัติงาน ได้แก่ ลักษณะ โครงสร้างขององค์กร ลักษณะงาน สังคมสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงาน ซึ่ง อัมเรศน์ ชาวสวนกล้วย (2533) ศึกษาพบว่าโครงสร้างองค์กรเป็นปัจจัยเสริมที่ส่งเสริมให้พยาบาลวิชาชีพมีการพัฒนาสมรรถนะให้สูงขึ้น ควรเป็นลักษณะโครงสร้างของงานที่ไม่ใหญ่ เพราะจะทำให้มีการกระจายอำนาจในการติดต่อสื่อสารประสานงานที่คล่องตัวโอนถ่ายความรู้ได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว มีจำนวนขั้นตอนการทำงานที่ไม่

มาก ควรประกอบด้วยบรรยากาศที่ดีขององค์กร เนื่องจากการทำงานของบุคลากรอยู่ภายใต้การกำกับควบคุมบางอย่างได้แก่แบบผู้นำของผู้บังคับบัญชา ซึ่งหมายถึง ความยืดหยุ่นของผู้บริหาร นอกจากนี้ยังพบว่าบรรยากาศองค์กรที่มีความกรุณาปรานี มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถในการปฏิบัติงานของพยาบาลประจำการ และ เตือนใจ พิทยาวัฒน์ชัย (2548) พบว่าความสัมพันธ์ทางบวกทำให้บรรยากาศองค์กรเป็นปัจจัยเอื้อ ทำให้พยาบาลวิชาชีพมีการพัฒนาสมรรถนะให้สูงขึ้น

สรุปปัจจัยที่มีผลต่อสมรรถนะประกอบด้วยปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน การได้รับการอบรมเพิ่มเติม และปัจจัยด้านสถานการณ์ ได้แก่ ลักษณะโครงสร้างองค์กร และบรรยากาศขององค์กร

สมรรถนะของพยาบาลหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน

งานอุบัติเหตุและฉุกเฉินเป็นลักษณะงานที่ต้องการความเร่งด่วนฉับไวและถูกต้องเพราะผู้เจ็บป่วยมักมีปัญหาเร่งด่วนทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจอีกทั้งไม่ได้มีการเตรียมตัวเตรียมใจมาก่อน จึงทำให้มีความคาดหวังสูง ซึ่งในด้านบริการต้องรวดเร็วถูกต้องพยาบาลหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉินนอกจากจะต้องมีความรู้ทักษะความสามารถในการช่วยชีวิตและรอบรู้เทคนิคการให้บริการกรณีฉุกเฉินในทุกสถานการณ์แล้วพยาบาลอุบัติเหตุและฉุกเฉินยังต้องมีพฤติกรรมบริการที่ดีซึ่งจะสะท้อนถึงคุณภาพและควมมีคุณค่าของวิชาชีพพยาบาลให้เป็นที่ประจักษ์อีกด้วย (อุบล ยี่เฮง, 2550) ซึ่งจากการทบทวนวรรณกรรมพบว่าสมรรถนะที่จำเป็นของพยาบาลอุบัติเหตุและฉุกเฉิน มีดังนี้

องค์กรระบบสุขภาพแห่งชาติประเทศสก็อตแลนด์ (National Health Service Education for Scotland, 2002) ได้กำหนดสมรรถนะตามกรอบแนวคิดของการปฏิบัติงานพยาบาลหน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉินไว้ 7 ด้าน คือ 1) สมรรถนะด้านการประเมินอาการ 2) สมรรถนะด้านการตัดสินใจ 3) สมรรถนะด้านทักษะในการช่วยฟื้นคืนชีพ 4) สมรรถนะด้านการดูแลสุขภาพผู้ป่วย 5) สมรรถนะด้านการบริหารจัดการผู้ป่วย 6) สมรรถนะด้านภาวะผู้นำ และ 7) สมรรถนะด้านการดูแลผู้ป่วยบาดเจ็บเฉพาะกลุ่ม

ณรงค์ คำอ่อน (2548) ได้ศึกษาสมรรถนะที่มีความจำเป็นด้านการปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลภูเวียง จังหวัดขอนแก่น โดยเก็บข้อมูลในพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในหน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉินจำนวน 12 คน ผลการศึกษาพบสมรรถนะที่จำเป็น 6 ด้าน คือ 1) สมรรถนะด้านการช่วยฟื้นคืนชีพ 2) สมรรถนะด้านการช่วยใส่ท่อช่วยหายใจทางหลอดคอ 3) สมรรถนะด้านการช่วยผ่าตัดหลอดเลือด 4) สมรรถนะด้านการช่วยใส่ท่อระบายทรวงอก 5) สมรรถนะด้านการตรวจและประเมินลักษณะคลื่นไฟฟ้าหัวใจที่ต้องช่วยเหลือฉุกเฉิน และ 6) สมรรถนะด้านการประเมินผู้ที่มีภาวะสารเหลวในร่างกาย

ภัทรมน ทับสูงเนิน และ วาสนี วิเศษฤทธิ์ (2552) ได้ศึกษาสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในห้องอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลของรัฐ โดยเก็บข้อมูลในพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในหน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉินจำนวน 8 คน ผลการศึกษาพบว่าสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในห้องอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลของรัฐมี 11 ด้าน คือ 1) สมรรถนะด้านการปฏิบัติการพยาบาลในภาวะวิกฤตและฉุกเฉิน 2) สมรรถนะด้านการคัดกรองและการประเมินอาการในภาวะฉุกเฉิน 3) สมรรถนะด้านสมรรถนะด้านการฟื้นคืนชีพขั้นสูง 4) สมรรถนะด้านการทำงานเป็นทีมและการประสานงาน 5) สมรรถนะด้านการติดต่อสื่อสาร 6) สมรรถนะด้านคุณลักษณะส่วนบุคคลและพฤติกรรมบริการ 7) สมรรถนะด้านการจัดการสถานการณ์ฉุกเฉินกลุ่มชนและภัยพิบัติ 8) สมรรถนะด้านภาวะผู้นำ 9) สมรรถนะด้านกฎหมาย จริยธรรมและการพิทักษ์สิทธิ 10) สมรรถนะด้านการวางแผนจำหน่ายและการส่งต่อผู้ป่วย และ 11) สมรรถนะด้านวิชาการและการพัฒนาคุณภาพงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน

เอกกมล ชยบัวพิศ (2554) ได้ศึกษาสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในหน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย โดยเก็บข้อมูลในพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในหน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉินจำนวน 8 คน ผลการศึกษาพบสมรรถนะ 9 ด้าน คือ 1) สมรรถนะด้านการคัดกรอง 2) สมรรถนะด้านการช่วยเหลือผู้ป่วยวิกฤตฉุกเฉินมาก 3) สมรรถนะด้านการดูแลผู้ป่วยฉุกเฉิน 4) สมรรถนะด้านการดูแลผู้ป่วยไม่ฉุกเฉิน 5) สมรรถนะด้านการช่วยเหลือ ณ จุดเกิดเหตุ 6) สมรรถนะด้านการบันทึกทางการแพทย์และสถิติรายงาน 7) สมรรถนะด้านการส่งรักษาต่อ 8) สมรรถนะด้านงานเชิงรุก และ 9) สมรรถนะด้านกฎหมาย การพิทักษ์สิทธิ คุณลักษณะ และพฤติกรรมบริการ

นอกจากนี้ วัชรวิพรรณ เกื้อนเพชร (2555) ได้ศึกษาสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในหน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลเชิงดาว จังหวัดเชียงใหม่ โดยเก็บข้อมูลในพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในหน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉินจำนวน 5 คน ผลการศึกษาพบสมรรถนะ 8 ด้าน คือ 1) สมรรถนะด้านการประเมินอาการและการคัดกรอง 2) สมรรถนะด้านการช่วยเหลือ ณ จุดเกิดเหตุ 3) สมรรถนะด้านการวินิจฉัยและตรวจรักษาโรคทั่วไป 4) สมรรถนะด้านการปฏิบัติการพยาบาลฉุกเฉิน 5) สมรรถนะด้านทักษะในการช่วยฟื้นคืนชีพขั้นสูง 6) สมรรถนะด้านการจัดการสถานการณ์ฉุกเฉินกลุ่มชนและภัยพิบัติ 7) สมรรถนะด้านการส่งรักษาต่อ และ 8) สมรรถนะด้านการบริหารจัดการในหน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน

โดยสรุปสมรรถนะของพยาบาลหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉินจากการศึกษาที่ผ่านมา มีดังนี้คือการคัดกรองและการประเมินอาการ การปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยไม่ฉุกเฉิน การปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วย

ฉุกเฉิน การปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยฉุกเฉินมาก การตัดสินใจ การบริหารจัดการผู้ป่วย ภาวะผู้นำ การช่วยเหลือ ใจ ช่วยเหลือใจทางหลอดเลือด การช่วยผ่าตัดหลอดเลือด การช่วยใส่ท่อระบายทรวงอก การช่วยเหลือ ใจ จุดเกิดเหตุ การปฏิบัติการช่วยฟื้นคืนชีพขั้นสูง การจัดการสถานการณ์ฉุกเฉิน กฎหมาย จริยธรรมและการพิทักษ์สิทธิ การบันทึกทางการพยาบาลและสถิติรายงาน การทำงานเป็นทีมและการประสานงาน การติดต่อสื่อสาร คุณลักษณะส่วนบุคคลและพฤติกรรมบริการ การวางแผนจำหน่าย และการส่งต่อ วิชาการและการพัฒนาคุณภาพ

การพัฒนากรอบสมรรถนะ

ความหมายของกรอบสมรรถนะ

จากการทบทวนวรรณกรรมมีผู้ให้ความหมายของกรอบสมรรถนะ (competency model, competency framework) ไว้ดังนี้

มาเรียลลี และคณะ (Marrelli et al., 2005) กล่าวว่ากรอบสมรรถนะเป็นกลุ่มรายการสมรรถนะที่ทำให้เกิดผลลัพธ์ของการปฏิบัติงานซึ่งมีความเฉพาะตามลักษณะงานหน้าที่หรือกระบวนการทำงาน ทำให้งานเกิดประสิทธิภาพ

ดราแกนิดิส และ เมนท์แซส (Draganidis & Mentzas, 2006) ได้ให้ความหมายกรอบสมรรถนะ หมายถึง รายการของสมรรถนะที่ได้จากการสังเกตสมรรถนะที่จำเป็นต่อการทำงานประเภทใดประเภทหนึ่งหรือตำแหน่งงานหนึ่งๆ ให้ได้ประสิทธิผลสำเร็จ ซึ่งรายการของสมรรถนะดังกล่าวจะต้องมีการระบุพฤติกรรมย่อยและพฤติกรรมบ่งชี้ความสามารถไว้ด้วย

ปิยะชัย จันทรวงศ์ไพศาล (2549) ได้ให้ความหมายของกรอบสมรรถนะตามรูปแบบของปิระมิดสมรรถนะ (competency pyramid) ว่าเป็นรายการสมรรถนะที่มีลักษณะอยู่ 4 ประการ คือ 1) มีองค์ประกอบ 2 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่มองเห็นได้ชัด คือทักษะและความรู้ และส่วนที่ซ่อนเร้นอยู่ คือพฤติกรรมที่สะท้อนมาจากค่านิยม อุปนิสัย ทักษะและแรงจูงใจ 2) ต้องแสดงให้เห็นผลงาน 3) ผลงานนั้นต้องวัดค่าได้ และ 4) ต้องสามารถเรียนรู้และพัฒนา

สรุปได้ว่ากรอบสมรรถนะเป็นกลุ่มรายการสมรรถนะหรือชุดรายการสมรรถนะ และพฤติกรรมบ่งชี้ความสามารถที่จำเป็นในการปฏิบัติงานของบุคลากรในแต่ละตำแหน่งงานตามลักษณะงานและบทบาทหน้าที่ซึ่งมีความเฉพาะเจาะจงตามหน้าที่หรือกระบวนการทำงาน

กระบวนการพัฒนากรอบสมรรถนะ

จากการทบทวนวรรณกรรมมีผู้กล่าวถึงกระบวนการพัฒนากรอบสมรรถนะ ดังนี้

มาเรียลลี และคณะ (Marrelli et al., 2005) ได้เสนอวิธีการในการพัฒนากรอบสมรรถนะสำหรับองค์กรที่ให้บริการด้านสุขภาพ ซึ่งพัฒนามาจากกรอบสมรรถนะขององค์กรธุรกิจและอุตสาหกรรม ประกอบด้วย 7 ขั้นตอน ดังนี้

1. การกำหนดวัตถุประสงค์ (defining the objectives) เป็นขั้นตอนในการกำหนดวัตถุประสงค์ของการพัฒนากรอบสมรรถนะที่มีความชัดเจนและเฉพาะเจาะจง โดยสมรรถนะที่กำหนดขึ้นควรประกอบด้วยความรู้ ทักษะหรือความสามารถ คุณลักษณะส่วนบุคคลหรือกลุ่มของคุณลักษณะตั้งแต่ 2 ชนิดขึ้นไป ซึ่งการกำหนดวัตถุประสงค์ให้พิจารณาตอบคำถาม 4 คำถาม ดังนี้

1.1 เพราะเหตุใดจึงต้องมีการพัฒนากรอบสมรรถนะโดยคำนึงถึงการแก้ไขปัญหาประโยชน์ที่จะได้รับ โอกาสที่จะดำเนินการได้สำเร็จตลอดจนการนำไปใช้

1.2 หน่วยของการวิเคราะห์คืออะไร คือการกำหนดสมรรถนะที่ต้องการว่าเป็นสมรรถนะในการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพสำหรับกลุ่มงานหรืองานที่เฉพาะหน้าที่ใดหน้าที่หนึ่งและผลลัพธ์ที่ได้จะนำไปใช้กลุ่มงานเดียว แขนงหรือทั้งหมดองค์กรหรือนำไปประยุกต์ใช้หลายองค์กรหรือสมาชิกทุกคนในวิชาชีพ

1.3 กรอบระยะเวลาในการพัฒนาคืออะไร เป็นการคาดคะเนว่าสมรรถนะที่กำหนดขึ้นเป็นสมรรถนะที่จำเป็นในปัจจุบันหรือในอนาคต หลายองค์กรเลือกที่จะใช้ทั้งในปัจจุบันและอนาคต การคาดคะเนในอนาคตขึ้นกับการเปลี่ยนแปลงและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อบริบทของหน่วยงานที่กำลังศึกษาอยู่

1.4 กรอบสมรรถนะจะถูกนำไปประยุกต์ใช้ในหน่วยงานอย่างไร เป็นการระบุว่ากรอบสมรรถนะนั้นจะนำไปใช้ในเรื่องใด เช่น ใช้ในการวางแผนคัดเลือกเจ้าหน้าที่ปฏิบัติ การเลื่อนตำแหน่ง บริหารจัดการผลการปฏิบัติงาน การฝึกอบรมและพัฒนา การจ่ายค่าตอบแทน การให้รางวัล เป็นต้น

2. การแสวงหาผู้ให้การสนับสนุน (obtain the support of a sponsor) ผู้ให้การสนับสนุนควรเป็นบุคคลที่มีภาวะผู้นำในองค์กร มีอำนาจหน้าที่ในการบริหารจัดการ ให้การสนับสนุนเครื่องมือต่างๆ ให้การช่วยเหลือและประสานงาน ได้อย่างเต็มที่ เป็นผู้ที่มีส่วนที่ทำให้งานสำเร็จ เป็นผู้ที่มีความสำคัญในการสนับสนุนบุคคลที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานในหน่วยงานที่จะให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ เป็นผู้ที่มีอำนาจในการควบคุมหน่วยงานที่ทำการศึกษา เช่น หัวหน้า

งาน ผู้เชี่ยวชาญในงานนั้นเป็นอย่างดี เกี่ยวข้องกับวิชาชีพ รวมถึงผู้ให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลในการกำหนดกรอบสมรรถนะที่จะนำไปสู่ความสำเร็จ

3. การพัฒนาและดำเนินการวางแผนการติดต่อสื่อสารและการศึกษา (develop and implement a communication and education plan) เป็นการชี้แจงวัตถุประสงค์ ความสำคัญของการสร้างสมรรถนะที่จำเป็นในการปฏิบัติงาน เพื่อให้ผู้มีส่วนร่วมเกิดความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ในการศึกษาสามารถสื่อสารได้หลายทาง เช่น การแจ้งในที่ประชุม การแจ้งทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ การติดต่อไปรษณีย์ จดหมายข่าว การบันทึก เป็นต้น

4. การวางแผนวิธีการดำเนินงาน (plan the methodology) เป็นการออกแบบวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในขั้นตอนต่างๆ ที่จะนำไปสู่การพัฒนากรอบสมรรถนะ การเลือกกลุ่มตัวอย่างที่จะให้ข้อมูลในการศึกษา รวมถึงวิธีการที่จะได้รับข้อมูล ดังนี้

4.1 การเลือกกลุ่มตัวอย่าง ควรใช้กลุ่มตัวอย่างที่มีความหลากหลายในตำแหน่งหน้าที่ เช่น ผู้บริหารหรือหัวหน้างานผู้ซึ่งเกี่ยวข้องโดยตรงที่มองเห็นการทำงานของกลุ่มเป้าหมาย เป็นผู้ที่สามารถให้ข้อมูลสมรรถนะที่จำเป็นในการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพได้และผู้ที่มิผลงานโดดเด่น ผู้ที่ปฏิบัติงาน โดยตรงที่มีความรู้ความเข้าใจในขั้นตอนการทำงานเป็นอย่างดี ผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ ความชำนาญในงานเป็นอย่างดี

4.2 การเลือกวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งมีหลายวิธี อย่างน้อยควรมี 2 วิธีการที่แตกต่างกันในการระบุสมรรถนะที่ศึกษา เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้อง ครบคลุม น่าเชื่อถือและกำหนดวิธีการรวบรวมข้อมูล 7 วิธี ดังนี้

4.2.1 การทบทวนวรรณกรรม จากตำรา วารสาร นิตยสาร บทความ วิทยานิพนธ์ที่มีการศึกษามาก่อน เป็นวิธีการที่ง่ายและรวดเร็ว แต่เนื้อหาค่อนข้างกว้างจึงต้องพิจารณาอย่างถี่ถ้วนก่อนนำไปใช้

4.2.2 การสนทนากลุ่ม ในการสนทนากลุ่มมีผู้ดำเนินการสนทนาร่วมกับกลุ่มผู้เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงาน ได้แก่ ผู้บริหาร ผู้ได้บังคับบัญชา ผู้มาใช้บริการหรือบุคคลอื่นๆ เพื่อระบุส่วนประกอบของงานหรือบ่งชี้สมรรถนะที่จำเป็นในการปฏิบัติงาน

4.2.3 การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ต้องมีการวางแผนใช้คำถามที่จะถามงานที่รับผิดชอบของแต่ละบุคคลทั้งผู้บริหารและบุคคลอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง มีการสัมภาษณ์เทียบเคียงกับองค์กรอื่น เพื่อให้ได้มุมมองเกี่ยวกับงานที่กว้างหรือทำให้สมรรถนะเป็นสากลมากขึ้น หากจะนำสมรรถนะไปใช้ต้องคำนึงถึงสิ่งแวดล้อม วัฒนธรรมและความแตกต่างระหว่างความรับผิดชอบที่มีความสัมพันธ์กับข้อมูลที่มีอย่างจำกัด ถ้าผู้สัมภาษณ์มีความชำนาญ สามารถสร้างเชื่อมั่นกับผู้ถูกสัมภาษณ์ จะทำให้เกิดความร่วมมือในการให้ข้อมูลอย่างเปิดเผย ตรงไปตรงมา ได้ข้อมูลที่ถูกต้อง ครบคลุมเนื้อหาของงานของแต่ละบุคคล ทักษะของผู้สัมภาษณ์พิสูจน์ให้เห็นถึงความละเอียดของข้อมูล

หรือความชัดเจนของผู้ถูกสัมภาษณ์และสามารถมองเห็นอากัปกิริยา น้ำเสียง ท่าทางที่สัมพันธ์กับความรู้สึกในการเลือกสมรรถนะ

4.2.4 การสัมภาษณ์เหตุการณ์ เพื่อค้นหาพฤติกรรมเฉพาะ โดยสัมภาษณ์ผู้ที่มีผลงานโดดเด่นเกี่ยวกับสิ่งที่ทำ สิ่งที่คิดและสิ่งที่พูดในสถานการณ์ที่ท้าทายหรือสถานการณ์ที่ยุ่งยาก ให้ผู้ถูกสัมภาษณ์เล่าเรื่องราวสมรรถนะที่ทำให้ประสบผลสำเร็จ การปฏิบัติที่กระทำบ่อย ปานกลางและเล็กน้อยก็จะถูกสัมภาษณ์ เพื่อนำมาใช้เปรียบเทียบ

4.2.5 การสำรวจ โดยใช้แบบสอบถาม ระดับส่วนประกอบแต่ละรายการสมรรถนะ สมรรถนะที่สำคัญทำให้ปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ สมรรถนะที่ใช้บ่อย โดยการเขียนและให้ข้อมูลที่คาดว่าสำคัญเพิ่มเติม

4.2.6 การสังเกต เป็นวิธีการรวบรวมข้อมูลที่ทีมผู้วิจัยไปตรวจเยี่ยม สังเกตผู้ที่ปฏิบัติงานผลงานดีเยี่ยม สังเกตในขณะที่ทำงาน ใช้เวลานานในการสังเกตสำหรับงานประจำ งานเดิม ตรวจซ้ำแล้วซ้ำอีกตลอดทั้งวันและการสังเกตใช้เวลา 2 ชั่วโมงในการสังเกตเข้าไปเข้ามา ส่วนงานที่ซับซ้อนอาจใช้เวลาเป็นสัปดาห์หรือมากกว่างานที่ทำเป็นรอบเป็นฤดูกาลหรืองานที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยอื่นๆ อาจต้องใช้เวลาสังเกตเป็นสัปดาห์หรือเป็นเดือน กระบวนการสังเกตอาจถามผู้ปฏิบัติงาน กำลังทำอะไรอยู่และทำไมต้องทำ บางครั้งการสังเกตผู้ปฏิบัติงานดีกับผู้ปฏิบัติงานที่มีผลงานต่ำถูกนำไปจัดการเปรียบเทียบ ผู้สังเกตรวบรวม สรุปสมรรถนะที่ใช้ปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพแล้วส่งให้ผู้เชี่ยวชาญระบุอีกครั้ง

4.2.7 การจดบันทึกการทำงาน เป็นวิธีการรวบรวมข้อมูล การบันทึกการปฏิบัติงาน ในหน้าที่ประจำวัน กิจกรรมการปฏิบัติงานแต่ละกิจกรรมตั้งแต่เริ่มทำงานจนกระทั่งสิ้นสุดการทำงาน อาจใช้การสอบถามแล้วบันทึก หลายวัน สัปดาห์หรือเป็นเดือนขึ้นอยู่กับส่วนประกอบและความหลากหลายของงานนั้นๆ

วิธีการรวบรวมข้อมูล มีหลายวิธี ทั้งนี้ขึ้นกับหน่วยงานที่ทำการศึกษา เช่น ถ้าเป็นกลุ่มขนาดใหญ่ ใช้วิธีการสำรวจเป็นวิธีการที่ดี นำไปทดสอบความถูกต้อง ถ้าเป็นกลุ่มเล็กใช้การสนทนากลุ่ม การสำรวจยังเป็นการยืนยันผลลัพธ์จากการสังเกต ส่วนวิธีการสัมภาษณ์ได้ข้อมูลเชิงลึก นำมาใช้ในการกำหนดสมรรถนะส่วนประกอบของงานได้เป็นอย่างดี

4.3 การวางแผนการบันทึกและวิเคราะห์ข้อมูล ก่อนที่จะทำการวางแผนเก็บรวบรวมข้อมูลจะบันทึกข้อมูลอย่างไรให้มีความถูกต้องจากผู้มีส่วนร่วมในการให้ข้อมูล

5. การระบุสมรรถนะและการสร้างกรอบสมรรถนะ (identify the competencies and create the competency model) เป็นการกำหนดสมรรถนะแต่ละตัวและจัดกลุ่มเป็นกรอบสมรรถนะ โดยมีขั้นตอน ดังนี้

5.1 การกำหนดคำจำกัดความของงานเป็นการกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ และคุณสมบัติของผู้รับผิดชอบในงานที่จะนำไปกำหนดเป็นสมรรถนะ

5.2 การระบุสมรรถนะเป็นการกำหนดรายการเริ่มต้นของสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ โดยการดำเนินการวิเคราะห์เนื้อหาของข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้

5.3 การรวบรวมกรอบสมรรถนะเป็นการรวมกลุ่มที่คล้ายกันของทักษะ ความรู้และ ลักษณะส่วนบุคคลเป้าหมายคือการสร้างรายการของสมรรถนะที่สำคัญที่สุดสำหรับการปฏิบัติงาน

5.4 ทบทวน โดยผู้เชี่ยวชาญ โดยนำกรอบสมรรถนะที่ได้ให้ผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้และ ประสบการณ์เกี่ยวกับลักษณะงานนั้น เพื่อให้ข้อมูลย้อนกลับ ซึ่งผู้เชี่ยวชาญเหล่านี้ควรจะมี ความหลากหลายทั้งทางด้านประสบการณ์และความคิดเห็น เช่น ผู้ที่เคยปฏิบัติงานในหน่วยงานนั้นมาก่อน และได้รับการเลื่อนตำแหน่งที่สูงขึ้นหรือผู้ที่ดำรงตำแหน่งเป็นผู้บริหารในปัจจุบัน

5.5 การพัฒนาตัวอย่างพฤติกรรมสมรรถนะเป็นการพัฒนาพฤติกรรมที่แสดงถึงการมี สมรรถนะนั้นๆ ในระดับต่างๆ

6. การนำรูปแบบสมรรถนะไปใช้ (apply the competency model) เป็นการนำสมรรถนะไป ประยุกต์ใช้ในการบริหารทรัพยากรมนุษย์ การคัดเลือกบุคลากร การบริหารจัดการในเรื่องการ ปฏิบัติงานและการพัฒนาโดยการฝึกอบรม

7. การประเมินผลและการปรับปรุงรูปแบบสมรรถนะ (evaluate and update the competency model) ให้ทันสมัยคือการประเมินผลกรอบของสมรรถนะที่สร้างขึ้นและผลลัพธ์ต่อองค์กรซึ่งต้องมีการ ประเมินและปรับปรุงให้เข้ากับกลยุทธ์และสภาพแวดล้อมขององค์กร ลักษณะงาน การปฏิบัติ หรือปัจจัยอื่น ๆ ที่มีการเปลี่ยนแปลงและควรมีการทบทวนสมรรถนะให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ

ดรากานิดิส และ แมนท์แซส (Draganidis & Mentzas, 2006) ได้ทำการศึกษาวิธีการพัฒนา สมรรถนะ โดยทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบในการบริหารจัดการสมรรถนะที่ใช้กันอย่าง แพร่หลายและได้กำหนดขั้นตอนการพัฒนาสมรรถนะ 9 ขั้นตอน ดังนี้

1. การจัดตั้งทีมงานระบบสมรรถนะ (competency system team: CST) ประกอบด้วย หัวหน้า ฝ่ายทรัพยากรมนุษย์ในองค์กร ผู้บริหารระดับสูงและบุคลากรในหน่วยงานที่มีความเข้าใจในระบบ กระบวนการการทำงานทั้งหมดในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างลึกซึ้ง เป็นผู้มีอำนาจในการตัดสินใจ ควบคุมดูแลหน่วยงานนั้น

2. การกำหนดเกณฑ์ที่ใช้วัดประเมินผลการปฏิบัติงาน (identification of performance metrics) เช่น ผลงานดีเด่น ผลงานตามเกณฑ์เฉลี่ยและผลงานเกณฑ์ต่ำสุดที่สามารถทำงานนั้นๆ ได้ เป็นการจัดลำดับพฤติกรรมการทำงาน

3. การพัฒนารายการสมรรถนะเบื้องต้น (development of a tentative competencies list) โดยคณะกรรมการทีมงานระบบสมรรถนะ ซึ่งทบทวนรูปแบบสมรรถนะขององค์กรอื่นที่มีการพัฒนาแล้ว และนำมาพิจารณาใช้กับองค์กรของตนเอง

4. การให้ความหมายสมรรถนะแต่ละสมรรถนะ พร้อมกำหนดพฤติกรรมบ่งชี้ (definition of competencies and behavioral indicators) เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับหน่วยงาน โดยการประชุมกลุ่มและการใช้แบบสำรวจกลุ่มผู้ใช้บริการหรือผู้บริหาร

5. การพัฒนากรอบสมรรถนะแรกเริ่ม (development of an initial competency model) เป็นการกำหนดกรอบสมรรถนะที่จำเป็นในการปฏิบัติงาน โดยทีมสมรรถนะจากข้อมูลที่รวบรวมได้จากขั้นตอนก่อนหน้า โดยการวิเคราะห์ทั้งข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ

6. การตรวจสอบรูปแบบสมรรถนะที่ได้ (cross-check initial model) เป็นการยืนยันกรอบสมรรถนะที่สร้างขึ้น โดยการประชุมกลุ่ม การสัมภาษณ์หรือการใช้แบบสำรวจในกลุ่มผู้บริหารและบุคลากรผู้ซึ่งไม่ได้มีส่วนร่วมในการกำหนดรูปแบบสมรรถนะ

7. การปรับปรุงกรอบสมรรถนะ (model refinement) เพื่อให้ได้กรอบสมรรถนะที่ดี โดยทีมงานระบบสมรรถนะวิเคราะห์ลักษณะเดียวกับการพัฒนาในขั้นตอนแรกซ้ำ เพื่อความถูกต้องยิ่งขึ้น

8. การตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสมของกรอบสมรรถนะ (validation of the model) เป็นการนำกรอบสมรรถนะจัดทำเป็นแบบสอบถาม โดยทีมงานระบบสมรรถนะ เพื่อวัดระดับประสิทธิภาพของแต่ละบุคคลว่ามีความสามารถอยู่ในระดับดีมาก ปานกลางหรือพอใช้ ควรให้มีผู้ตอบแบบสอบถามมีความหลากหลายทั้งผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติงานและผู้ได้บังคับบัญชา ผลการจัดระดับจากแบบสอบถามความรู้ ความสามารถนี้จะต้องสัมพันธ์กับประสิทธิภาพของบุคคลนั้นๆ

9. การสรุปกรอบสมรรถนะที่ได้ (finalize the model) เป็นการคัดสมรรถนะที่ไม่มีความสัมพันธ์กับผลการปฏิบัติงานออก เพื่อให้ได้สมรรถนะที่มีผลต่อการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ

นอกจากนี้ สุกัญญา รัศมีธรรมโชติ (2548) กล่าวถึงการสร้างกรอบสมรรถนะเริ่มต้นจากการนำ วิสัยทัศน์และหรือพันธกิจ ค่านิยมหลักขององค์กรและกลยุทธ์ อาจใช้ตัวใดตัวหนึ่งหรือใช้ทั้งหมด คือ วิสัยทัศน์ พันธกิจและค่านิยมหลักร่วมกันขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ขององค์กรมาพิจารณาหาสมรรถนะหลักขององค์กร จากนั้นจึงนำมาพิจารณาร่วมกับงาน โดยจะพิจารณาว่างานที่ออกแบบมาให้ตอบสนอง ต่อกลยุทธ์ขององค์กรนั้น ผู้ปฏิบัติงานจำเป็นต้องมีสมรรถนะตามหน้าที่อะไรจึงจะทำงานได้ดีและขั้นตอนในการสร้างรูปแบบสมรรถนะประกอบด้วย 6 ขั้นตอน ดังนี้

1. กำหนดเกณฑ์ที่ใช้วัดประเมินผลการปฏิบัติงาน เป็นเกณฑ์ที่ดีเลิศและมีประสิทธิผลของตำแหน่งงาน โดยใช้ผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้กำหนด

2. กำหนดกลุ่มตัวอย่าง นำเกณฑ์ที่ได้จากข้อที่ 1 มาค้นหากลุ่มของบุคคลที่มีผลงานดีเลิศและกลุ่มเปรียบเทียบกับมีผลงานตามเกณฑ์เฉลี่ยปกติ ควรมีสัดส่วนของผู้ที่มีผลงานดีกับผู้ที่มีผลงานปานกลางในอัตรา 3:4 จึงจะให้ผลที่น่าเชื่อถือ

3. การเก็บข้อมูล มีหลายวิธี เช่น การใช้แบบสัมภาษณ์พฤติกรรมในเหตุการณ์ การใช้คณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญ การใช้แบบสำรวจ การใช้ระบบผู้เชี่ยวชาญ ใช้การวิเคราะห์งานและการสังเกตพฤติกรรม

4. การวิเคราะห์ข้อมูลและการสร้างกรอบสมรรถนะ

5. การตรวจสอบความถูกต้องของรูปแบบสมรรถนะ

6. การนำกรอบสมรรถนะไปใช้ในงานระบบบริหารทรัพยากรบุคคลขององค์กร

ซึ่งแนวคิดการพัฒนากรอบสมรรถนะของ มาเรียมลลี่ และคณะ (Marrelli et al., 2005) มีผู้นำไปพัฒนากรอบสมรรถนะจำนวนมาก เช่น สมศรี เขตตะวัน (2553) พัฒนากรอบสมรรถนะของพยาบาลผดุงครรภ์วิชาชีพในหน่วยคลอด โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ และ ชนพร เพชรหาญ (2554) พัฒนากรอบสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพห้องผ่าตัด ศูนย์มะเร็ง ลำปาง

สรุปว่าการพัฒนากรอบสมรรถนะแต่ละแนวคิดมีขั้นตอนหลักๆ คือ กำหนดเกณฑ์ที่ใช้วัดประเมินผลการปฏิบัติงาน พัฒนารายการสมรรถนะ ตรวจสอบความถูกต้องของรูปแบบสมรรถนะ และนำกรอบสมรรถนะที่ได้ไปใช้ ซึ่งแต่ละขั้นตอนมีลักษณะแตกต่างกันในหลายประเด็น เช่น 1) คณะทำงานมีการจัดตั้งมีทั้งในรูปแบบคณะกรรมการที่มีผู้ให้การสนับสนุน 2) สร้างกรอบสมรรถนะจากการสัมภาษณ์บุคคลในหน่วยงานและนำไปเปรียบเทียบกับกรอบสมรรถนะของหน่วยงานอื่นหรือสร้างจากหน้าที่รับผิดชอบในงานอย่างเดี่ยว ในการศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษาจึงเลือกใช้กรอบพัฒนาสมรรถนะของ มาเรียมลลี่ และคณะ (Marrelli et al., 2005) มาใช้ในการศึกษาครั้งนี้ใน 5 ขั้นตอนคือ 1) กำหนดวัตถุประสงค์ 2) แสวงหาผู้ให้การสนับสนุน 3) พัฒนาและดำเนินการวางแผนการติดต่อสื่อสารและการศึกษา 4) วางแผนวิธีการดำเนินงาน และ 5) ระบุสมรรถนะและสร้างกรอบสมรรถนะ เนื่องจากเมื่อสิ้นสุดทั้ง 5 ขั้นตอนสามารถพัฒนาได้กรอบสมรรถนะที่ต้องการ

สถานการณ์ที่เกี่ยวกับหน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉินโรงพยาบาลลานนา จังหวัดเชียงใหม่

โรงพยาบาลลานนาเป็นโรงพยาบาลเอกชน ระดับทุติยภูมิ ขนาด 180 เตียง โดยการร่วมลงทุนระหว่างกลุ่มอาจารย์แพทย์ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ นักกฎหมายและนักธุรกิจ ในจังหวัดเชียงใหม่ จัดทะเบียนในนามบริษัทเชียงใหม่รามธุรกิจการแพทย์ จำกัด (มหาชน) ให้บริการแก่ผู้รับบริการด้านสุขภาพในเขตภาคเหนือตอนบน เพื่อช่วยระบายความแออัดของผู้ป่วยจากโรงพยาบาลรัฐ มีวิสัยทัศน์ว่า เราจะเป็นโรงพยาบาลเอกชนชั้นนำในจังหวัดเชียงใหม่ที่มีคุณภาพมาตรฐาน บริการประทับใจมีค่านิยมว่า “ทำงานเป็นทีม เน้นผู้ป่วยเป็นศูนย์กลาง” มีพันธกิจ ในการตรวจรักษา ป้องกัน ส่งเสริม ฟื้นฟูผู้ป่วยทั่วไป และผู้ป่วยประกันสังคมในจังหวัดเชียงใหม่และจังหวัดใกล้เคียง มีศูนย์ปวดหลัง ศูนย์หัวใจและหลอดเลือด พัฒนาคุณภาพบริการ บุคลากรทำงานเป็นทีมและมีความสุข มีการพัฒนาระบบบริหารแบบบูรณาการ มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ที่ครอบคลุมระบบแผนงานแบบบูรณาการ โดยจะมีการประเมินผลการปฏิบัติงานตามเป้าหมายตัวชี้วัดหลักและสมรรถนะ

โรงพยาบาลลานนา จังหวัดเชียงใหม่ ได้กำหนดกรอบโครงสร้างสมรรถนะของบุคลากรออกเป็น 2 ประเภท คือ สมรรถนะหลัก (core competency) และสมรรถนะตามสายงาน (functional competency) โดยแบ่งสมรรถนะของบุคลากรออกเป็น 5 ระดับ ได้แก่ ระดับ 1 ผู้เริ่มต้น (beginner) มีทักษะขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติงาน เป็นการทำงานประจำและไม่ซับซ้อนระดับ 2 ชำนาญการ (well-trained) เป็นการทำงานที่แสดงถึงการใ้ความรู้และทักษะ สามารถนำความรู้และทักษะที่อบรมมาประยุกต์ใช้ในงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ระดับ 3 ชำนาญการพิเศษ (experienced) เป็นการทำงานที่แสดงถึงการใ้ความรู้และทักษะรวบยอดได้เป็นอย่างดี สามารถพัฒนางานให้ดีขึ้น เพื่อนำไปสู่ผลลัพธ์ที่กำหนดไว้ ระดับ 4 เชี่ยวชาญ (advanced) แสดงถึงการใ้ความรู้และทักษะขั้นสูง สามารถวางแผนแนะนำและเป็นผู้นำผู้อื่นได้และ ระดับ 5 ผู้ทรงคุณวุฒิ (expert) ที่แสดงถึงการใ้ความรู้และทักษะขั้นสูงและเป็นผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านนั้นๆ และสามารถคิดเชิงกลยุทธ์และริเริ่มความคิดใหม่ๆ (ฝ่ายการพยาบาล โรงพยาบาลลานนา, 2557)

ฝ่ายการพยาบาล โรงพยาบาลลานนา มุ่งเน้นให้ผู้ที่ให้บริการมีความเชี่ยวชาญเฉพาะสาขาการพยาบาลผู้ป่วย เพื่อมุ่งสู่ความเป็นเลิศและเพื่อให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาการพยาบาลและการผดุงครรภ์ แห่งชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2550-2559 ของสภาการพยาบาลที่กำหนดให้องค์กรพยาบาลกำหนดสมรรถนะในการปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพและผดุงครรภ์ ให้้องค์กรพยาบาลในสถานบริการสุขภาพทุกระดับดำเนินการประเมินสมรรถนะและสำรวจความต้องการของบุคลากรทางการพยาบาลทุกระดับ เพื่อจัดทำแผนพัฒนาสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพทุกระดับอย่างต่อเนื่องทั้งระยะสั้นและระยะยาวฝ่ายการพยาบาลจึงได้กำหนดสมรรถนะตามสายงานของพยาบาลทุกคนที่ปฏิบัติงานในฝ่าย

การพยาบาล คือสมรรถนะในการใช้กระบวนการพยาบาลและสมรรถนะการควบคุมป้องกันการติดเชื้อและสมรรถนะการฟื้นคืนชีพ และได้กำหนดให้มีการประเมินสมรรถนะของบุคลากรทุกระดับเป็นประจำทุกปี อย่างไรก็ตามในการประเมินสมรรถนะปัจจุบันฝ่ายการพยาบาลได้ใช้แบบประเมินที่สร้างขึ้นเอง ประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ ด้านทักษะและด้านทัศนคติ โดยแบบประเมินดังกล่าวใช้กับทุกหน่วยงานของฝ่ายการพยาบาล (ฝ่ายการพยาบาล โรงพยาบาลลานนา, 2557)

หน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉินโรงพยาบาลลานนา จังหวัดเชียงใหม่ ให้บริการแก่ผู้มารับบริการ 3 ประเภท คือ ผู้ป่วยฉุกเฉินมาก ผู้ป่วยฉุกเฉิน และผู้ป่วยไม่ฉุกเฉิน จากสถิติปี 2553-2557 มีผู้ป่วยมาใช้บริการจำนวน 9,235 18,211 28,621 38,485 และ 52,987 ราย/ปีตามลำดับ ผู้ป่วยฉุกเฉินมาก จำนวน 2,258, 2,417, 2,279, 3,054 และ 1,906 ราย/ปีตามลำดับ ผู้ป่วยฉุกเฉิน จำนวน 1,445 9,882 19,653 20,635 และ 24,585 ราย/ปีตามลำดับ และผู้ป่วยไม่ฉุกเฉิน จำนวน 5,532, 5,912, 6,689, 14,796 และ 26,496 ราย/ปีตามลำดับ แนวโน้มจำนวนผู้มารับบริการที่หน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉินเพิ่มมากขึ้นทุกปี ลักษณะผู้มารับบริการที่เป็นผู้ป่วยไม่ฉุกเฉิน เช่น นิดัวคชิน ล้างแผล เป็นต้น ผู้ป่วยฉุกเฉิน เช่น อาเจียนเป็นเลือดหรือถ่ายดำ ได้รับสารพิษ งูกัด ถูกสุนัขกัด และแมลงสัตว์กัดต่อย เพื่ออาหารจำพวกแมลงหรืออาหารทะเล เลือดออกในกระเพาะอาหาร ปวดท้องจาก ไล่ตั้งอักเสบ ชักในเด็กที่มีไข้สูง เป็นต้น และผู้ป่วยฉุกเฉินมาก เช่น ผู้ป่วยที่มีภาวะหัวใจหยุดเต้นหรือหยุดหายใจ ช็อค เสียเลือดมาก รวมทั้งผู้รับบริการที่ได้รับบาดเจ็บจากอุบัติเหตุจราจร ได้รับบาดเจ็บที่ศีรษะรุนแรง ทรวงอก ช่องท้อง และอวัยวะเชิงกราน ผู้ป่วยที่สงสัยกระดูกหัก โรคหลอดเลือดในสมองตีบหรือแตก โรคกล้ามเนื้อหัวใจตายเฉียบพลัน เป็นต้น (ฝ่ายการพยาบาล โรงพยาบาลลานนา, 2553, 2554, 2555, 2556, 2557)

บุคลากรที่ปฏิบัติงานในหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉินประกอบด้วย พยาบาล จำนวน 11 คน ผู้ช่วยพยาบาล จำนวน 18 คน โดยพยาบาลวิชาชีพทำหน้าที่คัดกรองผู้ป่วย ประเมินบันทึกประวัติวัดสัญญาณชีพและจัดลำดับความสำคัญในการให้การปฐมพยาบาลตามความรุนแรงของโรค เพื่อค้นหาปัญหาและให้การพยาบาลร่วมกับทีมสหสาขาวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง ประเมินผลการรักษาพยาบาล วางแผนประสานงานกับผู้ป่วยและญาติ ตลอดจนเจ้าหน้าที่หน่วยงานอื่น พร้อมทั้งเฝ้าระวังสังเกตอาการอย่างต่อเนื่องจนกระทั่งเคลื่อนย้ายผู้ป่วยอย่างรวดเร็วและปลอดภัย (หน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน, 2557) นอกจากนี้หน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉินมีภารกิจในการให้บริการทั้งในและนอกโรงพยาบาล ตลอด 24 ชั่วโมง เป็นเครือข่ายในการออกปฏิบัติการด้านการแพทย์ฉุกเฉินของจังหวัดเชียงใหม่ มีการรณรงค์ป้องกันอุบัติเหตุช่วงเทศกาลร่วมกับเครือข่ายนอกโรงพยาบาล มีการซ้อมแผนอุบัติภัยหมู่ร่วมกับหน่วยงานอื่นทั้งภายในและภายนอกโรงพยาบาล มีการช่วยเหลือผู้เจ็บป่วยฉุกเฉิน ณ จุดเกิดเหตุทั้งจากสถานการณ์ปกติหรืออุบัติเหตุอุบัติภัยหมู่ โดยพร้อมออกปฏิบัติงานทันทีเมื่อมีสถานการณ์

ฉุกเฉินขึ้น และขอความร่วมมือจากหน่วยงานภายนอกโรงพยาบาลหรือผู้ที่เกี่ยวข้องอื่นๆ เช่น ตำรวจ อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อป.พร.) หน่วยกู้ภัย เป็นต้น เพื่อขอความช่วยเหลือในกรณีที่หน่วยงานในพื้นที่ไม่สามารถรับมือได้

ในเรื่องการกำหนดสมรรถนะหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉินยังไม่ได้มีการดำเนินการกำหนดกรอบสมรรถนะที่ชัดเจน แต่ที่ผ่านมาได้มีการดำเนินการพัฒนาสมรรถนะพยาบาลโดยส่งอบรมภายในโรงพยาบาล เรื่องโรคหลอดเลือดสมองและภายนอกโรงพยาบาลตามที่กำหนดโดยสาธารณสุขจังหวัด เรื่องการดูแลผู้ป่วยโรคกล้ามเนื้อหัวใจตายเฉียบพลันการดูแลผู้ป่วยที่ได้รับอุบัติเหตุ การช่วยฟื้นคืนชีพขั้นสูง เป็นต้น ปีละ 1 ครั้ง การประเมินผลการปฏิบัติงานใช้แบบประเมินของฝ่ายการพยาบาล อย่างไรก็ตามจากข้อมูลทางสถิติจะเห็นว่าจำนวนผู้มารับบริการหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉินมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น และสถิติที่ผ่านมายังพบปัญหาหลายประการเกี่ยวกับการให้เลือด การให้ยา และการปฏิบัติการช่วยฟื้นคืนชีพ (ฝ่ายการพยาบาล โรงพยาบาลลานนา, 2551, 2552, 2553, 2554, 2555, 2556, 2557) จากปัญหาในการให้บริการดังกล่าว หน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉินได้นำมาประชุมทบทวนและทำการค้นหาปัจจัยที่เป็นรากเหง้าของปัญหาหรือสาเหตุของการเกิดเหตุการณ์ของปัญหา พบว่าสาเหตุเกิดจากพยาบาลในหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉินยังขาดความรู้ ทักษะในการปฏิบัติการพยาบาล และขาดความสามารถในการตัดสินใจแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้อย่างรวดเร็วและเหมาะสม (ฝ่ายการพยาบาล โรงพยาบาลลานนา, 2557) ซึ่งทำให้มีความจำเป็นต้องพัฒนากรอบสมรรถนะ เพื่อเป็นแนวทางในการประเมินผลการปฏิบัติงานของพยาบาล และพัฒนาสมรรถนะของพยาบาลหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน ให้เหมาะสมกับการปฏิบัติงานในหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน อันจะทำให้สามารถให้บริการแก่ผู้ป่วยได้อย่างมีคุณภาพ และบรรลุตามวัตถุประสงค์ขององค์กร

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

กรอบแนวคิดในการศึกษา

การศึกษารุ่นนี้เป็นการพัฒนากรอบสมรรถนะสำหรับพยาบาลวิชาชีพหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลลานนา จังหวัดเชียงใหม่ โดยประยุกต์รูปแบบการพัฒนากรอบสมรรถนะของ มาเรลลี และคณะ (Marrelli et al., 2005) 5 ขั้นตอนคือ 1) กำหนดวัตถุประสงค์ 2) แสวงหาผู้ให้การสนับสนุน 3) พัฒนาและดำเนินการวางแผนการติดต่อสื่อสารและการศึกษา 4) วางแผนวิธีการดำเนินงาน และ 5) ระบุสมรรถนะและสร้างกรอบสมรรถนะ

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงพัฒนา (developmental study) เพื่อพัฒนากรอบสมรรถนะสำหรับพยาบาลวิชาชีพในหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลลานนา จังหวัดเชียงใหม่

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ประกอบด้วย 2 กลุ่ม คือ

1. กลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่ใช้ในการสัมภาษณ์หากรอบสมรรถนะสำหรับพยาบาลวิชาชีพหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลลานนา คือพยาบาลวิชาชีพที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า มีประสบการณ์ในการดูแลผู้ป่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉินไม่น้อยกว่า 3 ปีจำนวน 6 คนในการศึกษาครั้งนี้ใช้ประชากรทั้งหมด
2. กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิที่ทำหน้าที่ในการตรวจสอบกรอบสมรรถนะที่พัฒนาขึ้น จำนวน 3 คน ประกอบด้วย หัวหน้าหน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลลานนา จำนวน 1 คน โรงพยาบาลเทพปัญญา จำนวน 1 คนและโรงพยาบาลช้างเผือกจำนวน 1 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ประกอบด้วย

1. แบบบันทึกรายการสมรรถนะที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้น เพื่อบันทึกสมรรถนะจากการทบทวนวรรณกรรมที่ได้จากตำรา วารสาร แนวคิด ทฤษฎี และข้อบัญญัติขององค์กรต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพยาบาลผู้ป่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉินทั้งในประเทศและต่างประเทศ (ภาคผนวก ง)
2. แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคลที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้น เพื่อสอบถามข้อมูลส่วนบุคคลของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับเพศ อายุ วุฒิการศึกษาสูงสุด ระยะเวลาที่ปฏิบัติงานในหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน ลักษณะข้อคำถามเป็นแบบปลายปิดและปลายเปิด (ภาคผนวก ง)
3. แนวคำถามการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้น เพื่อใช้สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับสมรรถนะของพยาบาลหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉินโรงพยาบาลลานนาจังหวัดเชียงใหม่ (ภาคผนวก ง)

4. แบบประเมินกรอบสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉินที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้น เพื่อใช้ประเมินสมรรถนะฉบับร่างที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรมและการสัมภาษณ์เป็นแบบประเมินมาตราส่วน 4 ระดับ คือ 4 หมายถึง จำเป็นมาก 3 หมายถึง จำเป็นปานกลาง 2 หมายถึง จำเป็นน้อย และ 1 หมายถึง ไม่จำเป็น (ภาคผนวก ง)

5. เครื่องบันทึกเสียง

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคลและแนวคำถามการสัมภาษณ์ ได้รับการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน (ภาคผนวก จ) ประกอบด้วย อาจารย์พยาบาลผู้เชี่ยวชาญด้านการดูแลผู้ป่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉินคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำนวน 2 คนและอาจารย์ผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาสมรรถนะ จำนวน 1 คน ตรวจสอบคุณภาพของแบบสัมภาษณ์ ซึ่งครอบคลุมทั้งด้านความตรงตามเนื้อหา (content validity) ความชัดเจนของคำถาม (clarity) ความเหมาะสมของคำถาม (appropriateness) และความเหมาะสมของการจัดลำดับคำถาม (sequence the questions) จากนั้นจึงนำมาปรับแก้ตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิก่อนนำไปใช้

สำหรับการสัมภาษณ์และการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้ศึกษาได้เตรียมความพร้อม โดยการเข้าอบรมเรื่องการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพที่จัดโดยสาขาวิชาการบริหารการพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เป็นเวลา 3 ชั่วโมง

การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มประชากร

ผู้ศึกษาดำเนินการพิทักษ์สิทธิประชากรเป็น 2 ระยะดังนี้

1. ระยะก่อนดำเนินการศึกษา ผู้ศึกษาเสนอโครงการการค้นคว้าแบบอิสระต่อคณะกรรมการจริยธรรมของคณะพยาบาลศาสตร์ เพื่อทำการพิจารณาแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามความเห็นชอบของคณะกรรมการก่อนทำการศึกษา (ภาคผนวก ข)

2. ระยะดำเนินการศึกษา ผู้ศึกษาขออนุญาตและขอความร่วมมือกับประชากรทั้ง 2 กลุ่ม พร้อมทั้งแจ้งถึงสิทธิในการตอบรับหรือปฏิเสธในการเข้าร่วมศึกษาคั้งนี้โดยไม่มีการบังคับและการตอบรับหรือปฏิเสธจะไม่มีผลต่อผู้เข้าร่วมศึกษาแต่อย่างใด นอกจากนี้จะอธิบายถึงวัตถุประสงค์และประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา โดยยืนยันการรักษาความลับของข้อมูลที่ได้ทั้งหมดและจะไม่มีการบันทึกชื่อของผู้เข้าร่วมศึกษาในรายงานการศึกษา ผู้เข้าร่วมศึกษามีสิทธิที่จะไม่ตอบคำถามที่รู้สึกไม่สบายใจที่จะตอบ รวมทั้งขอยุติการศึกษาได้ตลอดเวลาที่ต้องการ ตลอดจนสามารถขอข้อมูล

กลับคืนได้ทั้งหมดโดยไม่มีผลกระทบใดๆต่อผู้เข้าร่วมศึกษาและข้อมูลจากการเข้าร่วมการศึกษาครั้งนี้ จะถูกเก็บรักษาไว้เป็นความลับและจะถูกทำลายทิ้งทันทีภายหลังเสร็จสิ้นการศึกษา การนำเสนอผล หรืออภิปรายข้อมูลของการศึกษาในรายงานการศึกษาระบุในภาพรวม หลังจากนั้นให้ผู้เข้าร่วม ศึกษาลงนามในใบยินยอมเข้าร่วมการศึกษา (ภาคผนวก ก)

ขั้นตอนและวิธีการรวบรวมข้อมูล

ภายหลังได้รับการรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยแล้ว ผู้ศึกษาดำเนินการเก็บ รวบรวมตามขั้นตอนดังนี้

1. ผู้ศึกษานำหนังสือขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัย เชียงใหม่ เสนอต่อผู้อำนวยการ โรงพยาบาลลานนา เพื่อขออนุญาตรวบรวมข้อมูล

2. เมื่อได้รับอนุญาตให้รวบรวมข้อมูล (ภาคผนวก ค) ผู้ศึกษาดำเนินการพัฒนารอบสมรรถนะ ของพยาบาลหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลลานนา ตามขั้นตอนต่อไปนี้

2.1 การกำหนดวัตถุประสงค์ ในการศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษากำหนดวัตถุประสงค์คือเพื่อ พัฒนารอบสมรรถนะของพยาบาลหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลลานนา

2.2 การแสวงหาผู้ให้การสนับสนุน ผู้ศึกษานำหนังสือขออนุญาตรวบรวมข้อมูลเสนอ หัวหน้าฝ่ายการพยาบาลและหัวหน้าหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลลานนา เพื่อขออนุญาต และการสนับสนุนการดำเนินการศึกษาพร้อมชี้แจงถึงวัตถุประสงค์และขั้นตอนการดำเนินงานใน การศึกษา

2.3 การพัฒนาและดำเนินการวางแผนการติดต่อสื่อสารและการศึกษา ผู้ศึกษาได้ชี้แจง รายละเอียดเกี่ยวกับการศึกษาพร้อมทั้งแจ้งวัตถุประสงค์และขั้นตอนดำเนินงานแก่บุคลากรพยาบาล ในหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน

2.4 การวางแผนวิธีการดำเนินงาน ผู้ศึกษาวางแผนการรวบรวมข้อมูล ดังนี้

2.4.1 ผู้ศึกษาวางแผนการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะของพยาบาล หน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน จากตำรา วารสารทางวิชาการ ผลงานวิจัย วิทยานิพนธ์ ข้อบัญญัติของ องค์กรต่างๆที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะของพยาบาลหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน เพื่อให้ได้ข้อมูล สมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน

2.4.2 ผู้ศึกษาวางแผนการสัมภาษณ์พยาบาลผู้เชี่ยวชาญ โดยติดต่อขออนุญาต โดยตรง แจ้งให้ทราบถึงวัตถุประสงค์ พร้อมทั้งนัดหมายวัน เวลาสถานที่ที่จะขอสัมภาษณ์ และส่ง แนวคำถามในการสัมภาษณ์ให้พยาบาลผู้เชี่ยวชาญล่วงหน้าประมาณ 1 สัปดาห์

2.4.3 ผู้ศึกษาวางแผนติดต่อผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ทำหน้าที่ตรวจสอบกรอบสมรรถนะที่พัฒนาขึ้น โดยติดต่อขออนุญาตโดยตรง แจ่มให้ทราบถึงวัตถุประสงค์ พร้อมทั้งชี้แจงรายละเอียดของการส่งกรอบสมรรถนะที่พัฒนาขึ้น เพื่อขอรับการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิ

2.5 การระบุสมรรถนะและการสร้างกรอบสมรรถนะ โดยผู้ศึกษาดำเนินการ ดังนี้

2.5.1 ผู้ศึกษาทำการทบทวนสมรรถนะจากผลงานวิจัย วิทยานิพนธ์ทั้งในประเทศและต่างประเทศ จำนวน 5 ฉบับนำกรอบสมรรถนะที่ได้บันทึกลงในแบบบันทึกรายการสมรรถนะที่สร้างขึ้น

2.5.2 ผู้ศึกษาทำการสัมภาษณ์สมรรถนะที่จำเป็นของพยาบาลหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลลานนา กับพยาบาลวิชาชีพผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 6 คน คนละ 2 ครั้ง ครั้งละประมาณ 45-60 นาที และทำการถอดเทปสัมภาษณ์บันทึกในแบบบันทึกรายการสมรรถนะที่สร้างขึ้น

2.5.3 ผู้ศึกษานำสมรรถนะที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรมและการสัมภาษณ์มาบูรณาการ จัดกลุ่มสมรรถนะที่มีความหมายใกล้เคียงกันเป็นข้อเดียวกัน รายการที่มีความแตกต่าง ผู้ศึกษาจำแนกเป็นรายชื่อ จัดเป็นกรอบสมรรถนะ (ฉบับร่าง) ของพยาบาลวิชาชีพหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลลานนา ได้กรอบสมรรถนะทั้งหมด 5 ด้าน จำนวน 38 ข้อ ดังแสดงในตารางที่ 3-1 ถึง 3-5

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ตารางที่ 3-1

สมรรถนะด้านการคัดกรองโรคของพยาบาลวิชาชีพหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลลานนา

การทบทวนวรรณกรรม	พฤติกรรมบ่งชี้ความสามารถ	
	การสัมภาษณ์	ฉบับร่าง
1. สามารถประเมินอาการและอาการแสดงได้ถูกต้องรวดเร็วแม่นยำ	1. ประเมินอาการและอาการแสดงของผู้ป่วยเบื้องต้นได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว แม่นยำ (6) 2. ประเมินอาการผู้ป่วยตั้งแต่ระยะเริ่มแรกได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว (4) 3. ประเมินผู้ป่วยได้อย่างรวดเร็ว ถูกต้อง โดยใช้เกณฑ์การประเมินแบบต่างๆตามแนวทางของโรงพยาบาล เช่น Alvarado score ในผู้ป่วยที่มีอาการปวดท้องและยังไม่ได้ผ่าตัดไส้ติ่งต้องประเมินทุกกรณี และ TEW score เพื่อช่วยประเมินความรุนแรงของอาการผู้ป่วยทุกกรณี ในกรณีนอนโรงพยาบาลช่วยประเมินก่อนส่งไปยังห้องนอนผู้ป่วยธรรมดาหรือผู้ป่วยหนัก เป็นต้น (6)	1. ประเมินอาการและอาการแสดงของผู้ป่วยเบื้องต้นได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว แม่นยำ 2. ประเมินผู้ป่วย โดยใช้เกณฑ์การประเมิน ได้แก่ Alvarado score และ TEW score ได้ถูกต้อง
2. สามารถจำแนกความรุนแรงของอาการผู้ป่วยได้แก่ ผู้ป่วยฉุกเฉินมาก (emergency), ผู้ป่วยฉุกเฉิน(urgent) และผู้ป่วยไม่ฉุกเฉิน (non-urgent) ได้ถูกต้องเหมาะสม	4. สามารถจำแนกผู้ป่วย ได้แก่ ผู้ป่วยฉุกเฉินมาก ผู้ป่วยฉุกเฉิน และผู้ป่วยไม่ฉุกเฉินได้ถูกต้อง (6)	3. จำแนกผู้ป่วยฉุกเฉินมาก ผู้ป่วยฉุกเฉิน และผู้ป่วยไม่ฉุกเฉินได้ถูกต้อง

ตารางที่ 3-1 (ต่อ)

พฤติกรรมบ่งชี้ความสามารถ		
การทบทวนวรรณกรรม	การสัมภาษณ์	ฉบับร่าง
3. สามารถดูแลให้ผู้ป่วยได้รับการตรวจรักษาในช่องทางด่วนตามความเร่งด่วนของอาการได้อย่างรวดเร็ว		4. ดูแลให้ผู้ป่วยได้รับการตรวจรักษาในช่องทางด่วนตามความเร่งด่วนของอาการได้อย่างรวดเร็ว

ตารางที่ 3-1 แสดงให้เห็นว่าพฤติกรรมบ่งชี้ความสามารถของสมรรถนะด้านการคัดกรองโรคที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรมมี จำนวน 3 ข้อ จากการสัมภาษณ์ จำนวน 4 ข้อ และฉบับร่าง จำนวน 4 ข้อ

ตารางที่ 3-2

สมรรถนะด้านการปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยไม่ฉุกเฉินของพยาบาลวิชาชีพหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉินโรงพยาบาลลานนา

พฤติกรรมบ่งชี้ความสามารถ		
การทบทวนวรรณกรรม	การสัมภาษณ์	ฉบับร่าง
1. สามารถทำหัตถการที่พบบ่อยได้แก่ การผ่าฝีและเย็บแผลได้ถูกต้อง	1. ส้างแผลได้ถูกต้อง (6) 2. เลือกใช้น้ำยาล้างแผลตามลักษณะของแผลได้ถูกต้อง (2) 3. ฉีดวัคซีนตามแผนการรักษาของแพทย์ (4)	1. ทำหัตถการที่พบบ่อย เช่น การผ่าฝีและเย็บแผลได้ 2. ทำหัตถการภายใต้ขอบเขตวิชาชีพพยาบาลได้ เช่น ล้างแผลประเภทต่างๆ และเลือกใช้น้ำยาล้างแผล ฉีดวัคซีนตามแผนการรักษาของแพทย์ได้ถูกต้อง 3. ติดตามอาการของผู้ป่วย เพื่อให้การดูแลที่ถูกต้องเหมาะสม
2. สามารถติดตามวินิจฉัยสภาพของผู้ป่วย เพื่อให้การดูแลที่ถูกต้องเหมาะสม		

ตารางที่ 3-2 แสดงให้เห็นว่าพฤติกรรมบ่งชี้ความสามารถของสมรรถนะด้านการปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยไม่ฉุกเฉินที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรมมีจำนวน 2 ข้อ จากการสัมภาษณ์ จำนวน 3 ข้อ และฉบับร่าง จำนวน 3 ข้อ

ตารางที่ 3-3

สมรรถนะด้านการปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยฉุกเฉินของพยาบาลวิชาชีพหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน
โรงพยาบาลลานนา

พฤติกรรมบ่งชี้ความสามารถ		
การทบทวนวรรณกรรม	การสัมภาษณ์	ฉบับร่าง
1. สามารถประเมินจำแนกลักษณะขนาดของบาดแผลได้ถูกต้อง	1. จำแนกลักษณะบาดแผลได้ (4)	1. ประเมินจำแนกลักษณะขนาด ความรุนแรงของบาดแผลชนิดต่างๆ ได้ถูกต้อง
2. สามารถประเมินจำแนกระดับความรุนแรงของบาดแผลไฟไหม้เพื่อให้การช่วยเหลือได้ถูกต้อง เหมาะสม	2. ประเมินลักษณะบาดแผลได้ถูกต้อง (6)	
3. สามารถเลือกใช้และให้ยาระงับความรู้สึกก่อนการทำหัตถการในขอบเขตวิชาชีพได้ถูกต้อง	3. จำแนกระดับความรุนแรงของแผลไฟไหม้ได้ถูกต้อง (3)	2. เลือกใช้และให้ยาระงับความรู้สึกก่อนการทำหัตถการในขอบเขตวิชาชีพได้ถูกต้อง
4. สามารถทำหัตถการฉุกเฉินที่ไม่มีภาวะแทรกซ้อนได้แก่เย็บแผลทำแผลใส่สายสวนล้างกระเพาะอาหารได้ถูกต้อง	4. เตรียมยาและอุปกรณ์ก่อนการทำหัตถการได้ (4)	3. เตรียมยาและอุปกรณ์สำหรับแพทย์ในการทำหัตถการได้ถูกต้อง
5. สามารถประเมินระดับความเจ็บปวดและจัดการเพื่อบรรเทาความเจ็บปวดในผู้ป่วยฉุกเฉินได้	5. ใส่สายสวนล้างกระเพาะและใส่สายสวนปัสสาวะได้ (6)	4. ทำหัตถการฉุกเฉินที่ไม่มีภาวะแทรกซ้อน ได้แก่ ใส่สายสวนล้างกระเพาะอาหารและสายสวนปัสสาวะได้
6. สามารถจัดการความเจ็บปวดและความไม่สบายใจให้ผู้ป่วยได้อย่างเหมาะสม	6. ประเมินระดับความเจ็บปวดได้ถูกต้อง (6)	5. ประเมินระดับความเจ็บปวดและจัดการความปวดได้อย่างถูกต้อง
	7. จัดการกับความเจ็บปวดให้ผู้ป่วยได้ (6)	

ตารางที่ 3-3 (ต่อ)

พฤติกรรมบ่งชี้ความสามารถ		
การทบทวนวรรณกรรม	การสัมภาษณ์	ฉบับร่าง
7. สามารถให้การปฐมพยาบาลเบื้องต้นแก่ผู้ป่วยฉุกเฉินที่พบบ่อย เช่น การได้รับสารพิษ ุงักัด สุนัขกัด และแมลงสัตว์กัดต่อยได้อย่างถูกต้อง รวดเร็วและเหมาะสม	8. ปฐมพยาบาลเบื้องต้น เช่น แมวกัด สุนัขกัด แมลงสัตว์มีพิษกัดได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว (6)	6. ประเมินและปฐมพยาบาลเบื้องต้นในภาวะฉุกเฉินที่พบบ่อย เช่น การได้รับสารพิษ ุงักัด สุนัขกัด และแมลงสัตว์กัดต่อยได้อย่างถูกต้อง รวดเร็วและเหมาะสม
8. สามารถประเมินภาวะฉุกเฉินในผู้ป่วยที่ได้รับสารพิษ ุงักัด สุนัขกัด และแมลงสัตว์กัดต่อยได้อย่างถูกต้อง รวดเร็วและเหมาะสม		
9. สามารถซักประวัติประเมินจำแนกชนิดของงูมีพิษ ลักษณะบาดแผลที่ถูกงูกัดพิจารณาส่งเจาะเลือดและแปลผลค่า VCT เพื่อการแข็งตัวของเลือดในผู้ที่ถูกงูกัดได้อย่างถูกต้อง		
10. สามารถเจาะน้ำตาลในเลือดและแปลผลค่าระดับน้ำตาลในเลือดได้	9. เจาะและแปลผลค่าระดับน้ำตาลในเลือดได้ (6)	7. เจาะน้ำตาลในเลือดและแปลผลค่าระดับน้ำตาลในเลือดได้
11. สามารถตรวจวัดคลื่นไฟฟ้าหัวใจ (EKG) ได้	10. ตรวจวัดคลื่นไฟฟ้าหัวใจที่ผิดปกติและอ่านคลื่นไฟฟ้าหัวใจได้ (3)	8. ตรวจวัดคลื่นไฟฟ้าหัวใจและอ่านคลื่นไฟฟ้าหัวใจได้

ตารางที่ 3-3 (ต่อ)

พฤติกรรมบ่งชี้ความสามารถ		
การทบทวนวรรณกรรม	การสัมภาษณ์	ฉบับร่าง
12. สามารถประเมินภาวะ ฉุกเฉินที่พบในผู้ที่มีภาวะ เลือดออกในกระเพาะอาหาร ส่วนต้นได้	11. ประเมินอาการของผู้ป่วยที่มี เลือดออกในกระเพาะอาหาร (2)	9. ประเมินภาวะฉุกเฉินที่พบ เช่น ภาวะเลือดออกใน กระเพาะอาหาร ใต้ตั้งอักเสบ การชักในเด็กที่มีไข้สูงได้ อย่างถูกต้อง และรายงาน แพทย์ เพื่อให้การรักษาได้ อย่างรวดเร็ว
13. สามารถประเมินวินิจฉัย แยกภาวะฉุกเฉินจากใต้ตั้ง อักเสบหรือการอักเสบของ ระบบทางเดินปัสสาวะส่วนบน ในผู้ป่วยฉุกเฉินได้	12. สามารถป้องกันภาวะชักใน เด็กที่มีไข้สูงได้ (4)	10. ให้คำแนะนำในการดูแล ตนเองแก่ผู้ป่วยฉุกเฉินและ ญาติได้ถูกต้อง
14. สามารถป้องกันการชักใน เด็กที่มีไข้สูงและสามารถ บริหารการใช้ยาในเด็กที่กำลัง ชักได้อย่างถูกต้อง	13. ประเมินอาการดูแลขณะส่ง ต่อผู้ป่วยฉุกเฉินระหว่าง โรงพยาบาลได้ (3)	11. ประเมินอาการดูแลขณะ ส่งต่อผู้ป่วยฉุกเฉินระหว่าง โรงพยาบาลได้
15. สามารถให้คำแนะนำในการ ดูแลตนเองในผู้ป่วยฉุกเฉินได้ ถูกต้อง		

ตารางที่ 3-3 แสดงให้เห็นว่าพฤติกรรมบ่งชี้ความสามารถของสมรรถนะด้านการปฏิบัติการ
พยาบาลผู้ป่วยฉุกเฉินที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรมมี จำนวน 15 ข้อ จากการสัมภาษณ์ จำนวน 13
ข้อ และฉบับร่าง จำนวน 11 ข้อ

ตารางที่ 3-4

สมรรถนะด้านการปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยฉุกเฉินมากของพยาบาลวิชาชีพหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน
โรงพยาบาลลานนา

พฤติกรรมบ่งชี้ความสามารถ		
การทบทวนวรรณกรรม	การสัมภาษณ์	ฉบับร่าง
1. สามารถค้นพบภาวะวิกฤตฉุกเฉินจากการประเมินเบื้องต้นได้ถูกต้องรวดเร็วและทันเวลา เพื่อให้การช่วยเหลือได้ทันที	1. ประเมินเบื้องต้นได้รวดเร็วและถูกต้อง เพื่อให้การช่วยเหลือได้ทันที ช่วยฟื้นคืนชีพได้ (4)	1. ประเมินภาวะวิกฤตฉุกเฉิน เพื่อให้การช่วยเหลือได้ถูกต้องรวดเร็วและทันเวลา
2. สามารถติดตามอาการอาการแสดงของภาวะวิกฤตฉุกเฉินได้ถูกต้องรวดเร็วและทันเวลา	2. ค้นพบภาวะวิกฤตในผู้ป่วยได้อย่างรวดเร็ว (3)	
3. สามารถประเมินและวินิจฉัยแยกโรคภาวะวิกฤตฉุกเฉินที่เกิดจากการเจ็บอกจากโรคกล้ามเนื้อหัวใจขาดเลือดโรคระบบทางเดินอาหารหรือจากความเครียดได้ถูกต้องรวดเร็วและทันเวลา		
4. สามารถค้นหาตำแหน่งการตกเลือดในร่างกายได้ถูกต้องรวดเร็วแม่นยำ		
5. สามารถห้ามเลือดที่ออกมาภายนอกได้ถูกต้องเหมาะสมและทันเวลา		

ตารางที่ 3-4 (ต่อ)

พฤติกรรมบ่งชี้ความสามารถ		
การทบทวนวรรณกรรม	การสัมภาษณ์	ฉบับร่าง
6. สามารถปฏิบัติadjust secondary survey ได้ถูกต้อง เหมาะสมส่งตรวจเลือดหรือ ปัสสาวะและแปลผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการเบื้องต้นได้ ถูกต้องส่งเอกซเรย์เบื้องต้นในผู้ป่วยที่สงสัยกระดูกหักได้	3. ส่งสิ่งส่งตรวจและส่ง เอกซเรย์เบื้องต้นได้ถูกต้อง (3) 4. ส่งสิ่งส่งตรวจ เช่น เลือด ปัสสาวะ เบื้องต้นได้ถูกต้อง เหมาะสม (2) 5. ส่งเอกซเรย์ เบื้องต้นในผู้ป่วยที่สงสัยกระดูกหักได้ถูกต้อง (2)	2. ส่งสิ่งส่งตรวจ ส่งเอกซเรย์ และแปลผลการตรวจได้ ถูกต้อง
7. สามารถปฏิบัติการช่วยฟื้นคืนชีพขั้นสูง (ACLS) และขั้นพื้นฐาน (BLS) ร่วมกับทีมได้ อย่างมีประสิทธิภาพ	6. ช่วยฟื้นคืนชีพขั้นสูง และขั้นพื้นฐาน ได้อย่างถูกต้อง (6)	3. ปฏิบัติการช่วยฟื้นคืนชีพขั้นสูง (ACLS) และขั้นพื้นฐาน (BLS) ร่วมกับทีมได้ อย่างมีประสิทธิภาพ
8. สามารถบริหารยาที่มีความเสี่ยงสูง (High Alert Drug: HAD) และยาที่จำเป็นในการช่วยฟื้นคืนชีพได้อย่างถูกต้อง แม่นยำและรวดเร็ว	7. บริหารยาที่มีความจำเป็นต่อการช่วยฟื้นคืนชีพได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว และสามารถเฝ้าระวังการเปลี่ยนแปลงภาวะแทรกซ้อนของยาได้ (5)	4. บริหารยาที่มีความเสี่ยงสูง (HAD) และยาที่จำเป็นในการช่วยฟื้นคืนชีพได้อย่างถูกต้อง แม่นยำและรวดเร็ว และเฝ้าระวังการเปลี่ยนแปลงภาวะแทรกซ้อนของยาได้
9. สามารถจัดเตรียมอุปกรณ์เครื่องมือทางการแพทย์ที่สำคัญในการช่วยเหลือผู้ป่วยวิกฤต ถูกเงินให้เพียงพอและพร้อมใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ	8. จัดเตรียมอุปกรณ์ เครื่องมือทางการแพทย์ที่ใช้ในการช่วยเหลือผู้ป่วยวิกฤตให้มีความพร้อมใช้งาน (4)	5. จัดเตรียมอุปกรณ์ เครื่องมือทางการแพทย์ที่สำคัญในการช่วยเหลือผู้ป่วยวิกฤตถูกเงินให้เพียงพอและพร้อมใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ
10. สามารถติดตามประเมินเครื่องมือที่ใช้เพื่อช่วยชีวิตผู้ป่วยได้อย่างมีประสิทธิภาพ	9. มีทักษะในการใช้อุปกรณ์เครื่องมือทางการแพทย์ที่ใช้ในผู้ป่วยวิกฤตได้อย่างคล่องแคล่ว (5)	6. ใช้อุปกรณ์เครื่องมือทางการแพทย์ที่ใช้ในผู้ป่วยวิกฤตได้อย่างคล่องแคล่ว

ตารางที่ 3-4 (ต่อ)

พฤติกรรมบ่งชี้ความสามารถ		
การทบทวนวรรณกรรม	การสัมภาษณ์	ฉบับร่าง
11. สามารถช่วยทีมในการทำหัตถการเพื่อช่วยชีวิตผู้ป่วยเตรียมอุปกรณ์และช่วยแพทย์ใส่ท่อระบายทรวงอก(Intercostal close drainage: ICD) ได้อย่างถูกต้องรวดเร็วเหมาะสม	10. เตรียมอุปกรณ์และช่วยแพทย์ในการใส่สายระบายทรวงอกได้ถูกต้อง รวดเร็ว (4)	7. ช่วยแพทย์ในการทำหัตถการได้ถูกต้อง รวดเร็ว
12. สามารถซักประวัติ ประเมินหาสาเหตุกลไกการบาดเจ็บอวัยวะที่ได้รับความกระทบกระเทือนระยะเวลาสถานที่เกิดได้อย่างถูกต้องรวดเร็วและทันเวลา	11. สามารถประเมินภาวะแทรกซ้อนที่เกิดจากการบาดเจ็บได้อย่างรวดเร็วและทันเวลา (4)	8. ประเมินหาสาเหตุกลไกการบาดเจ็บอวัยวะที่ได้รับความกระทบกระเทือนและภาวะแทรกซ้อนจากการบาดเจ็บได้ถูกต้องรวดเร็วและทันเวลา
13. สามารถประเมินภาวะแทรกซ้อนของผู้ป่วยจากการบาดเจ็บได้อย่างถูกต้องรวดเร็วและทันเวลา		

ตารางที่ 3-4 แสดงให้เห็นว่าพฤติกรรมบ่งชี้ความสามารถของสมรรถนะด้านการปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยฉุกเฉินมากที่สุดที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรมมี จำนวน 13 ข้อ จากการสัมภาษณ์ จำนวน 11 ข้อ และฉบับร่าง จำนวน 8 ข้อ

ตารางที่ 3-5

สมรรถนะด้านการจัดการสถานการณ์ฉุกเฉินของพยาบาลวิชาชีพหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน
โรงพยาบาลลานนา

พฤติกรรมบ่งชี้ความสามารถ		
การทบทวนวรรณกรรม	การสัมภาษณ์	ฉบับร่าง
1. เข้าใจแผนของโรงพยาบาล	1. ทราบแผนและนโยบายของโรงพยาบาล (4)	1. ปฏิบัติตามแผนการจัดการสถานการณ์ฉุกเฉินของโรงพยาบาลได้
2. สามารถควบคุมสถานการณ์และจัดการบุคลากรในห้องอุบัติเหตุและฉุกเฉินและทีมที่มาเสริม เพื่อจัดกลุ่มพื้นที่และมอบหมายงานให้เพียงพอเหมาะสมกับสถานการณ์	2. ควบคุมสถานการณ์และดำเนินการให้เป็นไปตามแผนของ (3)	ถูกต้อง
3. มีส่วนร่วมกันซ้อมแผนรองรับสถานการณ์ ประเมินการซ้อมแผนและระบุแผนที่ต้องปรับแก้ได้	3. มีส่วนร่วมในการอบรมและฝึกซ้อมแผนของโรงพยาบาล (6)	
4. สามารถจัดอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้และเวชภัณฑ์ให้เพียงพอเหมาะสมกับสถานการณ์	4. เตรียมความพร้อมรองรับสถานการณ์ฉุกเฉิน ร่วมซ้อมแผนอุบัติภัยร่วมกับหน่วยงานอื่นได้ (3)	
5. สามารถจัดสิ่งแวดล้อม อาคาร สถานที่และพื้นที่ใช้สอยในหน่วยงานให้เกิดความสะดวก คล่องตัวในการปฏิบัติงาน ทั้งในภาวะที่สามารถใช้พื้นที่ในหน่วยงานได้ปกติและกรณีหน่วยงานเกิดสถานการณ์ฉุกเฉินหรือได้รับผลกระทบจากสถานการณ์จนไม่สามารถใช้พื้นที่ในหน่วยงานได้	5. มีการตรวจเช็คอุปกรณ์ให้พร้อมใช้งานอยู่เสมอ (4)	2. จัดอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้และเวชภัณฑ์ให้เพียงพอ เหมาะสมกับสถานการณ์และตรวจเช็คอุปกรณ์ให้พร้อมใช้งานอยู่เสมอ
		3. จัดสิ่งแวดล้อม และพื้นที่ใช้สอยในหน่วยงานให้เกิดความสะดวก คล่องตัวในการปฏิบัติงานเมื่อเกิดสถานการณ์ฉุกเฉิน

ตารางที่ 3-5 (ต่อ)

พฤติกรรมบ่งชี้ความสามารถ		
การทบทวนวรรณกรรม	การสัมภาษณ์	ฉบับร่าง
	6. คัดแยกผู้บาดเจ็บจาก สถานการณ์ฉุกเฉินได้อย่าง รวดเร็ว แม่นยำ (6)	4. คัดแยกผู้บาดเจ็บจาก สถานการณ์ฉุกเฉินได้ อย่างรวดเร็ว แม่นยำ
6. สามารถประเมินการบาดเจ็บ จากสถานการณ์ เพื่อประกาศ สถานการณ์ฉุกเฉินและขอความ ช่วยเหลือจากหน่วยงานที่ เกี่ยวข้องได้ทันเวลา		5. ประเมินสถานการณ์ เพื่อประกาศสถานการณ์ ฉุกเฉินได้
7. สามารถจัดการกรณีเกิดข้อ ร้องเรียน ในกรณีที่ไม่สามารถ ควบคุมสถานการณ์สามารถขอ ความช่วยเหลือหน่วยที่เกี่ยวข้อง และรายงานอุบัติการณ์ความเสียหาย ได้	7. บริหารจัดการ ตัดสินใจในการ แก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าในการ ช่วยเหลือผู้บาดเจ็บ ณ จุดเกิดเหตุ ได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว(2)	6. จัดการสถานการณ์ ฉุกเฉินได้ ในกรณีที่ไม่ สามารถควบคุม สถานการณ์สามารถขอ ความช่วยเหลือหน่วยที่ เกี่ยวข้องทั้งภายในและ ภายนอกโรงพยาบาลได้
8. สามารถประสานงานภายใน และภายนอกโรงพยาบาล เช่น หน่วยกู้ภัยและหน่วยกู้ชีพของ หน่วยงานภายนอก เป็นต้น	8. สื่อสารประสานงาน ขอความ ช่วยเหลือจากหน่วยงานอื่นๆ ทั้ง ภายในและภายนอกโรงพยาบาล ได้ถูกต้อง รวดเร็วและเหมาะสม (5)	
9. ปฏิบัติภารกิจที่ได้รับมอบหมาย ได้และทราบภารกิจของผู้ร่วมทีม	9. ปฏิบัติภารกิจตามหน้าที่ที่ ได้รับมอบหมายได้ถูกต้อง รวดเร็ว (6)	7. ปฏิบัติภารกิจตาม หน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ตามแนวปฏิบัติสถานการณ์ ฉุกเฉินได้ถูกต้อง รวดเร็ว

ตารางที่ 3-5 (ต่อ)

พฤติกรรมบ่งชี้ความสามารถ		
การทบทวนวรรณกรรม	การสัมภาษณ์	ฉบับร่าง
10. สามารถดูแลความปลอดภัยของตนเอง ผู้ร่วมงานและใช้เครื่องป้องกันตนเองได้เหมาะสมกับสถานการณ์ฉุกเฉินแต่ละประเภท	10. ใช้เครื่องป้องกันตนเองได้เหมาะสมกับสถานการณ์ (3)	8. ดูแลความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น เมื่อเกิดสถานการณ์ฉุกเฉินได้
11. มีทักษะในการใช้เครื่องมือสื่อสาร เช่น วิทยุสื่อสารแบบเคลื่อนที่ เพื่อการบริหารจัดการได้	11. ดูแลควบคุมความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น ได้ (2)	9. ใช้เครื่องมือสื่อสาร เช่น วิทยุสื่อสารแบบเคลื่อนที่ เพื่อการบริหารจัดการได้อย่างคล่องแคล่ว
	12. สามารถใช้อุปกรณ์สื่อสาร โทรศัพท์ วิทยุติดตามตัวได้คล่องแคล่ว (3)	10. เคลื่อนย้ายผู้ป่วยได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม
	13. เคลื่อนย้ายผู้ป่วยได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม (4)	11. ประเมินสถานการณ์หลังได้รับแจ้งเหตุและออกปฏิบัติหน้าที่ทันที (3)
	14. ประเมินสถานการณ์หลังได้รับแจ้งเหตุและออกปฏิบัติหน้าที่ทันที (3)	12. ใช้อุปกรณ์ดับเพลิงได้อย่างถูกต้อง
	15. มีความรู้ ทักษะในการใช้อุปกรณ์ต่างๆ เช่น ถังดับเพลิง เป็นต้น (2)	

ตารางที่ 3-5 แสดงให้เห็นว่าพฤติกรรมบ่งชี้ความสามารถของสมรรถนะด้านการจัดการสถานการณ์ฉุกเฉินที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรมมี จำนวน 11 ข้อ จากการสัมภาษณ์ จำนวน 15 ข้อ และฉบับร่าง จำนวน 12 ข้อ

2.5.4 ผู้ศึกษานำกรอบสมรรถนะ (ฉบับร่าง) ที่บันทึกในแบบประเมินกรอบสมรรถนะ ให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 คนประกอบด้วย หัวหน้าหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลลานนา จำนวน 1 คน โรงพยาบาลเทพปัญญาจำนวน 1 คน และโรงพยาบาลช้างเผือกจำนวน 1 คน ร่วมพิจารณาว่าเห็นด้วยกับสมรรถนะแต่ละด้านที่มีพฤติกรรมบ่งชี้ความสามารถเป็นรายข้อ โดยผู้ทรงคุณวุฒิมีเกณฑ์การพิจารณากำหนดตัวเลขเป็นมาตราส่วน 4 ระดับ คือ 4 หมายถึง จำเป็นมาก 3 หมายถึง จำเป็นปานกลาง 2 หมายถึง จำเป็นน้อยและ 1 หมายถึง ไม่จำเป็น ผลการพิจารณาดังแสดงในตารางที่ 3-6 ถึง 3-10

ตารางที่ 3-6

ผลการประเมินความตรงตามเนื้อหาของพฤติกรรมบ่งชี้ความสามารถสมรรถนะด้านการคัดกรองโรคของพยาบาลวิชาชีพหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลลานนา (ฉบับร่าง)

พฤติกรรมบ่งชี้ความสามารถ	ค่า I-CVI
1. ประเมินอาการและอาการแสดงของผู้ป่วยเบื้องต้นได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว แม่นยำ	1.0
2. ประเมินผู้ป่วย โดยใช้เกณฑ์การประเมิน ได้แก่ Alvarado score และ TEW score ได้ถูกต้อง	1.0
3. จำแนกผู้ป่วยฉุกเฉินมาก ผู้ป่วยฉุกเฉินและผู้ป่วยไม่ฉุกเฉินได้ถูกต้อง	1.0
4. ดูแลให้ผู้ป่วยได้รับการตรวจรักษาในช่องทางด่วนตามความเร่งด่วนของอาการได้อย่างรวดเร็ว	1.0

ตารางที่ 3-6 แสดงให้เห็นว่าพฤติกรรมบ่งชี้ความสามารถของพยาบาลวิชาชีพหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลลานนา จังหวัดเชียงใหม่ ฉบับร่างในสมรรถนะด้านการคัดกรองโรคทั้ง 4 ข้อ มีค่า I-CVI เท่ากับ 1

ตารางที่ 3-7

ผลการประเมินความตรงตามเนื้อหาของพฤติกรรมบ่งชี้ความสามารถสมรรถนะด้านการปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยไม่ฉุกเฉินของพยาบาลวิชาชีพหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลลานนา (ฉบับร่าง)

พฤติกรรมบ่งชี้ความสามารถ	ค่า I-CVI
1. ทำให้ผลการที่พบบ่อย เช่นการผ่าตัดและเย็บแผล ได้	0.67
2. ทำให้ผลการภายใต้ขอบเขตวิชาชีพพยาบาลได้ เช่น ล้างแผลประเภทต่างๆ และเลือกใช้น้ำยาล้าง แผล ที่ควักขึ้นตามแผนการรักษาของแพทย์ได้ ถูกต้อง	1.0
3. ติดตามอาการของผู้ป่วย เพื่อให้การดูแลที่ ถูกต้องเหมาะสม	1.0

ตารางที่ 3-7 แสดงให้เห็นว่าพฤติกรรมบ่งชี้ความสามารถของพยาบาลวิชาชีพหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลลานนา จังหวัดเชียงใหม่ ฉบับร่างในสมรรถนะด้านการปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยไม่ฉุกเฉินจำนวน 3 ข้อ มีค่า I-CVI เท่ากับ 1 จำนวน 2 ข้อ และมีค่า I-CVI เท่ากับ 0.67 จำนวน 1 ข้อ

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ตารางที่ 3-8

ผลการประเมินความตรงตามเนื้อหาของพฤติกรรมบ่งชี้ความสามารถสมรรถนะด้านการปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยฉุกเฉินของพยาบาลวิชาชีพหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลลานนา (ฉบับร่าง)

พฤติกรรมบ่งชี้ความสามารถ	ค่า I-CVI
1. ประเมินจำแนกลักษณะขนาด ความรุนแรงของบาดแผลชนิดต่างๆ ได้ถูกต้อง	1.0
2. เลือกใช้และให้ยาระงับความรู้สึกก่อนการทำหัตถการในขอบเขตวิชาชีพได้ถูกต้อง	0.67
3. เตรียมยาและอุปกรณ์สำหรับแพทย์ในการทำหัตถการได้ถูกต้อง	1.0
4. ทำหัตถการฉุกเฉินที่ไม่มีภาวะแทรกซ้อน ได้แก่ ใส่สายสวนล้างกระเพาะอาหารและสายสวนปัสสาวะได้	1.0
5. ประเมินระดับความเจ็บปวดและจัดการความปวดได้อย่างถูกต้อง	1.0
6. ประเมินและปฐมพยาบาลเบื้องต้นในภาวะฉุกเฉินที่พบบ่อย เช่น การได้รับสารพิษ ฆัดสุนัขกัด และแมลงสัตว์กัดต่อยได้อย่างถูกต้อง รวดเร็วและเหมาะสม	1.0
7. เจาะน้ำตาลในเลือดและแปลผลค่าระดับน้ำตาลในเลือดได้	1.0
8. ตรวจวัดคลื่นไฟฟ้าหัวใจและอ่านคลื่นไฟฟ้าหัวใจได้	1.0
9. ประเมินภาวะฉุกเฉินที่พบ เช่น ภาวะเลือดออกในกระเพาะอาหาร ไข้ดั่งอักเสบ การชักในเด็กที่มีไข้สูงได้อย่างถูกต้อง และรายงานแพทย์ เพื่อให้การรักษาได้อย่างรวดเร็ว	1.0

ตารางที่ 3-8 (ต่อ)

พฤติกรรมบ่งชี้ความสามารถ	ค่า I-CVI
10. ให้คำแนะนำในการดูแลตนเองแก่ผู้ป่วย ฉุกเฉินและญาติได้ถูกต้อง	1.0
11. ประเมินอาการดูแลขณะส่งต่อผู้ป่วยฉุกเฉิน ระหว่างโรงพยาบาลได้	1.0

ตารางที่ 3-8 แสดงให้เห็นว่าพฤติกรรมบ่งชี้ความสามารถของพยาบาลวิชาชีพหน่วยอุบัติเหตุ และฉุกเฉิน โรงพยาบาลลานนา จังหวัดเชียงใหม่ ฉบับร่างในสมรรถนะด้านการปฏิบัติการพยาบาล ผู้ป่วยฉุกเฉิน จำนวน 11 ข้อ มีค่า I-CVI เท่ากับ 1 จำนวน 10ข้อ และมีค่า I-CVI เท่ากับ 0.67 จำนวน 1 ข้อ

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ตารางที่ 3-9

ผลการประเมินความตรงตามเนื้อหาของพฤติกรรมบ่งชี้ความสามารถสมรรถนะด้านการปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยฉุกเฉินมากของพยาบาลวิชาชีพหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลลานนา (ฉบับร่าง)

พฤติกรรมบ่งชี้ความสามารถ	ค่า I-CVI
1. ประเมินภาวะวิกฤตฉุกเฉินเพื่อให้การช่วยเหลือได้ถูกต้องรวดเร็วและทันเวลา	1.0
2. ส่งสิ่งส่งตรวจ ส่งเอกซเรย์ และแปลผลการตรวจได้ถูกต้อง	1.0
3. ปฏิบัติการช่วยฟื้นคืนชีพขั้นสูง (ACLS) และขั้นพื้นฐาน (BLS) ร่วมกับทีมได้อย่างมีประสิทธิภาพ	1.0
4. บริหารยาที่มีความเสี่ยงสูง (HAD) และยาที่จำเป็นในการช่วยฟื้นคืนชีพได้อย่างถูกต้อง แม่นยำและรวดเร็ว และเฝ้าระวังการเปลี่ยนแปลงภาวะแทรกซ้อนของยาได้	1.0
5. จัดเตรียมอุปกรณ์ เครื่องมือทางการแพทย์ที่สำคัญในการช่วยเหลือผู้ป่วยวิกฤตฉุกเฉินให้เพียงพอและพร้อมใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ	1.0
6. ใช้อุปกรณ์เครื่องมือทางการแพทย์ที่ใช้ในผู้ป่วยวิกฤตได้อย่างคล่องแคล่ว	1.0
7. ช่วยแพทย์ในการทำหัตถการได้ถูกต้องรวดเร็ว	1.0
8. ประเมินหาสาเหตุกลไกการบาดเจ็บ อวัยวะที่ได้รับผลกระทบกระเทือนและภาวะแทรกซ้อนจากการบาดเจ็บได้ถูกต้องรวดเร็วและทันเวลา	1.0

ตารางที่ 3-9 แสดงให้เห็นว่าพฤติกรรมบ่งชี้ความสามารถของพยาบาลวิชาชีพหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลลานนา จังหวัดเชียงใหม่ ฉบับร่างในสมรรถนะด้านการปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยฉุกเฉินมากทั้ง 8 ข้อ มีค่า I-CVI เท่ากับ 1

ตารางที่ 3-10

ผลการประเมินความตรงตามเนื้อหาของพฤติกรรมบ่งชี้ความสามารถสมรรถนะด้านการจัดการ
สถานการณ์ฉุกเฉินของพยาบาลวิชาชีพหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลลานนา (ฉบับร่าง)

พฤติกรรมบ่งชี้ความสามารถ	ค่า I-CVI
1. ปฏิบัติตามแผนการจัดการสถานการณ์ฉุกเฉิน ของโรงพยาบาลได้ถูกต้อง	1.0
2. จัดอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้และเวชภัณฑ์ให้ เพียงพอ เหมาะสมกับสถานการณ์และตรวจเช็ค อุปกรณ์ให้พร้อมใช้งานอยู่เสมอ	1.0
3. จัดสิ่งแวดล้อมและพื้นที่ใช้สอยในหน่วยงาน ให้เกิดความสะดวก คล่องตัวในการปฏิบัติงาน เมื่อเกิดสถานการณ์ฉุกเฉิน	1.0
4. คัดแยกผู้บาดเจ็บจากสถานการณ์ฉุกเฉินได้ อย่างรวดเร็ว แม่นยำ	1.0
5. ประเมินสถานการณ์ เพื่อประกาศสถานการณ์ ฉุกเฉินได้	1.0
6. จัดการสถานการณ์ฉุกเฉินได้ในกรณีที่ไม่ สามารถควบคุมสถานการณ์สามารถขอความ ช่วยเหลือหน่วยที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและ ภายนอกโรงพยาบาลได้	1.0
7. ปฏิบัติภารกิจตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายตาม แนวปฏิบัติสถานการณ์ฉุกเฉินได้ถูกต้อง รวดเร็ว	1.0
8. ดูแลความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น เมื่อ เกิดสถานการณ์ฉุกเฉินได้	1.0
9. ใช้เครื่องมือสื่อสาร เช่น วิทยุสื่อสารแบบ เคลื่อนที่ เพื่อการบริหารจัดการได้อย่าง คล่องแคล่ว	0.67
10. เคลื่อนย้ายผู้ป่วยได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม	0.67

ตารางที่ 3-10 (ต่อ)

พฤติกรรมบ่งชี้ความสามารถ	ค่า I-CVI
11. ประเมินสถานการณ์หลังได้รับแจ้งเหตุและ ออกปฏิบัติหน้าที่ทันที	1.0
12. ใช้อุปกรณ์ดับเพลิงได้อย่างถูกต้อง	1.0

ตารางที่ 3-10 แสดงให้เห็นว่าพฤติกรรมบ่งชี้ความสามารถของพยาบาลวิชาชีพหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลลานนา จังหวัดเชียงใหม่ ฉบับร่างในสมรรถนะด้านการจัดการสถานการณ์ฉุกเฉิน จำนวน 12 ข้อ มีค่า I-CVI เท่ากับ 1 จำนวน 10 ข้อ และมีค่า I-CVI เท่ากับ 0.67 จำนวน 2 ข้อ

ผลการประเมินความตรงเชิงเนื้อหาของพฤติกรรมบ่งชี้ความสามารถของพยาบาลวิชาชีพหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลลานนา จังหวัดเชียงใหม่ (ฉบับร่าง) พบพฤติกรรมบ่งชี้ที่มีค่าดัชนีความตรงตามเนื้อหาเท่ากับ 1 จำนวน 34 ข้อ และพบพฤติกรรมบ่งชี้ที่มีค่า I-CVI เท่ากับ 0.67 จำนวน 4 ข้อ จากสมรรถนะด้านการปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยไม่ฉุกเฉินจำนวน 1 ข้อ, สมรรถนะด้านการปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยฉุกเฉิน จำนวน 1 ข้อ และสมรรถนะด้านการจัดการสถานการณ์ฉุกเฉินจำนวน 2 ข้อ ซึ่งเกณฑ์การยอมรับค่าดัชนีความตรงเชิงเนื้อหาของพฤติกรรมบ่งชี้ความสามารถเป็นรายข้อ (item-level content validity index: I-CVI) เท่ากับ 1.00 (บุญใจ ศิริสถิตย์นรากุล, 2550) ผู้ศึกษาจึงพิจารณาตัดรายการสมรรถนะข้อที่มีค่า I-CVI ต่ำกว่า 1.00 ออกและกำหนดเป็นกรอบสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลลานนา จังหวัดเชียงใหม่

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลจากการประเมินกรอบสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพหน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โดยผู้ทรงคุณวุฒิที่มีค่า I-CVI เท่ากับ 1.00 นำมาสรุปเป็นกรอบสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลลานนา จังหวัดเชียงใหม่

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลและการอภิปรายผล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การค้นคว้าแบบอิสระครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงพัฒนา (developmental study) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารอบสมรรถนะสำหรับพยาบาลวิชาชีพในหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลลานนา จังหวัดเชียงใหม่ นำเสนอผลการวิเคราะห์ในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย แบ่งออกเป็น 2 ส่วนตามลำดับ ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของประชากร

ส่วนที่ 2 กรอบสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลลานนา จังหวัดเชียงใหม่

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของประชากร

ข้อมูลส่วนบุคคลของพยาบาลวิชาชีพผู้เชี่ยวชาญที่ปฏิบัติหน้าที่ในหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลลานนา จังหวัดเชียงใหม่ รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 4-1

ตารางที่ 4-1

จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของพยาบาลวิชาชีพผู้เชี่ยวชาญจำแนกตามอายุ เพศ วุฒิการศึกษา ระยะเวลาที่ปฏิบัติงานในหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน และการเข้าร่วมการอบรมหรือสัมมนาเกี่ยวกับสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพ ($n = 6$)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน(คน)	ร้อยละ
อายุ (max = 49.00, min = 26.00, \bar{X} = 31.00, SD = 8.92)		
21-30 ปี	5	83.33
31ปีขึ้นไป	1	16.67
เพศ		
ชาย	1	16.67
หญิง	5	83.33
วุฒิการศึกษา		
ปริญญาตรี	6	100.00
ระยะเวลาในการปฏิบัติงานในหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน (max = 7.00, min = 3.00, \bar{x} = 4.83, SD = 1.47)		
1-5 ปี	4	66.67
6-10ปี	2	33.33
การเข้าร่วมการอบรมหรือสัมมนาเกี่ยวกับสมรรถนะของ พยาบาลวิชาชีพ		
เคย	5	83.33
ไม่เคย	1	16.67

จากตารางที่ 4-1 แสดงให้เห็นว่า พยาบาลวิชาชีพผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด จำนวน 6 คน มีอายุระหว่าง 21-30 ปีร้อยละ 83.33 เป็นเพศหญิงร้อยละ 83.33 จบการศึกษาระดับปริญญาตรีร้อยละ 100.00 มีระยะเวลาในการปฏิบัติงานในหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉินอยู่ในช่วง 1-5 ปีร้อยละ 66.67 เคยรับการอบรมหรือการเข้าร่วมการสัมมนาเกี่ยวกับสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพร้อยละ 83.33

ส่วนที่ 2 กรอบสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลลานนา จังหวัดเชียงใหม่

จากการศึกษาสามารถสรุปได้ว่า พยาบาลวิชาชีพหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลลานนา จังหวัดเชียงใหม่ จำเป็นต้องมีสมรรถนะ 5 ด้าน โดยแต่ละด้านมีนิยามความหมายและพฤติกรรมบ่งชี้ดังนี้

ด้านที่ 1 สมรรถนะด้านการคัดกรองโรค หมายถึง ความสามารถของพยาบาลวิชาชีพในการประเมินอาการและอาการแสดง แยกประเภทผู้ป่วย เพื่อให้บริการตามความเร่งด่วน มีพฤติกรรมบ่งชี้ความสามารถ ดังนี้

1. ประเมินอาการและอาการแสดงของผู้ป่วยเบื้องต้น ได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว แม่นยำ
2. ประเมินผู้ป่วย โดยใช้เกณฑ์การประเมิน ได้แก่ Alvarado score และ TEW score ได้ถูกต้อง
3. จำแนกผู้ป่วยฉุกเฉินมาก ผู้ป่วยฉุกเฉินและผู้ป่วยไม่ฉุกเฉิน ได้ถูกต้อง
4. ดูแลให้ผู้ป่วยได้รับการตรวจรักษาในช่องทางด่วนตามความเร่งด่วนของอาการ ได้อย่างรวดเร็ว

ด้านที่ 2 สมรรถนะด้านการปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยไม่ฉุกเฉิน หมายถึง ความสามารถของพยาบาลวิชาชีพในการทำหัตถการ ติดตามอาการ และให้การพยาบาลแก่ผู้ป่วยที่มีภาวะไม่ฉุกเฉิน มีพฤติกรรมบ่งชี้ความสามารถ ดังนี้

1. ทำหัตถการภายใต้ขอบเขตวิชาชีพพยาบาลได้ เช่น ล้างแผลประเภทต่างๆ และเลือกใช้น้ำยาล้างแผล นิดวักซ์ขึ้นตามแผนการรักษาของแพทย์ได้ถูกต้อง
2. ติดตามอาการของผู้ป่วย เพื่อให้การดูแลที่ถูกต้องเหมาะสม

ด้านที่ 3 สมรรถนะด้านการปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยฉุกเฉิน หมายถึง ความสามารถของพยาบาลวิชาชีพในการประเมินภาวะฉุกเฉิน จัดเตรียมยา อุปกรณ์ และทำหัตถการ เพื่อให้การดูแลผู้ป่วยที่มีภาวะฉุกเฉิน ได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว มีพฤติกรรมบ่งชี้ความสามารถ ดังนี้

1. ประเมินจำแนกลักษณะ ขนาด ความรุนแรงของบาดแผลชนิดต่างๆ ได้ถูกต้อง
2. เตรียมยาและอุปกรณ์สำหรับแพทย์ในการทำหัตถการได้ถูกต้อง
3. ทำหัตถการฉุกเฉินที่ไม่มีภาวะแทรกซ้อน ได้แก่ ใส่สายสวนล้างกระเพาะอาหารและสายสวนปัสสาวะได้
4. ประเมินระดับความเจ็บปวดและจัดการความปวดได้อย่างถูกต้อง

5. ประเมินและปฐมพยาบาลเบื้องต้นในภาวะฉุกเฉินที่พบบ่อย เช่น การได้รับสารพิษ ุงักัด
สุนัขกัดและแมลงสัตว์กัดต่อยได้อย่างถูกต้อง รวดเร็วและเหมาะสม
6. เจาะน้ำตาลในเลือดและแปลผลค่าระดับน้ำตาลในเลือดได้
7. ตรวจวัดคลื่นไฟฟ้าหัวใจและอ่านคลื่นไฟฟ้าหัวใจได้
8. ประเมินภาวะฉุกเฉินที่พบ เช่น ภาวะเลือดออกในกระเพาะอาหาร ใ้ตั้งอีกเสบ การชักใน
เด็กที่มีไข้สูง ได้อย่างถูกต้อง และรายงานแพทย์ เพื่อให้การรักษาได้อย่างรวดเร็ว
9. ให้คำแนะนำในการดูแลตนเองแก่ผู้ป่วยฉุกเฉินและญาติได้อย่างถูกต้อง
10. ประเมินอาการดูแลขณะส่งต่อผู้ป่วยฉุกเฉินระหว่างโรงพยาบาลได้

ด้านที่ 4 สมรรถนะด้านการปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยฉุกเฉินมาก หมายถึง ความสามารถของ
พยาบาลวิชาชีพในการค้นพบภาวะฉุกเฉิน ปฏิบัติการฟื้นคืนชีพ และจัดเตรียมและใช้อุปกรณ์
เครื่องมือแพทย์แก่ผู้ป่วยที่มีภาวะฉุกเฉินมาก มีพฤติกรรมบ่งชี้ความสามารถ ดังนี้

1. ประเมินภาวะวิกฤตฉุกเฉินเพื่อให้การช่วยเหลือได้อย่างถูกต้อง รวดเร็วและทันเวลา
2. ส่งสิ่งส่งตรวจ ส่งเอกซเรย์และแปลผลการตรวจได้อย่างถูกต้อง
3. ปฏิบัติการช่วยฟื้นคืนชีพขั้นสูง (ACLS) และขั้นพื้นฐาน (BLS) ร่วมกับทีมได้อย่างมี
ประสิทธิภาพ
4. บริหารยาที่มีความเสี่ยงสูง (HAD) และยาที่จำเป็นในการช่วยฟื้นคืนชีพได้อย่างถูกต้อง
แม่นยำและรวดเร็ว และเฝ้าระวังการเปลี่ยนแปลง ภาวะแทรกซ้อนของยาได้
5. จัดเตรียมอุปกรณ์ เครื่องมือทางการแพทย์ที่สำคัญในการช่วยเหลือผู้ป่วยวิกฤตฉุกเฉินให้
เพียงพอและพร้อมใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ
6. ใช้อุปกรณ์เครื่องมือทางการแพทย์ที่ใช้ในผู้ป่วยวิกฤตได้อย่างคล่องแคล่ว
7. ช่วยแพทย์ในการทำหัตถการได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว
8. ประเมินหาสาเหตุกลไกการบาดเจ็บ อวัยวะที่ได้รับความกระทบกระเทือนและภาวะแทรกซ้อน
จากการบาดเจ็บได้อย่างถูกต้อง รวดเร็วและทันเวลา

ด้านที่ 5 สมรรถนะด้านการจัดการสถานการณ์ฉุกเฉิน หมายถึง ความสามารถของพยาบาล
วิชาชีพในการปฏิบัติตามแผนและนโยบายเกี่ยวกับการจัดการสถานการณ์ฉุกเฉิน การจัดการสถานการณ์ฉุกเฉิน
และการควบคุมความปลอดภัยขณะเกิดสถานการณ์ฉุกเฉินได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีพฤติกรรมบ่งชี้
ความสามารถ ดังนี้

1. ปฏิบัติตามแผนการจัดการสถานการณ์ฉุกเฉินของโรงพยาบาลได้อย่างถูกต้อง

2. จัดอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้และเวชภัณฑ์ให้เพียงพอ เหมาะสมกับสถานการณ์และตรวจเช็คอุปกรณ์ให้พร้อมใช้งานอยู่เสมอ
3. จัดสิ่งแวดล้อม และพื้นที่ใช้สอยในหน่วยงานให้เกิดความสะดวก คล่องตัวในการปฏิบัติงานเมื่อเกิดสถานการณ์ฉุกเฉิน
4. คัดแยกผู้บาดเจ็บจากสถานการณ์ฉุกเฉินได้อย่างรวดเร็ว แม่นยำ
5. ประเมินสถานการณ์ เพื่อประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินได้
6. จัดการสถานการณ์ฉุกเฉินได้ ในกรณีที่ไม่สามารถควบคุมสถานการณ์สามารถขอความช่วยเหลือหน่วยที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกได้
7. ปฏิบัติภารกิจตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายตามแนวปฏิบัติสถานการณ์ฉุกเฉินได้ถูกต้องรวดเร็ว
8. ดูแลความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น เมื่อเกิดสถานการณ์ฉุกเฉินได้
9. ประเมินสถานการณ์หลังได้รับแจ้งเหตุและออกปฏิบัติหน้าที่ทันที
10. ใช้อุปกรณ์ดับเพลิงได้อย่างถูกต้อง

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

การอภิปรายผล

ผลการศึกษาค้นคว้าพัฒนากรอบสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลลานนา จังหวัดเชียงใหม่ โดยการประยุกต์รูปแบบการพัฒนากรอบสมรรถนะของ มาเรลลี และคณะ (Marrelli et al., 2005) พบว่ากรอบสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลลานนา จังหวัดเชียงใหม่ ประกอบด้วยสมรรถนะ 5 ด้าน ได้แก่ 1) สมรรถนะด้านการคัดกรองโรคประกอบด้วยพฤติกรรมบ่งชี้จำนวน 4 ข้อ 2) สมรรถนะด้านการปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยไม่ฉุกเฉินประกอบด้วยพฤติกรรมบ่งชี้จำนวน 2 ข้อ 3) สมรรถนะด้านการปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยฉุกเฉินประกอบด้วยพฤติกรรมบ่งชี้จำนวน 10 ข้อ 4) สมรรถนะด้านการปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยฉุกเฉินมากประกอบด้วยพฤติกรรมบ่งชี้จำนวน 8 ข้อ และ 5) สมรรถนะด้านการจัดการสถานการณ์ฉุกเฉินประกอบด้วยพฤติกรรมบ่งชี้จำนวน 10 ข้อ ซึ่งผู้ศึกษาจะได้อภิปรายผลเป็นรายด้าน ดังนี้

1. สมรรถนะด้านการคัดกรองโรค

ผลการศึกษาพบว่าสมรรถนะด้านการคัดกรองโรคเป็นสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับพยาบาลวิชาชีพหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลลานนา ทั้งนี้เนื่องจากหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลลานนา เป็นหน่วยงานด่านหน้าที่ให้บริการผู้ป่วยที่มารับบริการแบบเร่งด่วน เพื่อช่วยให้ผู้ที่มารับบริการได้รับการรักษาอย่างทันท่วงทีตามลักษณะและความรุนแรงของความเจ็บป่วย ซึ่งพยาบาลหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉินต้องมีการคัดกรองโรค เพื่อแยกผู้ป่วยแต่ละรายว่าผู้ป่วยรายใดที่ควรได้รับการรักษาเร่งด่วนและผู้ป่วยรายใดที่สามารถรอคอยได้อย่างปลอดภัย โดยหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉินมีการจำแนกผู้ป่วยตามมาตรฐานของหน่วยงานออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ ผู้ป่วยฉุกเฉินมาก ผู้ป่วยฉุกเฉินและผู้ป่วยไม่ฉุกเฉินเพื่อให้การช่วยเหลือตามลำดับความรุนแรงของการเจ็บป่วยได้ทันทีตามความเหมาะสมและสามารถดูแลให้ผู้ป่วยได้รับการตรวจรักษาในช่องทางด่วนตามความเร่งด่วน (fast track) ของอาการ ได้ภายในเวลาที่กำหนด รวมทั้งป้องกันภาวะแทรกซ้อนที่อาจเกิดขึ้น ดังที่ กองการพยาบาล สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข (2539) กล่าวว่าพยาบาลเป็นผู้พบผู้ป่วยเป็นคนแรกจึงจำเป็นต้องมีความรู้ ทักษะ สามารถจำแนกผู้ป่วยได้อย่างถูกต้อง รวดเร็วและแม่นยำ สอดคล้องกับ สภากาชาด (2552ก) ที่ระบุว่า การประเมินอาการและอาการแสดงที่มีประสิทธิภาพ จะเพิ่มคุณภาพของการบริการ ลดระยะเวลาการรอคอยและระยะเวลาการอยู่ในหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน อันจะส่งผลให้ผู้ป่วยได้รับการที่รวดเร็วและลดอัตราการเสียชีวิตได้ เป็นต้น

นอกจากนี้ผู้ป่วยที่มารับบริการในหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉินถือว่าต้องการการดูแลที่เร่งด่วน การประเมินอาการผู้ป่วยอย่างถูกต้อง รวดเร็ว เป็นสิ่งที่พยาบาลหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉินต้องให้ความสำคัญ โดยโรงพยาบาลลานนามีแบบฟอร์มที่ใช้คัดกรองโรคต่างๆ เช่น แบบคัดกรองโรค

ในผู้ป่วยที่มีอาการปวดท้องสงสัยเป็นไส้ติ่งอักเสบ เรียกว่า Alvarado score แบบคัดกรองผู้ป่วยที่มีอาการสงสัยเป็นโรคหลอดเลือดสมองแตก (stroke) แบบประเมินโดยใช้หลัก FAST โดยประเมินจากใบหน้า แขน ขา ปาก และระยะเวลาที่เกิด และแบบประเมินอาการ ความรุนแรงของผู้ป่วยในกรณีนอนโรงพยาบาลทุกรายเรียกว่า TEW score เพื่อประเมินผู้ป่วยที่มีความจำเป็นต้องเข้ารับการรักษาพยาบาลในหอผู้ป่วยหนัก (ฝ่ายการพยาบาล โรงพยาบาลลานนา, 2555) และกำหนดให้พยาบาลหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉินทุกคนใช้ประเมินผู้ป่วยที่มารับบริการเพื่อให้สามารถคัดกรองผู้ป่วยเพื่อการให้การดูแลที่เหมาะสม การประเมินผู้ป่วยโดยใช้เกณฑ์การประเมินแบบต่างๆตามแนวทางของโรงพยาบาลพยาบาลจึงเป็นพฤติกรรมบ่งชี้ของพยาบาลหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลลานนา

2. สมรรถนะด้านการปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยไม่ฉุกเฉิน

ผลการศึกษาพบว่าสมรรถนะด้านการปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยไม่ฉุกเฉินเป็นสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับพยาบาลวิชาชีพหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลลานนา ทั้งนี้เนื่องจากการให้บริการของหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลลานนาให้บริการทั้งผู้ป่วยฉุกเฉินมาก ฉุกเฉินและไม่ฉุกเฉิน แม้ในการให้บริการพยาบาลวิชาชีพหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉินจะต้องให้บริการผู้ป่วยฉุกเฉินมากและฉุกเฉินก่อน เนื่องจากมีความต้องการดูแลที่เร่งด่วนกว่า ดังที่ สถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ (2556) กล่าวว่าผู้ป่วยฉุกเฉินซึ่งมีการบาดเจ็บหรือมีอาการป่วยซึ่งมีภาวะเฉียบพลันมากหรือเจ็บป่วยรุนแรงจำเป็นต้องได้รับการปฏิบัติการพยาบาลฉุกเฉินอย่างรีบด่วน มิฉะนั้นจะทำให้การบาดเจ็บหรืออาการป่วยของผู้ป่วยฉุกเฉินนั้นรุนแรงขึ้นหรือเกิดภาวะแทรกซ้อนได้ ซึ่งส่งผลให้เสียชีวิตหรือพิการในระยะต่อมา ในขณะที่ด้วยกันพยาบาลวิชาชีพหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉินจะต้องให้บริการผู้ป่วยไม่ฉุกเฉินที่มารับบริการเพื่อให้ผู้ป่วยได้เข้าถึงบริการอย่างเท่าเทียมกัน

ในการปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยไม่ฉุกเฉินนั้น การทำหัตถการภายใต้ขอบเขตวิชาชีพพยาบาลเป็นพฤติกรรมบ่งชี้ที่จำเป็นของพยาบาลวิชาชีพหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลลานนา ซึ่งจากสถิติหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉินระหว่างปี 2553-2557 มีผู้ป่วยไม่ฉุกเฉินมารับบริการ จำนวน 5,532, 5,912, 6,689, 14,796 และ 26,496 ราย/ปีตามลำดับ (ฝ่ายการพยาบาล โรงพยาบาลลานนา, 2553, 2554, 2555, 2556, 2557) โดยมารับบริการต่างๆ เช่น ล้างแผล ฉีดวัคซีนบาดทะยักและวัคซีนพิษสุนัขบ้าตามนัด โดยเฉพาะอย่างยิ่งการล้างแผลเป็นบริการพยาบาลที่ต้องปฏิบัติเป็นประจำ โดยจากสถิติผู้ใช้บริการที่มารับบริการล้างแผลพบว่าเป็นการบริการล้างแผลที่เกิดจากอุบัติเหตุ (trauma) เฉลี่ย 20 ราย/วัน และไม่ได้เกิดจากอุบัติเหตุ (non trauma) เฉลี่ย 15 ราย/วัน (ฝ่ายการพยาบาล โรงพยาบาลลานนา, 2555) พยาบาลวิชาชีพหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉินจึงต้องสามารถทำหัตถการ เช่น

ล้างแผล ได้ทุกประเภทและเลือกใช้น้ำยาล้างแผลได้ถูกต้อง เหมาะสม รวมทั้งการให้ความรู้ คำแนะนำ แก่ผู้ป่วยหรือญาติในการดูแลแผล ไม่ให้เกิดการติดเชื้อได้

ผลการศึกษายังพบพฤติกรรมบ่งชี้เกี่ยวกับการติดตามอาการของผู้ป่วย เนื่องจากผู้ป่วยไม่ จุกเงินคือผู้ป่วยที่สามารถตรวจดูได้นานอาจต้องรอรับการรักษหากมีผู้ป่วยที่ต้องได้รับการรักษาที่ เร่งด่วนกว่า การติดตามอาการและอาการแสดงเป็นระยะๆ จะช่วยให้ผู้ป่วยไม่จุกเงินได้รับการดูแลที่ ถูกต้องเหมาะสม ดังที่ สถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ (2556) กล่าวว่า การติดตามอาการของผู้ป่วย อย่างต่อเนื่องเป็นสิ่งที่สำคัญต่อการช่วยเหลือผู้ป่วยที่เหมาะสมและปลอดภัยจากภาวะอันตรายที่ คุกคามชีวิตซึ่งในขณะที่ผู้ป่วยไม่จุกเงินรอดตรวจพยาบาลวิชาชีพหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน จะมีการ ติดตามอาการของผู้ป่วย โดยการประเมินสัญญาณชีพ และสอบถามอาการหากมีอาการผิดปกติจะ ดำเนินการรายงานแพทย์ทันที เพื่อลดความรุนแรงของการเจ็บป่วยและภาวะแทรกซ้อนที่อาจเกิดขึ้นได้

อย่างไรก็ตาม การศึกษาพบว่าพฤติกรรมบ่งชี้เรื่องการทำหัตถการที่พบบ่อย เช่น การผ่าฝี และเย็บแผล ที่ผู้ทรงคุณวุฒิเห็นว่าไม่จำเป็นต้องมี ทั้งนี้เนื่องจากโรงพยาบาลลานนาเป็น โรงพยาบาลเอกชน ซึ่งหัตถการเหล่านี้โรงพยาบาลเป็นผู้กำหนดให้แพทย์เป็นผู้ปฏิบัติ

3. สมรรถนะด้านการปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยฉุกเฉิน

ผลการศึกษาพบว่าสมรรถนะด้านการปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยฉุกเฉินเป็นสมรรถนะที่ จำเป็นสำหรับพยาบาลวิชาชีพหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลลานนา ทั้งนี้เนื่องจากผู้ป่วย จุกเงิน คือผู้ป่วยที่มีการบาดเจ็บหรือมีอาการป่วยซึ่งมีภาวะเจ็บปวดรุนแรง จำเป็นต้องได้รับการ พยาบาลฉุกเฉินอย่างรีบด่วน (สถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ, 2556) ซึ่งหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลลานนาถือเป็นหน่วยที่ต้องให้การปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยกลุ่มนี้โดยตรง ผู้ป่วยฉุกเฉิน ที่มารับบริการที่หน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลลานนา เช่น ผู้ป่วยที่มีภาวะน้ำตาลในเลือดต่ำ หรือสูงจนทำให้เกิดอาการหมดสติ เฉลี่ย 4 ราย/เดือน ผู้ป่วยที่มีอาการปวดท้องที่สงสัยว่าเป็นไส้ติ่ง อักเสบหรือการอักเสบของระบบทางเดินปัสสาวะ เฉลี่ย 30 ราย/เดือน ผู้ป่วยที่อาเจียนเป็นเลือดหรือ ถ่ายดำ เฉลี่ย 7 ราย/เดือน ผู้ป่วยที่ถูกงูกัด ถูกสุนัขกัดและแมลงสัตว์กัดต่อย เฉลี่ย 20 ราย/เดือน ผู้ป่วยที่ แพ้อาหารจำพวกแมลงหรืออาหารทะเลมีอาการหายใจขัด แน่นหน้าอก ผื่นคันตามตัว เฉลี่ย 5 ราย/เดือน (ฝ่ายการพยาบาล โรงพยาบาลลานนา, 2555) ดังนั้นเมื่อผู้ป่วยกลุ่มนี้มารับบริการพยาบาลวิชาชีพ หน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉินจะต้องทำการประเมินภาวะฉุกเฉิน เช่น จำแนกลักษณะขนาด ความรุนแรง ของบาดแผลประเมินความเจ็บปวด ประเมินภาวะฉุกเฉิน และให้การปฐมพยาบาลเบื้องต้นแก่ผู้ป่วย รายดังกล่าว ซึ่งสอดคล้องกับที่ กองการพยาบาล สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข (2539) กล่าวว่า

ผู้ป่วยที่มีภาวะฉุกเฉินที่พบบ่อยต้องได้รับการดูแลที่เร่งด่วน เนื่องจากผู้ป่วยต้องได้รับการปฏิบัติการพยาบาลตามแผนการพยาบาลและการรักษาที่สอดคล้องกับปัญหาการเจ็บป่วย

นอกจากนี้พยาบาลวิชาชีพหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลลานนาายังต้องมีพฤติกรรมบ่งชี้ในการเตรียมยา อุปกรณ์สำหรับแพทย์ในการทำหัตถการได้ถูกต้อง และทำหัตถการฉุกเฉินที่ไม่มีภาวะแทรกซ้อน ได้แก่ ใส่สายสวนล้างกระเพาะอาหารและสายสวนปัสสาวะได้ ทั้งนี้เนื่องจากในหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉินมีผู้ป่วยเข้ารับการรักษาด้วยอาการอาเจียนเป็นเลือด ได้รับอุบัติเหตุมีเลือดออกในกระเพาะอาหารเฉลี่ย 3 ราย/เดือน (ฝ่ายการพยาบาล โรงพยาบาลลานนา, 2557) ซึ่งแพทย์จะมีแผนการรักษาใส่สายสวนล้างกระเพาะอาหาร พยาบาลวิชาชีพต้องสามารถทำใส่สายสวนล้างกระเพาะอาหารได้ถูกต้อง นอกจากนี้ยังมีผู้ป่วยที่เข้ารับการรักษาเนื่องจากได้รับอุบัติเหตุมีแผลนิกขาดเฉลี่ย 2 ราย/เดือน (ฝ่ายการพยาบาล โรงพยาบาลลานนา, 2557) ซึ่งพยาบาลวิชาชีพจะต้องเตรียมยาตามคำสั่งแพทย์ และเตรียมอุปกรณ์ในการเย็บแผลสำหรับแพทย์ได้ถูกต้อง สอดคล้องกับที่สำนักงานพยาบาล กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข (2551) กล่าวไว้พยาบาลวิชาชีพหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉินต้องสามารถเตรียมยาภายใต้คำสั่งแพทย์และเตรียมอุปกรณ์สำหรับทำหัตถการต่างๆ เช่น ผ่าฝี เย็บแผล เพื่อให้ผู้ป่วยปลอดภัย ไม่เกิดภาวะแทรกซ้อน

การศึกษาพบว่าพฤติกรรมบ่งชี้เรื่องการเลือกใช้และให้ยาเร่งรับความรู้สึีก่อนการทำหัตถการในขอบเขตวิชาชีพ ที่ผู้ทรงคุณวุฒิเห็นว่าไม่จำเป็นต้องมี อาจเนื่องจากโรงพยาบาลลานนาเป็นโรงพยาบาลเอกชน ซึ่งหัตถการเหล่านี้โรงพยาบาลเป็นผู้กำหนดให้แพทย์เป็นผู้ปฏิบัติ

4. สมรรถนะด้านการปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยฉุกเฉินมาก

ผลการศึกษาพบว่าสมรรถนะด้านการปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยฉุกเฉินมากเป็นสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับพยาบาลวิชาชีพหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลลานนา โดยแบ่งได้ 3 กลุ่ม คือ การค้นพบภาวะวิกฤติฉุกเฉิน การปฏิบัติการฟื้นคืนชีพ และการจัดเตรียมและใช้อุปกรณ์เครื่องมือแพทย์

การที่พยาบาลหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉินจำเป็นต้องมีพฤติกรรมบ่งชี้ในกลุ่มการค้นพบภาวะวิกฤติฉุกเฉิน เช่น ประเมินภาวะวิกฤติฉุกเฉิน เพื่อให้การช่วยเหลือได้ถูกต้อง ทันเวลา และการประเมินกลไกการบาดเจ็บอวัยวะที่ได้รับความกระทบกระเทือนและภาวะแทรกซ้อนจากการบาดเจ็บได้ ทั้งนี้เนื่องจากหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉินโรงพยาบาลลานนา จังหวัดเชียงใหม่ ให้บริการแก่ผู้ป่วยวิกฤตหลายประเภท เช่น ผู้ป่วยที่มีภาวะเจ็บแน่นหน้าอกของกล้ามเนื้อหัวใจขาดเลือด เฉลี่ย 2 ราย/เดือน ผู้ป่วยโรคหลอดเลือดในสมอง เฉลี่ย 7 ราย/เดือน ผู้ป่วยที่ได้รับบาดเจ็บทรวงอกจากการมีลมหรือ

เลือดในช่องเยื่อหุ้มปอด ได้รับบาดเจ็บจากอุบัติเหตุอย่างรุนแรงเสียเลือดมากมีกระดูกแตกหักหลายตำแหน่ง มีภาวะช็อก ได้รับบาดเจ็บที่ศีรษะ เฉลี่ย 3 ราย/เดือน ผู้ป่วยที่ได้รับบาดเจ็บที่ช่องท้อง มีอาการช็อก หมดสติ ไม่ทราบสาเหตุ เฉลี่ย 2 ราย/เดือน (ฝ่ายการพยาบาล โรงพยาบาลลานนา, 2555) ซึ่งผู้มารับบริการประเภทนี้มีภาวะเจ็บป่วยวิกฤตทั้งระบบร่างกายและจิตใจต้องได้รับการปฏิบัติการพยาบาลตามแผนการพยาบาลและการรักษาที่สอดคล้องกับปัญหาการเจ็บป่วยของผู้ป่วยตลอดจนเฝ้าระวังการเปลี่ยนแปลง เพื่อป้องกันภาวะฉุกเฉินที่อาจคุกคามชีวิตของผู้ป่วยได้ทันที ดังที่ จตุพงษ์ พันธุ์วิไล (2555) กล่าวว่าพยาบาลวิชาชีพหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉินต้องสามารถประเมินวินิจฉัยสาเหตุและภาวะวิกฤตฉุกเฉินจากการเจ็บอกจาก โรคกล้ามเนื้อหัวใจขาดเลือด ได้ถูกต้องรวดเร็ว เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการรักษา ส่วนการหมดสตินั้นหากไม่ได้รับการประเมินอย่างทันที่ อาจถึงขั้นเสียชีวิตได้ การลดอัตราการตายในผู้ป่วยกลุ่มนี้จำเป็นต้องได้รับการประเมินวินิจฉัยสาเหตุที่สะท้อนถึงภาวะวิกฤตฉุกเฉิน เพื่อช่วยแยกโรคเนื่องจากการหมดสตินั้นเกิดได้จากหลายสาเหตุของแต่ละโรค นอกจากนี้ยังเป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจและช่วยให้การรักษามีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งโรคภาวะวิกฤตฉุกเฉินยกตัวอย่างเช่น โรคกล้ามเนื้อหัวใจขาดเลือดเป็นภาวะฉุกเฉินที่พบบ่อยจะมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกปีและยังคงเป็นสาเหตุการเสียชีวิตอันดับที่ 5 ของประชากรไทย และมีแนวโน้มว่าจะสูงขึ้น รองจากโรคมะเร็ง โรคติดเชื้อ อุบัติเหตุและโรคหัวใจ โรคนี้เป็นโรคที่มีความรุนแรงสูงและก่อให้เกิดความพิการในระยะยาวทำให้เกิดความเสียหายทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างมาก การป้องกันและรักษาอย่างทันที่จึงมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งที่จะควบคุมโรคนี้และป้องกันภาวะแทรกซ้อนที่อาจเกิดขึ้น ดังนั้นการพยาบาลผู้ป่วยวิกฤตที่ได้รับการบาดเจ็บหรือมีอาการป่วยกะทันหันซึ่งมีภาวะคุกคามต่อชีวิต หากไม่ได้รับการปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยวิกฤตทันที เพื่อแก้ไขระบบการหายใจ ระบบไหลเวียนเลือดหรือระบบประสาท ผู้ป่วยจะมีโอกาสเสียชีวิตได้สูงหรือทำให้การบาดเจ็บหรืออาการป่วยของผู้ป่วยวิกฤตนั้นรุนแรงขึ้นหรือเกิดภาวะแทรกซ้อนได้อย่างฉับไว (สถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ, 2556)

ผลการศึกษายังพบพฤติกรรมบ่งชี้ในกลุ่มการปฏิบัติการฟื้นคืนชีพ เช่นปฏิบัติการช่วยฟื้นคืนชีพขั้นสูง (ACLS) และขั้นพื้นฐาน (BLS) ร่วมกับทีมได้อย่างมีประสิทธิภาพบริหารยาที่มีความเสี่ยงสูง (HAD) และยาที่จำเป็นในการช่วยฟื้นคืนชีพได้อย่างถูกต้องแม่นยำและรวดเร็ว และสามารถเฝ้าระวังการเปลี่ยนแปลงภาวะแทรกซ้อนของยาได้ เป็นพฤติกรรมบ่งชี้ที่สำคัญของพยาบาลวิชาชีพหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉินเนื่องจากการช่วยฟื้นคืนชีพเป็นการปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยวิกฤตในนาทีฉุกเฉินหรือนาทีที่มีความหมายต่อความเป็นความตายของมนุษย์ พยาบาลหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉินซึ่งเป็นผู้นำในทีมจำเป็นต้องมีทักษะการช่วยฟื้นคืนชีพเบื้องต้น การช่วยฟื้นคืนชีพขั้นสูง การดูแลผู้ป่วยก่อน ขณะและหลังจากการช่วยฟื้นคืนชีพได้เป็นอย่างดี (ผาณิต หลีเจริญ, 2557) เนื่องจาก

ผู้บาดเจ็บในระยะภาวะวิกฤตของชีวิตส่วนใหญ่มีปัญหาของการไหลเวียนโลหิตและการหายใจ การประเมินสถานะผู้ป่วยเพื่อค้นหาภาวะคุกคามของชีวิต รวมถึงการให้ความช่วยเหลือใช้เวลาไม่ควรเกิน 4 นาที เนื่องจากสมองขาดออกซิเจนได้ไม่เกิน 4 นาที (กรองไค อุณหสูต, 2554) นอกจากนี้ในการช่วยฟื้นคืนชีพยาที่ใช้นั้นเป็นยาที่มีความเสี่ยงสูง เช่น atropine, dopamine, epinephrine และ amiodarone เป็นยาที่จะก่อให้เกิดอันตรายหรือผลเสียต่อผู้ป่วยที่รุนแรงหากมีความผิดพลาดในการบริหารยาพยาบาลวิชาชีพซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบการเก็บรักษายากลุ่มเสี่ยงในหน่วยงานต้องสามารถบริหารยาและเฝ้าระวังการเปลี่ยนแปลง และภาวะแทรกซ้อนของยาที่อาจเกิดขึ้นกับผู้ป่วยและรายงานแพทย์เจ้าของไข้เพื่อป้องกันอันตรายที่อาจเกิดขึ้นในการบริหารยานั้น โดยพยาบาลวิชาชีพจะต้องรับคำสั่งและตรวจสอบคำสั่งให้ชัดเจน ใช้หลักการตรวจสอบซ้ำ (double check) ตามหลัก 6R ก่อนบริหารยาที่มีความเสี่ยงสูงทุกครั้ง (ฝ่ายการพยาบาล โรงพยาบาลลานนา, 2557)

พฤติกรรมบ่งชี้ที่จำเป็นของพยาบาลวิชาชีพหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลลานนา อีกกลุ่มหนึ่ง คือการจัดเตรียมและใช้อุปกรณ์เครื่องมือแพทย์ เช่น จัดเตรียมอุปกรณ์ เครื่องมือทางการแพทย์ที่สำคัญในการช่วยเหลือผู้ป่วยวิกฤตฉุกเฉิน ให้เพียงพอและพร้อมใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงใช้อุปกรณ์เครื่องมือทางการแพทย์ที่ใช้ในผู้ป่วยวิกฤตได้อย่างคล่องแคล่ว เนื่องจากหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน เป็นหน่วยงานที่ให้บริการพยาบาลแก่บุคคลที่ได้รับบาดเจ็บหรือมีภาวะเจ็บป่วยฉุกเฉินและวิกฤตทั้งระบบร่างกายและจิตใจที่ต้องใช้อุปกรณ์เครื่องมือแพทย์ เช่น เครื่องตรวจคลื่นไฟฟ้าหัวใจ (electrocardiogram 12 lead) เครื่องช็อกไฟฟ้าหัวใจและกระตุกไฟฟ้าหัวใจ (defibrillator and cardiac pacing) ซึ่งพยาบาลวิชาชีพจะต้องสามารถใช้งานเครื่องเหล่านี้ได้ ดังที่ สำนักการพยาบาล กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข (2551) ระบุว่าพยาบาลที่ปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉินจะต้องจัดเตรียมเครื่องมือ ยา เวชภัณฑ์ และอุปกรณ์การช่วยชีวิต ฉุกเฉินและการจัดเตรียมรถพยาบาลให้มีความพร้อมใช้งานตามมาตรฐานกำหนดของหน่วยงาน สำหรับให้บริการผู้ป่วยได้อย่างปลอดภัย มีคุณภาพและประสิทธิภาพ รวมทั้งมีการบำรุงรักษาอุปกรณ์ และเครื่องมือให้พร้อมใช้งาน

5. สมรรถนะด้านการจัดการสถานการณ์ฉุกเฉิน

ผลการศึกษาพบว่าสมรรถนะด้านการจัดการสถานการณ์ฉุกเฉินเป็นสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับพยาบาลวิชาชีพหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลลานนา โดยแบ่งได้ 3 กลุ่ม คือการปฏิบัติตามนโยบายการจัดการสถานการณ์ฉุกเฉิน การจัดการสถานการณ์ฉุกเฉิน และการควบคุมความปลอดภัยขณะเกิดสถานการณ์ฉุกเฉิน

การปฏิบัติตามแผนและนโยบายเกี่ยวกับการจัดการสถานการณ์ฉุกเฉิน เช่น ปฏิบัติตามแผนและนโยบายเกี่ยวกับการจัดการสถานการณ์ฉุกเฉินของโรงพยาบาล การปฏิบัติภารกิจตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายตามแนวปฏิบัติสถานการณ์ฉุกเฉินเป็นพฤติกรรมบ่งชี้ที่พยาบาลหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉินจำเป็นต้องมีเนื่องจากโรงพยาบาลลานนามีการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการจัดการสถานการณ์ฉุกเฉินไว้ เช่น กำหนดให้มีการซ้อมแผนอุบัติภัยหมู่ แผนอัคคีภัย แผนแผ่นดินไหว เป็นประจำทุกปี ละ 1 ครั้งและมีการกำหนดหน้าที่รับผิดชอบเมื่อเกิดสถานการณ์ฉุกเฉิน เช่น กรณีอุบัติภัยหมู่ ทีมหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน พยาบาลหัวหน้าเวรมีหน้าที่สั่งการให้พยาบาลในเวรออกไปประเมินสถานการณ์ทำการประเมินผู้ป่วยเบื้องต้นที่จุดเกิดเหตุ แบ่งตามอาการบาดเจ็บออกเป็น 4 ประเภท ดังนี้ 1) สีแดง อาการหนักต้องช่วยเหลือทันที 2) สีเหลือง อาการปานกลางรอดได้ในระยะเวลาหนึ่ง 3) สีเขียว อาการเบาเดินได้สามารถช่วยเหลือตนเองได้ และ 4) สีดำ เสียชีวิตหรือไม่มีทางรอด กรณีแผ่นดินไหวแบ่งเจ้าหน้าที่ทุกคนในหน่วยงานออกเป็น 3 ทีม คือ 1) ทีมขนย้ายผู้ป่วย 2) ทีมขนย้ายเครื่องมือและเอกสาร และ 3) ทีมดูแลผู้ป่วยนอกอาคาร กรณีเกิดอัคคีภัยแบ่งเจ้าหน้าที่ทุกคนในหน่วยงานออกเป็น 4 ทีม คือ 1) ทีมดับเพลิงเบื้องต้น 2) ทีมขนย้ายผู้ป่วย 3) ทีมขนย้ายเครื่องมือและเอกสาร และ 4) ทีมดูแลผู้ป่วยนอกอาคาร เป็นต้น (ฝ่ายการพยาบาล โรงพยาบาลลานนา, 2557)

การจัดการสถานการณ์ฉุกเฉิน เช่น ประเมินสถานการณ์ เพื่อประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินได้ การขอความช่วยเหลือหน่วยที่เกี่ยวข้องในกรณีที่ไม่สามารถควบคุมสถานการณ์ได้ การประเมินสถานการณ์หลังได้รับแจ้งเหตุและออกปฏิบัติหน้าที่ทันทีรวมถึงจัดอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้และเวชภัณฑ์ให้เพียงพอ เหมาะสมกับสถานการณ์และตรวจเช็คอุปกรณ์ให้พร้อมใช้งานอยู่เสมอเป็นพฤติกรรมบ่งชี้อีกกลุ่มหนึ่งที่พยาบาลหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉินจำเป็นต้องมี อภิปรายได้ว่าเมื่อเกิดสถานการณ์ฉุกเฉินเช่น อุบัติภัยหมู่ อัคคีภัย แผ่นดินไหว เป็นต้น พยาบาลวิชาชีพหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉินต้องสามารถเข้าไปช่วยเหลือผู้บาดเจ็บ ณ จุดเกิดเหตุทันที อีกทั้งยังต้องสื่อสารประสานงานจากหน่วยงานอื่นๆ ทั้งภายในและภายนอกโรงพยาบาล โดยใช้โทรศัพท์ภายในโรงพยาบาลสื่อสารประสานงานระหว่างหน่วยงาน เช่น ติดต่อกับเวชระเบียน เพื่อประกาศเสียงตามสายขอความช่วยเหลือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและติดต่อกับหน่วยงานภายนอกโรงพยาบาลหรือผู้ที่เกี่ยวข้องอื่นๆ เช่น ตำรวจ อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อป.พร.) หน่วยกู้ภัย เป็นต้น เพื่อขอความช่วยเหลือในกรณีที่หน่วยงานในพื้นที่ไม่สามารถรับมือได้ หากเหตุเกิดนอกโรงพยาบาลพยาบาลวิชาชีพหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉินจะต้องพร้อมออกปฏิบัติงานทันทีเมื่อได้รับแจ้งเหตุกรณีสถานการณ์ฉุกเฉิน ดังที่ อุบล ยี่เฮง (2550) กล่าวว่าในการจัดการสถานการณ์ฉุกเฉินพยาบาลคือผู้ให้บริการ ณ จุดเกิดเหตุปฏิบัติงานในศูนย์รับแจ้งเหตุ และเป็นกำลังหลักในการจัดหน่วยบริการการแพทย์ฉุกเฉิน

การควบคุมความปลอดภัยขณะเกิดสถานการณ์ฉุกเฉิน เช่น ใช้เครื่องป้องกันตนเองได้เหมาะสมกับสถานการณ์ฉุกเฉินแต่ละประเภทดูแลควบคุมความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่นใช้อุปกรณ์ต่างๆ เช่น ถังดับเพลิงได้อย่างถูกต้องจัดสิ่งแวดล้อมและพื้นที่ใช้สอยในหน่วยงานให้เกิดความสะดวก คล่องตัวในการปฏิบัติงาน เมื่อเกิดสถานการณ์ฉุกเฉินเป็นพฤติกรรมบังคับที่จำเป็นของพยาบาลหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉินอีกกลุ่มหนึ่ง เนื่องจากต้องปฏิบัติงานให้ความช่วยเหลือ ดูแล รักษา ผู้เจ็บป่วยฉุกเฉิน ณ จุดเกิดเหตุ โดยในขณะเกิดสถานการณ์ฉุกเฉิน พยาบาลหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลลานนา จะต้องมีการป้องกันตนเองและผู้อื่นเช่นสวมใส่หน้ากาก เพื่อป้องกันการสำลักควัน ฟุ้งละออง แก๊สหรือสารเคมีหรือการใช้ถังดับเพลิงเพื่อช่วยในการดับเพลิงเบื้องต้น ดังที่สถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ (2556) กล่าวไว้ว่าเมื่อเกิดสถานการณ์ฉุกเฉินเครื่องมืออุปกรณ์ความปลอดภัยต้องมีเพียงพอและพร้อมใช้งาน รวมถึงบุคลากรต้องสามารถใช้เครื่องป้องกันตนเองอย่างเหมาะสม และมีทักษะในการใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ต่างๆ

อย่างไรก็ตาม ผลการศึกษาพบพฤติกรรมบังคับ 2 พฤติกรรม คือการใช้เครื่องมือสื่อสาร เช่น วิทยุสื่อสารแบบเคลื่อนที่ และการเคลื่อนย้ายผู้ป่วยได้อย่างถูกต้องเหมาะสมที่ผู้ทรงคุณวุฒิเห็นว่าไม่จำเป็นต้องมี อาจเนื่องจาก โรงพยาบาลลานนามีการใช้โทรศัพท์ติดต่อทั้งหน่วยงานภายในและหน่วยงานภายนอกโรงพยาบาล สำหรับวิทยุสื่อสารนั้นมีการติดตั้งในหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉินแต่ใช้สำหรับติดตามข้อมูลข่าวสารหรือการขอความช่วยเหลือจากหน่วยกู้ชีพ ไม่ได้ใช้ติดต่อสื่อสารในสถานการณ์ฉุกเฉินภายในโรงพยาบาล ในส่วนของการเคลื่อนย้ายผู้ป่วยนั้นเป็นหน้าที่ของผู้ช่วยพยาบาลเป็นผู้ปฏิบัติ

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการศึกษา

การค้นคว้าแบบอิสระครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงพัฒนา มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารอบสมรรถนะสำหรับพยาบาลวิชาชีพหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลลานนา จังหวัดเชียงใหม่ โดยได้ประยุกต์รูปแบบการพัฒนารอบสมรรถนะของ มาเรียลลี และคณะ (Marrelli et al., 2005) 5 ขั้นตอน คือ 1) กำหนดวัตถุประสงค์ 2) แสวงหาผู้ให้การสนับสนุน 3) พัฒนาและดำเนินการวางแผนการติดต่อสื่อสารและการศึกษา 4) วางแผนวิธีการดำเนินงาน และ 5) ระบุสมรรถนะและสร้างกรอบสมรรถนะ

ประชากรในการศึกษาครั้งนี้ประกอบด้วย พยาบาลวิชาชีพหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โดยแบ่งเป็นกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ผู้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับสมรรถนะสำหรับพยาบาลวิชาชีพหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลลานนา จำนวน 6 คน และกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิที่ทำหน้าที่ในการตรวจสอบกรอบสมรรถนะที่พัฒนาขึ้น จำนวน 3 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาประกอบด้วย 1) แบบบันทึกรายการสมรรถนะ 2) แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล 3) แนวคำถามการสัมภาษณ์สมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลลานนา 4) แบบประเมินกรอบสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน และ 5) เครื่องบันทึกเสียง โดยแนวคำถามการสัมภาษณ์ได้รับการตรวจสอบความครอบคลุมของเนื้อหา ความชัดเจนของคำถาม ความเหมาะสมของคำถาม และความเหมาะสมของการจัดลำดับคำถาม จากผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเป็นอาจารย์พยาบาลผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน จากนั้นจึงนำมาปรับแก้ตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิที่ก่อนนำไปใช้ กรอบสมรรถนะฉบับร่างที่ได้รับการตรวจสอบความตรงของเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒินำมาคำนวณหาความตรงตามเนื้อหาเป็นรายข้อ (item-level content validity index: I-CVI) และพิจารณาตัดรายการสมรรถนะข้อที่มีค่า I-CVI ต่ำกว่า 1.00 ออก จากนั้นกำหนดเป็นกรอบสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน

ผลการศึกษา พบว่า

กรอบสมรรถนะที่จำเป็นในการปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลลานนา จังหวัดเชียงใหม่ ประกอบด้วย สมรรถนะ 5 ด้าน ได้แก่ 1) การคัดกรองโรค ประกอบด้วยพฤติกรรมบ่งชี้ความสามารถ จำนวน 4 ข้อ 2) การปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยไม่ฉุกเฉิน ประกอบด้วยพฤติกรรมบ่งชี้ความสามารถ จำนวน 2 ข้อ 3) การปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยฉุกเฉิน

ประกอบด้วยพฤติกรรมบ่งชี้ความสามารถ จำนวน 10 ข้อ 4) การปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยฉุกเฉินมาก ประกอบด้วยพฤติกรรมบ่งชี้ความสามารถ จำนวน 8 ข้อ และ 5) การจัดการสถานการณ์ฉุกเฉิน ประกอบด้วยพฤติกรรมบ่งชี้ความสามารถ จำนวน 10 ข้อ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการศึกษาไปใช้

1. ผู้บริหารทางการพยาบาลสามารถนำกรอบสมรรถนะที่ได้จากการศึกษานี้ ไปใช้เป็นแนวทางในการจัดทำแบบประเมินสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพในหน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลลานนา จังหวัดเชียงใหม่

2. ผู้บริหารทางการพยาบาลสามารถนำกรอบสมรรถนะที่ได้จากการศึกษานี้ ไปใช้เป็นแนวทางในการคัดเลือกบุคลากรให้ตรงกับคุณลักษณะของงาน ใช้เป็นแนวทางในการเตรียมความพร้อมสำหรับพยาบาลในการปฏิบัติงาน และทบทวนฟื้นฟูความรู้แก่พยาบาลวิชาชีพหน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลลานนา จังหวัดเชียงใหม่

3. พยาบาลวิชาชีพในหน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลลานนา จังหวัดเชียงใหม่ สามารถนำกรอบสมรรถนะที่ได้จากการศึกษานี้ ไปใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน ฟื้นฟูความรู้ และใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาตนเอง เพื่อให้มีคุณสมบัติในการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ที่เหมาะสม และสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

การศึกษานี้ผู้ศึกษาประยุกต์ใช้แนวคิดการพัฒนารอบสมรรถนะของ มาเรลลี และคณะ (Marrelli et al., 2005) 5 ขั้นตอน จึงควรมีการศึกษาต่อในขั้นตอนที่ 6 และ 7 คือการนำรูปแบบสมรรถนะไปใช้ และประเมินผลและปรับปรุงรูปแบบสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพในหน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลลานนา จังหวัดเชียงใหม่

เอกสารอ้างอิง

- กรองไฉ อุณหสูต. (2554). *คู่มือการปฏิบัติงานพยาบาลในการดูแลผู้ป่วยอุบัติเหตุ หน่วยงานอุบัติเหตุ และฉุกเฉิน*. กรุงเทพฯ: ก้องการพิมพ์.
- กองการพยาบาล สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข. (2539). *คู่มือการจัดการบริการพยาบาลจาก หลักการสู่การปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- กุลวดี อภิชาติบุตร, และ สมใจ ศิริกมล. (2548). สมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพ. *พยาบาลสาร*, 32(4), 7-23.
- จตุพงษ์ พันธุ์วิไล. (2555). การดูแลผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองเบื้องต้นในระยะฉุกเฉินสำหรับพยาบาล. *วารสารการแพทย์ โรงพยาบาลศรีสะเกษ สุรินทร์ บุรีรัมย์*, 27(1), 53-64.
- จิรประภา อัครบวร. (2549). *สร้างคน สร้างผลงาน* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: เต้า 2000.
- ณรงค์ คำอ่อน. (2548). *สมรรถนะที่จำเป็นด้านการปฏิบัติการพยาบาลของพยาบาลวิชาชีพงาน อุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลภูเวียงจังหวัดขอนแก่น* (การค้นคว้าแบบอิสระพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล). บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ณรงค์วิทย์ แสนทอง. (2547). *มารู้จัก Competency กันเถอะ*. กรุงเทพฯ: เอชอาร์ เซนเตอร์.
- ดารณี จามจุรี. (2536). *การพยาบาลผู้ป่วยฉุกเฉิน*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- เดือนใจ พิทยาวัฒน์ชัย. (2548). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาล มหาวิทยาลัย* (วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล). บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ธนพร เพชรหาญ. (2554). *การพัฒนากรอบสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพห้องผ่าตัดศูนย์มะเร็งลำปาง* (การค้นคว้าแบบอิสระพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล). บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

- ธำรงค์ศักดิ์ กงกาสวัสดิ์. (2548). *เริ่มต้นอย่างไร...เมื่อจะนำ Competency มาใช้ในองค์กร* (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น).
- นารี แซ่อึ้ง. (2543). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลศูนย์สังกัดกระทรวงสาธารณสุข* (วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล). บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- นิภา วชิระรัตน์. (2554). *การพัฒนากรอบสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพในหอผู้ป่วยฟื้นฟูสภาพ โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่* (การค้นคว้าแบบอิสระพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล). บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- บุญใจ ศรีสถิตนรากร. (2550). *ระเบียบวิธีการวิจัยทางพยาบาลศาสตร์* (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: ยูแอนด์ไออินเตอร์มีเดีย.
- บุญใจ ศรีสถิตนรากร. (2552). *ภาวะผู้นำและกลยุทธ์ในการจัดการองค์กรพยาบาลในทศวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปิยะชัย จันทรวงศ์ไพศาล. (2549). *การค้นหาและวิเคราะห์เจาะลึก competency ภาคปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: เอช อาร์ เซ็นเตอร์.
- ผาณิต หลีเจริญ. (2557). *การช่วยฟื้นคืนชีพยุค 2010 และการพยาบาล. วารสารพยาบาลกระทรวงสาธารณสุข, 24(2), 1-10.*
- ฝ่ายการพยาบาล โรงพยาบาลลานนา. (2551). *ข้อมูลสถิติประจำปี 2551*. เชียงใหม่: หน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉินโรงพยาบาลลานนา.
- ฝ่ายการพยาบาล โรงพยาบาลลานนา. (2552). *ข้อมูลสถิติประจำปี 2552*. เชียงใหม่: หน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉินโรงพยาบาลลานนา.
- ฝ่ายการพยาบาล โรงพยาบาลลานนา. (2553). *ข้อมูลสถิติประจำปี 2553*. เชียงใหม่: หน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉินโรงพยาบาลลานนา.
- ฝ่ายการพยาบาล โรงพยาบาลลานนา. (2554). *ข้อมูลสถิติประจำปี 2554*. เชียงใหม่: หน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉินโรงพยาบาลลานนา.

ฝ่ายการพยาบาล โรงพยาบาลลานนา. (2555). *ข้อมูลสถิติประจำปี 2555*. เชียงใหม่: หน่วยอุบัติเหตุ และฉุกเฉินโรงพยาบาลลานนา.

ฝ่ายการพยาบาล โรงพยาบาลลานนา. (2556). *ข้อมูลสถิติประจำปี 2556*. เชียงใหม่: หน่วยอุบัติเหตุ และฉุกเฉินโรงพยาบาลลานนา.

ฝ่ายการพยาบาล โรงพยาบาลลานนา. (2557). *ข้อมูลสถิติประจำปี 2557*. เชียงใหม่: หน่วยอุบัติเหตุ และฉุกเฉินโรงพยาบาลลานนา.

เพ็ญจันทร์ แสนประสาน. (2549). *เส้นทางสู่การพยาบาลยุคเยี่ยม*. กรุงเทพฯ: สุขุมวิทการพิมพ์.

ภัทรมน ทับสูงเนิน, และ วาสนิ วิเศษฤทธิ์. (2552). สมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในห้องอุบัติเหตุและฉุกเฉินโรงพยาบาลของรัฐ. *วารสารกิจการุณย์*, 16(2), 45-74.

วัชรวิวัฒน์ เขื่อนเพชร. (2555). *การพัฒนากรอบสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพในหน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลเชิงคาวจังหวัดเชียงใหม่ (การค้นคว้าแบบอิสระพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล)*. บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

สถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ. (2556). *คู่มือแนวทางการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ เกณฑ์ และวิธีปฏิบัติการคัดแยกผู้ป่วยฉุกเฉินและจัดลำดับการบริบาล ณ ห้องฉุกเฉินตามหลักเกณฑ์ที่ กพฉ. กำหนด (ฉบับที่ 1)*. นนทบุรี: โอวิทย์.

สถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ. (2558). *คู่มือแนวทางการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ เกณฑ์ และวิธีปฏิบัติการคัดแยกผู้ป่วยฉุกเฉินและจัดลำดับการบริบาล ณ ห้องฉุกเฉินตามหลักเกณฑ์ที่ กพฉ. กำหนด (พิมพ์ครั้งที่ 3)*. นนทบุรี: สถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ (สพฉ).

สภาการพยาบาล. (2552ก). *คู่มือการพัฒนาสมรรถนะบุคลากรสายงานการพยาบาล*. กรุงเทพฯ: กองการพยาบาลสาธารณสุข.

สภาการพยาบาล. (2552ข). *แผนพัฒนาการพยาบาลและการผดุงครรภ์แห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2550-2559*. กรุงเทพฯ: ศิริยอดการพิมพ์.

สมศรี เขตตะวัน. (2553). การพัฒนากรอบสมรรถนะของพยาบาลผดุงครรภ์วิชาชีพในหน่วยคลอด
โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ (การค้นคว้าแบบอิสระพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล). บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

สำนักการพยาบาล กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข. (2551). มาตรฐานการพยาบาลใน
โรงพยาบาล (พิมพ์ครั้งที่ 2). นนทบุรี: องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. (2552). ยุทธศาสตร์การพัฒนข้าราชการพลเรือน พ.ศ.
2552-2556. Retrieved from <http://www.ocsc.go.th>

สุกัญญา รัศมีธรรม โชติ. (2548). แนวทางการพัฒนาศักยภาพมนุษย์ด้วย Competency based learning
(พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สิริวัฒนาอินเตอร์พริ้นท์.

สุดาพันธ์ ธัญจิรา, และ วนิดา ออประเสริฐศักดิ์. (2546). การพยาบาลฉุกเฉินและอุบัติเหตุ
(พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: สามเจริญพาณิชย์.

สุรเดช ประดิษฐ์บาททุกา. (2555). การดูแลสุขภาพของส่วนภาครัฐ-เอกชนสำหรับโรงพยาบาล. จุลสาร
สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพออนไลน์. Retrieved from http://www.stou.ac.th/schools/shs/booklet/book55_3/hospital.html

อัมเรศน์ ชาวสวนกล้วย. (2533). ความสัมพันธ์ระหว่างบรรยากาศองค์การ ความรู้สึกว่าห่วย ความ
ทนทาน กับความสามารถในการปฏิบัติงานของพยาบาลประจำการ โรงพยาบาลในสังกัด
ทบวงมหาวิทยาลัย (วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการ
พยาบาล). บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อุบล ยี่เฮง. (2550). บทบาทพยาบาลไทยในระบบบริการการแพทย์ฉุกเฉินในประเทศไทย. เอกสาร
ประกอบการประชุมวิชาการเวชศาสตร์ฉุกเฉินครั้งที่ 7 บทบาทพยาบาลฉุกเฉิน: ปัจจุบันและ
อนาคต. กรุงเทพฯ: เอ็น พี เพรส ลิมิต พาร์ตเนอร์ชิป.

เอกกมล ยศบัวพิศ. (2554). การพัฒนากรอบสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพหน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน
โรงพยาบาลเวียงป่าเป้าจังหวัดจังหวัดเชียงราย (การค้นคว้าแบบอิสระพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล). บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

- Budassi, S. S., Marvin, J. A., & Leduc, J. C. (1993). *Manual of clinical trauma care* (3rd ed.). St. Louis: Mosby.
- Draganidis, F., & Mentzas, G. (2006). Competency based management: A review of system and approaches. *International Management & Computer Society*, 14(1), 51-64.
doi:10.1108/09685220610648373
- Dubois, D. D., Rothwell, W. J., Stern, J. K., & Kemp, L. K. (2004). *Competency-based human resource management*. California: David-Black.
- Emergency Nurses Association. (2000). *Emergency nursing core curriculum*. Philadelphia: W.B. Saunders.
- Fey, M. K., & Miltner, R. S. (2000). A competency-based orientation program for new graduate nurses. *Journal of Nursing Administration*, 30(3), 126-132.
- Hegge, M., Power, P., Hendrickx, L., & Vinson, J. (2002). Competence, continuing education, and computers. *The Journal of Continuing Education in Nursing*, 33(1), 24-31.
- Marrelli, A. F., Tondara, J., & Hoge, M. A. (2005). Strategies for developing competency model. *Administration and Policy in Mental Health*, 32(5-6), 533-561.
- National Health Service Education for Scotland. (2002). *Emergency care in Scotland: A framework for practice*. Retrieved from <http://www.nes.scot.nhs.uk/ooh/doc>
- Taylor, K. (2000). Tackling the issue of nurse competency. *Nursing Management*, 31(9), 34-38.

ภาคผนวก

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ภาคผนวก ก

เอกสารคำชี้แจงข้อมูล

เอกสารคำชี้แจงข้อมูลแก่อาสาสมัครกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ

แนะนำโครงการวิจัยและวัตถุประสงค์

ข้าพเจ้า นางสาวพนมวรรณ บำรุงผล นักศึกษา ปริญญาโท สาขาวิชาบริหารการพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ทำการค้นคว้าแบบอิสระเรื่อง “การพัฒนารอบสมรรถนะสำหรับพยาบาลวิชาชีพหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลลานนา จังหวัดเชียงใหม่” มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารอบสมรรถนะสำหรับพยาบาลวิชาชีพหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลลานนา จังหวัดเชียงใหม่

การศึกษานี้ใช้การสัมภาษณ์รายบุคคล ข้าพเจ้าใคร่ขอเชิญท่านเข้าร่วมในโครงการนี้เนื่องจากท่านเป็นบุคลากรผู้มีประสบการณ์ตรงที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะของพยาบาลหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉินในโรงพยาบาลและหน่วยงาน ข้าพเจ้าขอให้ท่านอ่านทำความเข้าใจกับโครงการวิจัยนี้ก่อน และหากมีข้อสงสัยโปรดซักถาม หรือนำไปปรึกษาผู้ใกล้ชิด และเมื่อเข้าใจดีแล้ว ข้าพเจ้า ขอให้ท่านตัดสินใจว่าจะเข้าร่วมเป็นอาสาสมัครในโครงการวิจัยหรือไม่

มีอาสาสมัครกี่คนที่เข้าร่วมโครงการวิจัยนี้

ข้าพเจ้าวางแผนที่จะเชิญอาสาสมัครเข้าร่วมโครงการในการศึกษารั้งนี้ โดยการให้สัมภาษณ์รายบุคคล กลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่ใช้ในการสัมภาษณ์หากรอบสมรรถนะสำหรับพยาบาลวิชาชีพหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลลานนา คือพยาบาลวิชาชีพที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า มีประสบการณ์ในการดูแลผู้ป่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน ไม่น้อยกว่า 3 ปีจำนวน 6 คน

ท่านจะได้รับประโยชน์อย่างไร

โครงการวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อปริญญา ท่านจะไม่ได้รับประโยชน์ต่อสุขภาพโดยตรง แต่ข้อมูลที่ได้อันหลังโครงการวิจัยนี้เสร็จสิ้นจะเป็นข้อมูลในการวางแผนเพื่อนำไปพัฒนารอบสมรรถนะสำหรับพยาบาลวิชาชีพหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลลานนา จังหวัดเชียงใหม่

และถือว่าท่านเป็นผู้ที่ได้ช่วยให้เกิดประโยชน์ทั้งทางตรงและทางอ้อมแก่ตนเอง หน่วยงาน และโรงพยาบาล

อะไรบ้างที่อาสาสมัครต้องทำหากเข้าร่วมโครงการวิจัย

เมื่อท่านได้ทราบวัตถุประสงค์และแนวทางปฏิบัติในการเข้าร่วมวิจัย และตกลงเข้าร่วมโครงการครั้งนี้แล้ว ท่านจะได้เซ็นชื่อแสดงความยินยอมการเข้าร่วมวิจัย หลังจากนั้นท่านจะได้รับการสัมภาษณ์รายบุคคล ประกอบด้วย 2 ส่วนคือ ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล ประกอบด้วยเพศ อายุ วุฒิ การศึกษาสูงสุด ระยะเวลาที่ปฏิบัติงานในหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน และส่วนที่ 2 แนวคำถามการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างที่ใช้สำหรับสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน รายบุคคลเกี่ยวกับสมรรถนะของพยาบาลหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน ที่ครอบคลุมลักษณะงานและการให้บริการของหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โดยจะใช้เวลาในการสัมภาษณ์ประมาณคนละ 45-60 นาที และสัมภาษณ์เพียงครั้งเดียว

ท่านต้องอยู่ในโครงการวิจัยนี้นานเท่าไร

ท่านต้องเข้าร่วมงานวิจัยครั้งนี้ โดยให้สัมภาษณ์เพียงครั้งเดียว โดยใช้เวลาในการสัมภาษณ์ประมาณคนละ 45-60 นาที

สิทธิของท่านในการเข้าร่วมในโครงการศึกษา

ในการเข้าร่วมในโครงการวิจัย (หรือโครงการศึกษา) ขึ้นอยู่กับความสมัครใจของท่าน ท่านสามารถเลือกเข้าร่วมหรือไม่เข้าร่วมโครงการ หรือถอนตัวจากการเข้าร่วมโครงการเมื่อใดก็ได้โดยไม่มีสัญญาเสียประโยชน์ใดๆ และไม่มีผลต่อการปฏิบัติงานของท่าน

ท่านมีสิทธิตามกฎหมายที่จะขอข้อมูลส่วนตัวของท่าน หากท่านต้องการใช้สิทธิดังกล่าว กรุณาแจ้งให้ข้าพเจ้าได้ทราบ และสิทธิประโยชน์อื่นอันเกิดจากผลการศึกษาให้เป็นไปตามระเบียบข้อบังคับของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

การปกป้องรักษาข้อมูล : ข้อมูลใดบ้างที่จะถูกเก็บรวบรวมไว้จากการศึกษานี้

ข้าพเจ้าขอรับรองว่าจะเก็บรักษาข้อมูล ในการตอบแบบสอบถามของท่านไว้เป็นความลับ และนำมาใช้เพื่อวัตถุประสงค์ทางการศึกษาในโครงการนี้เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา และผล

การศึกษาค้นคว้าจะนำเสนอในลักษณะภาพรวม ไม่ระบุชื่อ หรือข้อมูลส่วนตัวของท่าน จึงไม่เกิดผลกระทบต่อการปฏิบัติงานของท่านแต่ประการใด ในระหว่างการสัมภาษณ์ สังเกตการ และสนทนากลุ่ม ผู้ศึกษาขออนุญาตบันทึกเสียงทั้งนี้ เพื่อความถูกต้องของเนื้อหา ผู้ศึกษาจะใช้รหัสแทนชื่อและนามสกุลจริงของท่านลงในแบบบันทึกข้อมูลประกอบการสัมภาษณ์ และจะทำลายเมื่อการศึกษาครั้งนี้สิ้นสุด

ท่านจะมีความเสี่ยงอะไรบ้างหากเข้าร่วมโครงการวิจัย?

โครงการวิจัยนี้ผู้ศึกษาเป็นผู้สัมภาษณ์รายบุคคล และดำเนินการสัมภาษณ์ด้วยตนเอง พร้อมทั้งมีการบันทึกเสียงขณะทำการสัมภาษณ์ ท่านจะไม่ได้รับความเสี่ยงหรืออันตรายใดๆ คำถามบางข้ออาจทำให้ท่านเครียดหรือรู้สึกไม่สบายใจ หากเกิดภาวะเช่นนี้ขอให้ท่านแจ้งให้ทราบและผู้ศึกษาจะหยุดพักจนกว่าท่านจะรู้สึกดีขึ้น หรือท่านจะข้ามคำถามนี้ไปโดยไม่ตอบก็ได้

ข้อมูลที่ได้จากการถอดเทปและผลการวิเคราะห์ข้อมูลจะมีการจัดเก็บเป็นระบบ โดยใช้รหัสแทนชื่อและจะถูกทำลายทิ้งทันทีภายหลังเสร็จสิ้นการศึกษา การนำเสนอข้อมูลจะนำเสนอในภาพรวม หลังจากนั้นให้ผู้เข้าร่วมศึกษาลงนามในใบยินยอมเข้าร่วมการศึกษาด้วย

การถอนตัวออกจากโครงการวิจัย

ท่านมีอิสระที่จะปฏิเสธการเข้าร่วมโครงการวิจัยโดยบอกกับผู้ให้ข้อมูลแก่ท่าน หรือระหว่างการศึกษาวิจัยก็สามารถแจ้งขอถอนตัวออกจากโครงการวิจัยได้โดยจะไม่มีผลกระทบใดๆ ต่อท่าน

ท่านต้องเสียค่าใช้จ่ายหรือไม่

ในโครงการวิจัยนี้ท่านไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายใดๆ ทั้งสิ้น

ท่านจะได้รับค่าตอบแทนจากการเข้าร่วมโครงการนี้หรือไม่

ท่านจะไม่ได้รับค่าตอบแทนจากการเข้าร่วมการศึกษาวิจัยนี้

ท่านจะติดต่อเราได้อย่างไร

หากท่านมีข้อสงสัยเกี่ยวกับการศึกษานี้ ท่านสามารถติดต่อสอบถามได้ที่ ผู้ศึกษาคือนางสาวพนมวรรณ บำรุงผล หน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลลานนา จังหวัดเชียงใหม่ หมายเลข

โทรศัพท์ 083-5770679 หรือ อาจารย์ที่ปรึกษาคือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กุลวดี อภิชาติบุตร และ
อาจารย์ ดร.บุญพิชชาจิตต์ภักดี ที่กลุ่มวิชาการบริหารการพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
หมายเลขโทรศัพท์ 053-945021 (ในเวลาราชการ)

ในกรณีที่ท่านต้องการทราบข้อมูลเกี่ยวกับสิทธิของอาสาสมัคร ท่านสามารถติดต่อได้ที่
คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โทร 053-946080 (ใน
เวลาราชการ) หรือ Fax 053-894170

ผู้ศึกษาหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านเป็นอย่างดี และขอขอบคุณมา ณ
โอกาสนี้ด้วย

ลงนาม.....(ผู้ศึกษา)

(นางสาวพนมวรรณ บำรุงผล)

วันที่/เดือน/พศ.....

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

เอกสารแสดงความยินยอมของผู้เข้าร่วมโครงการคั้นคว่ำแบบอิสระ
(กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ)

ข้าพเจ้า นาย/นาง/นางสาว..... ขอให้ความยินยอมของตนเองในการ
เข้าร่วมในโครงการคั้นคว่ำแบบอิสระเรื่อง “การพัฒนากรอบสมรรถนะสำหรับพยาบาลวิชาชีพหน่วย
อุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลลานนา จังหวัดเชียงใหม่”

โดยข้าพเจ้าได้รับทราบข้อมูลและคำอธิบายเกี่ยวกับโครงการคั้นคว่ำแบบอิสระนี้แล้ว ข้าพเจ้า
ได้มีโอกาสซักถามเกี่ยวกับการวิจัยนี้และได้รับคำตอบเป็นที่พอใจและเข้าใจแล้ว ข้าพเจ้ามีเวลา
เพียงพอในการอ่านและทำความเข้าใจกับข้อมูลในเอกสารนี้อย่างถี่ถ้วน และได้รับเวลาเพียงพอในการ
ตัดสินใจว่าจะเข้าร่วมโครงการนี้หรือไม่

ข้าพเจ้าขอลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐานประกอบการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการคั้นคว่ำแบบอิสระนี้
โดยการลงลายมือนี้ ข้าพเจ้าไม่ได้สละสิทธิใดๆ ที่ข้าพเจ้าพึงมีตามกฎหมาย

ลงนาม(ผู้ยินยอม) วัน-เดือน-ปี.....
(.....)

ลงนาม(ผู้ศึกษา) วัน-เดือน-ปี.....
(นางสาวพนมวรรณ บำรุงผล)

ลงนาม(พยาน) วัน-เดือน-ปี.....
(.....)

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

เอกสารคำชี้แจงข้อมูลแก่อาสาสมัครกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ

แนะนำโครงการวิจัยและวัตถุประสงค์

ข้าพเจ้า นางสาวพนมวรรณ บำรุงผล นักศึกษา ปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ทำการค้นคว้าแบบอิสระเรื่อง “การพัฒนากรอบสมรรถนะสำหรับพยาบาลวิชาชีพหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลลานนา จังหวัดเชียงใหม่” มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนากรอบสมรรถนะสำหรับพยาบาลวิชาชีพหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลลานนา จังหวัดเชียงใหม่

การศึกษานี้ใช้การสัมภาษณ์รายบุคคล ข้าพเจ้าใคร่ขอเชิญท่านเข้าร่วมในโครงการนี้เนื่องจากท่านเป็นบุคลากรผู้มีประสบการณ์ตรงที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะของพยาบาลหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉินในโรงพยาบาลและหน่วยงาน ข้าพเจ้าขอให้ท่านอ่านทำความเข้าใจกับโครงการวิจัยนี้ก่อน และหากมีข้อสงสัยโปรดซักถาม หรือนำไปปรึกษาผู้ใกล้ชิด และเมื่อเข้าใจดีแล้ว ข้าพเจ้า ขอให้ท่านตัดสินใจว่าจะเข้าร่วมเป็นอาสาสมัครในโครงการวิจัยหรือไม่

มีอาสาสมัครกี่คนที่ จะเข้าร่วมโครงการวิจัยนี้

ข้าพเจ้าวางแผนที่จะเชิญอาสาสมัครเข้าร่วมโครงการในการศึกษาคั้งนี้ คือ กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิที่ทำหน้าที่ในการตรวจสอบกรอบสมรรถนะที่พัฒนาขึ้น จำนวน 3 คน ประกอบด้วย หัวหน้าหน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลลานนา จำนวน 1 คน โรงพยาบาลเทพปัญญา จำนวน 1 คน และโรงพยาบาลช้างเผือกจำนวน 1 คน

ท่านจะได้รับประโยชน์อย่างไร

โครงการวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อปริญญา ท่านจะไม่ได้รับประโยชน์ต่อสุขภาพโดยตรง แต่ข้อมูลที่ได้หลังโครงการวิจัยนี้เสร็จสิ้นจะเป็นข้อมูลในการวางแผนเพื่อนำไปพัฒนากรอบสมรรถนะสำหรับพยาบาลวิชาชีพหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลลานนา จังหวัดเชียงใหม่

และถือว่าท่านเป็นผู้ที่ได้ช่วยทำให้เกิดประโยชน์ทั้งทางตรงและทางอ้อมแก่ตนเอง หน่วยงาน และโรงพยาบาล

อะไรบ้างที่อาสาสมัครต้องทำหากเข้าร่วมโครงการวิจัย

เมื่อท่านตกลงเข้าร่วมโครงการครั้งนี้ ขอความร่วมมือจากท่านในการร่วมพิจารณาให้ความเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โดยมีเกณฑ์การพิจารณากำหนดตัวเลขเป็นมาตราส่วน 4 ระดับคือ 4 หมายถึง จำเป็นมาก 3 หมายถึง จำเป็นปานกลาง 2 หมายถึง จำเป็นน้อย 1 หมายถึง ไม่จำเป็น โดยจะใช้เวลาในการตรวจสอบสมรรถนะประมาณครั้งละ 30-45 นาที เป็นจำนวน 1 ครั้ง

ท่านต้องอยู่ในโครงการวิจัยนี้นานเท่าไร

ท่านต้องเข้าร่วมงานวิจัยครั้งนี้ เพื่อตรวจสอบกรอบสมรรถนะที่พัฒนา ใช้เวลาประมาณคนละ 2 สัปดาห์

สิทธิของท่านในการเข้าร่วมในโครงการศึกษา

ในการเข้าร่วมในโครงการวิจัย (หรือโครงการศึกษา) ขึ้นอยู่กับความสมัครใจของท่าน ท่านสามารถเลือกเข้าร่วมหรือไม่เข้าร่วมโครงการ หรือถอนตัวจากการเข้าร่วมโครงการเมื่อใดก็ได้โดยไม่มีสัญญาเสียประโยชน์ใดๆ และไม่มีผลต่อการปฏิบัติงานของท่าน

ท่านมีสิทธิตามกฎหมายที่จะขอข้อมูลส่วนตัวของท่าน หากท่านต้องการใช้สิทธิดังกล่าว กรุณาแจ้งให้ข้าพเจ้าได้ทราบ และสิทธิประโยชน์อื่นอันเกิดจากผลการศึกษาให้เป็นไปตามระเบียบข้อบังคับของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ท่านจะมีความเสี่ยงอะไรบ้างหากเข้าร่วมโครงการวิจัย?

โครงการวิจัยนี้ท่านจะเป็นผู้ตรวจสอบกรอบสมรรถนะที่สร้างขึ้น ท่านจะไม่ได้รับความเสี่ยงหรืออันตรายใดๆ คำถามบางข้ออาจทำให้ท่านเครียดหรือรู้สึกไม่สบายใจ หากเกิดภาวะเช่นนี้ ขอให้ท่านแจ้งให้ทราบและผู้ศึกษาจะหยุดพักจนกว่าท่านจะรู้สึกดีขึ้น หรือท่านสามารถข้ามคำถามนี้ไปโดยไม่ตอบก็ได้

การถอนตัวออกจากโครงการวิจัย

ท่านมีอิสระที่จะปฏิเสธการเข้าร่วมโครงการวิจัยโดยบอกกับผู้ให้ข้อมูลแก่ท่าน หรือระหว่างการศึกษา ก็สามารถแจ้งขอถอนตัวออกจากโครงการวิจัยได้โดยจะไม่มีผลกระทบใดๆ ต่อท่าน

ท่านต้องเสียค่าใช้จ่ายหรือไม่

ในโครงการวิจัยนี้ท่านไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายใดๆ ทั้งสิ้น

ท่านจะได้รับค่าตอบแทนจากการเข้าร่วมโครงการนี้หรือไม่

ท่านจะไม่ได้รับค่าตอบแทนจากการเข้าร่วมการศึกษาวิจัยนี้

ท่านจะติดต่อเราได้อย่างไร

หากท่านมีข้อสงสัยเกี่ยวกับการศึกษานี้ ท่านสามารถติดต่อสอบถามได้ที่ ผู้ศึกษาคือนางสาวพนมวรรณ บำรุงผล หน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลลานนา จังหวัดเชียงใหม่ หมายเลขโทรศัพท์ 083-5770679 หรือ อาจารย์ที่ปรึกษาคือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กมลวดี อภิชาติบุตร และอาจารย์ ดร.บุญพิชชา จิตต์ภักดี ที่กลุ่มวิชาการบริหารการพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ หมายเลขโทรศัพท์ 053-945021 (ในเวลาราชการ)

ในกรณีที่ท่านต้องการทราบข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับสิทธิของอาสาสมัคร ท่านสามารถติดต่อได้ที่ คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โทร 053-946080 (ในเวลาราชการ) หรือ Fax 053-894170

ผู้ศึกษาหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านเป็นอย่างดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

ลงนาม.....(ผู้ศึกษา)

(นางสาวพนมวรรณ บำรุงผล)

วันที่/เดือน/พศ

เอกสารแสดงความยินยอมของผู้เข้าร่วมโครงการคั้นคว่ำแบบอิสระ
(กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ)

ข้าพเจ้า นาย/นาง/นางสาว..... ขอให้ความยินยอมของตนเองในการ
เข้าร่วมในโครงการคั้นคว่ำแบบอิสระเรื่อง “การพัฒนากรอบสมรรถนะสำหรับพยาบาลวิชาชีพหน่วย
อุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลลานนา จังหวัดเชียงใหม่”

โดยข้าพเจ้าได้รับทราบข้อมูลและคำอธิบายเกี่ยวกับโครงการคั้นคว่ำแบบอิสระนี้แล้ว ข้าพเจ้า
ได้มีโอกาสซักถามเกี่ยวกับการวิจัยนี้และได้รับคำตอบเป็นที่พอใจและเข้าใจแล้ว ข้าพเจ้ามีเวลา
เพียงพอในการอ่านและทำความเข้าใจกับข้อมูลในเอกสารนี้อย่างถี่ถ้วน และได้รับเวลาเพียงพอในการ
ตัดสินใจว่าจะเข้าร่วมโครงการนี้หรือไม่

ข้าพเจ้าขอลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐานประกอบการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการคั้นคว่ำแบบอิสระนี้
โดยการลงลายมือนี้ ข้าพเจ้าไม่ได้สละสิทธิใดๆ ที่ข้าพเจ้าพึงมีทางกฎหมาย

ลงนาม(ผู้ยินยอม) วัน-เดือน-ปี.....
(.....)

ลงนาม(ผู้ศึกษา) วัน-เดือน-ปี.....
(นางสาวพนมวรรณ บำรุงผล)

ลงนาม(พยาน) วัน-เดือน-ปี.....
(.....)

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ภาคผนวก ข

เอกสารรับรองโครงการวิจัย

เอกสารเลขที่ ๐๙๒/๒๕๕๗

เอกสารรับรองโครงการวิจัย

ชื่อคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย: คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย คณะพยาบาลศาสตร์
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ที่อยู่ : ๑๑๐ ถนนอินทวิโรตธ ตำบลศรีภูมิ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ๕๐๒๐๐

ชื่อหัวหน้าโครงการศึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ : นางสาวพนมวรรณ บำรุงผล
สังกัด : นักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล แผนก ข ภาคพิเศษ
คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ชื่อเรื่องโครงการศึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ (ภาษาไทย) การพัฒนากรอบสมรรถนะสำหรับ
พยาบาลวิชาชีพหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลลานนา จังหวัดเชียงใหม่ ปริญญา

(ภาษาอังกฤษ) Development of a Competency Framework for
Registered Nurses in an Emergency Unit, Lanna Hospital, Chiang Mai Province

เลขที่โครงการ : EXP - ๐๗/๑ - ๒๕๕๗

ผู้ให้ทุนวิจัย : -

เอกสารรับรอง	ฉบับที่รับรอง
โครงการวิจัย	- ฉบับวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๕๗
เอกสารแสดงความยินยอม/ ข้อมูลสำหรับ อาสาสมัคร	- ฉบับวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๕๗
แบบบันทึกข้อมูล	- ฉบับวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๕๗
ข้อตกลงวิธีหัวหน้าโครงการ	- ฉบับวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๕๗

กระบวนการพิจารณาโครงการวิจัย: แบบเร่งด่วน (Expedited Review)

ผลการพิจารณา : คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย ได้พิจารณาแล้ว มีมติเห็นชอบให้ดำเนินการวิจัย
ในขอบเขตที่เสนอได้

อนุมัติ ณ วันที่ ๑๕ เดือน กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๗ มีผลถึงวันที่ ๑๕ เดือน กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๘

ภาคผนวก ก

เอกสารขออนุญาตเก็บข้อมูลประกอบการวิจัยการค้นคว้าแบบอิสระ

ที่ ศธ ๖๓๓๙๓ (๗) / ๕๖๗๗

คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
๑๑๐/๔๐๖ ถนนอินทวิโรจ ตำบลศรีภูมิ
อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ๕๐๒๐๐

๗๑ กรกฎาคม ๒๕๕๗

เรื่อง ขออนุญาตให้นักศึกษาพยาบาลระดับปริญญาโทเข้าเก็บข้อมูลประกอบการทำวิจัยการค้นคว้าแบบอิสระ

เรียน ผู้อำนวยการโรงพยาบาลลานนา

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. บทคัดย่อโครงการวิจัย จำนวน ๑ ฉบับ
๒. เครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ฉบับ

โรงพยาบาลลานนา	
รับที่	๒๑๓๕ / ๒๕๕๗
จาก	คณะพยาบาลศาสตร์ มว
วันที่	28 ส.ค. 2557
เวลา	9:๐๐

ด้วย นางสาวพนมวรรณ บำรุงผล รหัสประจำตัว ๕๕๑๒๓๒๐๐๙ นักศึกษาปริญญาโท
หลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล แผนก ข ภาคพิเศษ คณะพยาบาล-
ศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้รับอนุมัติให้ทำการวิจัยเพื่อการค้นคว้าแบบอิสระ เรื่อง “การพัฒนา
กรอบสมรรถนะสำหรับพยาบาลวิชาชีพหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลลานนา จังหวัด
เชียงใหม่” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กุลวดี อภิชาติบุตร และ อาจารย์ ดร.บุญพิชชา จิตต์ภักดี
เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ มีความประสงค์จะขออนุญาตเข้าเก็บข้อมูลจาก กลุ่มตัวอย่าง
พยาบาลวิชาชีพหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลลานนา จำนวน ๖ ราย ในระหว่างเดือนสิงหาคม ถึง
เดือนกันยายน ๒๕๕๗ โดยการใช้แบบสัมภาษณ์ที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้น เพื่อนำข้อมูลที่ได้นำไปประกอบการทำวิจัย
เพื่อการค้นคว้าแบบอิสระในเรื่องดังกล่าวข้างต้น

คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จึงขออนุญาตให้นักศึกษาเข้าเก็บข้อมูล
หน่วยงานแห่งนี้ เพื่อนำข้อมูลที่ได้นำไปประกอบการทำวิจัยเพื่อการค้นคว้าแบบอิสระ อันจะเป็น
ประโยชน์ต่อการศึกษาทางการพยาบาลต่อไป ทั้งนี้ นักศึกษาจะทำกรเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาต จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.สุภารัตน์ วังศรีคุณ)

ผู้ช่วยคณบดี ปฏิบัติการแทน

คณบดีคณะพยาบาลศาสตร์

งานบริการการศึกษาและพัฒนาคุณภาพนักศึกษา

โทรศัพท์ ๐ ๕๓๓๔ ๖๐๖๕, ๐ ๕๓๓๔ ๙๐๗๙, ๐ ๕๓๓๔ ๙๑๑๕

โทรสาร ๐ ๕๓๓๔ ๙๐๙๕

ผู้ประสานงาน : นางสาวพนมวรรณ บำรุงผล โทรศัพท์ ๐๘ ๓๕๗๗ ๐๖๗๙

อ.สุภารัตน์ วังศรีคุณ
๑ ๒๘ ส.ค. ๕๗

ภาคผนวก ง

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

ประกอบด้วย 3 ชุด คือ

ชุดที่ 1 แบบบันทึกรายการสมรรถนะ

ชุดที่ 2 แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ

ชุดที่ 3 แบบประเมินกรอบสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน

ชุดที่ 1 แบบบันทึกรายการสมรรถนะที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้น เพื่อบันทึกสมรรถนะจากการทบทวนวรรณกรรมที่ได้จากตำรา วารสาร แนวคิด ทฤษฎี และข้อบัญญัติขององค์กรต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพยาบาลผู้ป่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉินทั้งในประเทศและต่างประเทศ

สมรรถนะ	พฤติกรรมบ่งชี้ ความสามารถ	ระดับ/เกณฑ์ พฤติกรรมบ่งชี้	แหล่งที่มา	หมายเหตุ
1. ด้าน
.....
2.
.....

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ชุดที่ 2 แบบสอบถามผู้เชี่ยวชาญที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้น เพื่อสอบถามผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับสมรรถนะของ
พยาบาลวิชาชีพหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลลานนา ประกอบด้วย 2 ส่วนคือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง

ปัจจุบันท่านมีอายุ..... ปี เดือน

เพศ

() ชาย

() หญิง

วุฒิการศึกษาสูงสุด

() ปริญญาตรี หรือเทียบเท่า

() ปริญญาโท

() อื่นๆ

ระยะเวลาที่ปฏิบัติงานในหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน ปี

การอบรมหรือการเข้าร่วมการสัมมนา (ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้อง) เกี่ยวกับสมรรถนะของพยาบาล
วิชาชีพ

() เคย

() ไม่เคย

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ส่วนที่ 2 แนวคำถามการสัมภาษณ์

ผู้ศึกษาสร้างขึ้น เพื่อสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเป็นรายบุคคลที่เกี่ยวกับสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลลานนา จังหวัดเชียงใหม่

2.1 สมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉินมีอะไรบ้าง

2.2 สมรรถนะที่พยาบาลวิชาชีพหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉินพึงมีครอบคลุมสมรรถนะเหล่านี้หรือไม่ อย่างไร

2.2.1 ด้านการคัดกรองโรค

2.2.2 ด้านการปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยไม่ฉุกเฉิน

2.2.3 ด้านการปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยฉุกเฉิน

2.2.4 ด้านการปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยฉุกเฉินมาก

2.2.5 ด้านการจัดการสถานการณ์ฉุกเฉิน

2.3 พฤติกรรมบ่งชี้ของสมรรถนะในข้อ 2.2.1-2.2.5 มีอะไรบ้าง

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ส่วนที่ 3 แบบประเมินกรอบสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน

ผู้ศึกษาพัฒนาจากสมรรถนะจากการทบทวนวรรณกรรม และการสัมภาษณ์

คำชี้แจง โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องคำตอบที่แสดงถึงระดับความจำเป็นของพฤติกรรมบ่งชี้ที่แสดงถึงความสามารถ ทักษะ และคุณลักษณะที่พยาบาลวิชาชีพหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลลานนา จังหวัดเชียงใหม่ ควรมี ซึ่งมีเกณฑ์ในการพิจารณาระดับความสามารถอยู่ 4 ระดับ คือ

ระดับ 1 หมายถึง ไม่จำเป็น

ระดับ 2 หมายถึง จำเป็นน้อย

ระดับ 3 หมายถึง จำเป็นปานกลาง

ระดับ 4 หมายถึง จำเป็นมาก

ตัวอย่าง

สมรรถนะ	พฤติกรรมบ่งชี้ ความสามารถ	ระดับความจำเป็น			
		ไม่จำเป็น	จำเป็นน้อย	จำเป็น ปานกลาง	จำเป็นมาก
0. สมรรถนะด้านการคัดกรองโรค	0. สามารถประเมินอาการ และอาการแสดงของผู้ป่วยเบื้องต้นได้อย่างถูกต้องรวดเร็ว แม่นยำ				✓

จากตัวอย่างที่ท่านเลือกใส่เครื่องหมาย ✓ ในช่องจำเป็นมาก แสดงว่าสามารถประเมินอาการและอาการแสดงของผู้ป่วยเบื้องต้นได้อย่างถูกต้องรวดเร็ว แม่นยำ เป็นพฤติกรรมบ่งชี้ความสามารถที่พยาบาลหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลลานนา จังหวัดเชียงใหม่ ต้องมีอยู่ในระดับจำเป็นมาก

ภาคผนวก จ

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

ผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อพิจารณาและตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

ผู้ทรงคุณวุฒิ

สังกัด

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กนกพร สุคำวัง	อาจารย์ประจำกลุ่มวิชาการพยาบาลศาสตร์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ผ่องศรี เกียรติเลิศสนภา	อาจารย์ผู้เชี่ยวชาญ (เกษียณอายุราชการ)
อาจารย์ ดร.จันทร์ฉาย ปัญญโญใหญ่	อาจารย์ประจำกลุ่มวิชาการพยาบาลศาสตร์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-นามสกุล นางสาวพนมวรรณ บำรุงผล

วัน เดือน ปี เกิด 3 มีนาคม พ.ศ. 2529

ประวัติการศึกษา ปีการศึกษา 2551 พยาบาลศาสตรบัณฑิต
มหาวิทยาลัยพายัพ

ประวัติการทำงาน พ.ศ. 2551-ปัจจุบัน พยาบาลวิชาชีพ
โรงพยาบาลลานนา จังหวัดเชียงใหม่

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved